31494/C/2

C.XVI. f. 19

KOOL, J.A.
Vol 5 only

13.A.74.fol.

42600

TABELLARISCH OVERZIGT

OVER ALLE GEVALLEN VAN

SCHIJNDOODE

DRENKELINGEN, GESTIKTEN EN GEHANGENEN,

BEKROOND DOOR

DE MAATSCHAPPIJ TOT REDDING VAN DRENKELINGEN,

opgerigt in den Jare 1767 te AMSTERDAM,

sedert 1854 tot en met den jare 1861.

UIT AUTHENTIEKE STUKKEN OPGEMAAKT EN MET OPMERKINGEN VOORZIEN

DOOR

J. A. KOOL,

Med. Doct., Directeur-Consulent van de Maatschappij tot Redding van Drenkelingen, enz. enz.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK 'S GRAVENHAGE.

Verwijderd K. B.

VIJFDE DEEL.

AMSTERDAM,

J. DE RUYTER.

1862.

42600

WELLCOME INSTITUTE LIBRARY

VERSLAG

OMTRENT DE

MAATSCHAPPIJ TOT REDDING VAN DRENKELINGEN

TE AMSTERDAM.

1854—1862.

In den jare 1834 besloten HH. Directeuren der Maatschappij tot Redding van Drenkelingen weder eene uitgave te doen van de Gedenkschriften dezer Maatschappij. Het doel daarvan bestond niet alleen in het vervolgen der oude Gedenkschriften, waarvan het laatste deel in 1817 was uitgegeven, maar tevens om het oog te doen vestigen op eene Inrigting, waarvan het nut dagelijks meer en meer werd aangewezen en ondervonden. Een en ander oogmerk begrepen Zij te kunnen bereiken door eene geheel nieuwe uitgave van *alle* de Gedenkschriften in eenen tabellarischen vorm. Twee deelen zagen alstoen het licht, en behelsden de korte beschrijvingen van alle de gevallen, die zich hadden voorgedaan sedert de oprigting der Maatschappij in 1767 tot 1834.

Tien jaren later, in 1844, verscheen het 3e deel; en werd, weder tien jaren later, in 1854, opgevolgd door de uitgave van het 4e deel, waarin even als in de vorige deelen, in zeer korte bewoordingen, van de voornaamste lotgevallen en handelingen der Maatschappij melding werd gemaakt. Ofschoon deze uitgave om de tien jaren had plaats gehad, begrepen Directeuren nogtans zich niet bepaald aan deze tijdruimte te moeten houden, maar haar te verlengen of te bespoedigen, naarmate Zij dit meer of minder raadzaam oordeelden. Thans, na verloop van zeven jaren ziet dan nu het 5e deel het licht, en mag zich aanbevelen zoo wel door de meer en meer naauwkeurig beschrevene en aan de Maatschappij ingezondene gevallen van volbragte reddingen, als wegens de vermelding van de bijzondere lotgevallen, die Haar waren overkomen en die alzoo het vervolg van hare geschiedenis uitmaken.

Onderscheidene en vele belangrijke *geschrevene* stukken berusten evenwel nog onder de Archieven der Maatschappij, die nimmer waren uitgegeven — waarvan slechts zelden melding werd gemaakt — en die toch voor Haar hoogstbelangrijk zijn, omdat zij als het ware de algemeene erkenning behelzen van de aanspraak, die Zij altijd gemaakt heeft als de *allereerste* te zijn geweest, die zich het lot van drenkelingen zoo bijzonder had aangetrokken en de voornaamste middelen tot hun behoud had aangewezen; — stukken alzoo, die Hare eer verdedigen en handhaven — en die men genoodzaakt is voor het nageslacht te bewaren. Het zijn deze stukken, die niet langer verborgen mogten blijven — die het ontbrekende aan het laatst uitgegevene werk, onder den titel van „ *Geschiedkundige beschouwing van de Maatschappij tot redding van Drenkelingen te Amsterdam*" kunnen aanvullen en verder toelichten, en die derhalve aan de aanteekeningen over de laatst verloopene jaren (van 1854 tot en met 1861) dienen vooraf te gaan.

Deze stukken bestaan in 39 eigenhandige brieven niet alleen van geleerde Landgenooten, zoo als van de Hoogleeraren H. D. GAUBIUS en PETRUS CAMPER, maar ook van PIA, de oprigter van eene dergelijke Maatschappij te Parijs — van DES GRANGES uit Lyon — van M. A. DE RAPIN uit Zwitserland — van B. TSCHARNER, Bailli d'Aubonne — van LINSKY, PRINS VAN GALLITZIN — van den MARKIES DE NOAILLES — van DESNOYERS, zaakgelastigde van Frankrijk — van REIJNARD, Secretaris der Hollandsche Ambassade te Parijs — van J. WILKINSON, M. D. te Woodford in Essex — en van A. JOHNSON, de oprigter van de Humane Society te Londen, aan wien de Hollandsche inrigting eveneens tot voorbeeld had verstrekt.

EIGENHANDIGE BRIEVEN.

N°. 1.

Aan de Heeren Bestierders der Maatschappij ter behoudenis van Drenkelingen, in Amsterdam opgerecht.

Wanneer ik in de Zomervacantie van 't voorleedene jaar, vrij van d' Academische dagoefeningen, juist beesig was eene beschrijvinge in 't Latijn op te stellen en ter drukpers gereed te maaken van een nieuw en seer eenvoudig werktuig, geschikt ter inspuitinge van Tabaksrook, bij wijse van een Klisteer, het welk eenige maanden geleden door een mijner oudste Vrienden, die egter hierinne niet wil genoemt sijn, uitgevonden en mij toegesonden was; wierd mij het vertoog de Philosooph genaemt, ter hand gestelt, waarinne met menschlievenden ijver over de zaak der ongelukkige Drenkelingen gehandelt word, opgeevende deels, hoe verkeert en nalaatig men doorgaans hier te land met die menschen te werk gaat, deels ook op welke wijse deselve dienden behandelt te werden, om se als uit de dooden te doen herleven. Een vertoog waarlijk, het welk in een Land, so vervult met wateren, als het onse, waardoor jaarelijks een aansienlijk getal menschen verongelukt, van ijder een geleesen, goedgekeurt en bij voorvallende geleegenheid ten nutte aangewend dient te werden.

Ook heb ik met het innigst genoegen in 't vervolg gesien, dat hetselve van onse Landgenooten niet alleen te recht beschouwt en ter herte genomen; maar selfs ook van zodanige uitwerkinge is geweest, dat de Milddaadigheid van eenige gegoede en menschlievende Amsterdammers opgewekt sijnde, men eene aansienelijke somme gelds bij een gebracht en dus in die stad, ten algemeenen nut voor alle d' Ingeseetenen der Vereenigde Nederlanden, eene Kas ter behoudenis van drenkelingen hebbe gesticht, met het heijlsaam oogmerk, om door aanbiedinge van een Premie in geld aan de geene, die, door d' aanwendinge van bekwaeme middelen, eenen gesmoorden drenkeling ten leeven hersteld hadden, ijder een tot hulpe en bijstand van die ongelukkige aan te moedigen.

Gelijk het nu den Schrijver van den *Philosooph* tot uitneemend genoegen moet strekken door sijne voorstellinge den grond gelegt te hebben van sulk een gewichtig werk; also verdient de Milddaadigheid onser Natie den onsterflijken roem, dat hier te Land voor 't eerst de rechte weg gevonden en ingeslaan sij ter bewerkstellinge van de waare middelen, welke so in vroegere als laatere tijden meermaalen, dog meest te vergeefs, aangepreesen sijn als dienstig om sulke ongelukkigen te doen herleeven. En wie kan twijfelen, of andere Natien sullen opgewekt werden, om dit loffelijk voorbeeld na te volgen? Ook moet elk Men-

schenvriend sig gedreeven voelen, om tot bevorderinge van die zaak het mogelijke bijtebrengen. Ja d' Eijgenliefde haalt ijder onser Landgenooten daartoe over, wanneer men gade slaat, dat, weegens de meenigte der wateren in ons Land, elk een voor sig selven, of voor de sijnen, aan sulk een gevaar is blootgestelt. Diegeene in 't bijsonder, welke als rechtgeaarde oeffenaars van de Genees- en Heelkunde sig bij eede verbonden hebben voor 't leeven en de gesondheid hunner meedeburgeren werksaam te sijn, worden door hunne Conscientie gedrongen, om deese edelmoedige stichtinge met al hun vermogen voort te setten en algemeen nuttig te maaken.

Dewijl het dan seeker is en alomme erkent word, dat onder de middelen, waardoor drenkelingen gered kunnen worden, het klisteeren met tabaksrook den eersten rang verdient; en de werktuigen, die men tot hiertoe ten dien einde gebruikt heeft, ofschoon konstig uitgevonden, echter uit dien hoofde kostbaar en niet overal ten spoedigste gebruike gereed kunnen sijn: so is het, dat ik de vrijheid neeme bij deese aan de Heeren Bestierders op te dragen de beschrijvinge met d' afteekening van het bovengemelde werktuig, als van dien aart sijnde, dat het sig door sijne eenvoudigheid, gemakkelijke vervaardiginge en gebruik, geringen prijs en krachtige werkinge bij den eersten opslag van 't oog boven alle andere van selfs aanprijst.

Het bestaat in eene gemeene handblaasbalg, het gewoone meubel in de meeste huishoudens ter aanblaasinge van 't vuur gebruikelijk. Dog so men eenen dubbelden neemt, gelijk in d' afbeeldinge is voorgestelt, heeft men het voordeel van aanhoudende en dus krachtigere werkinge, sonder verswaaringe van de kosten voor den toestel.

(Volgt verder de beschrijving.)

Mijne pooginge ter bevorderinge van het heijlsaame oogmerk der Heeren Bestierders dus aan den dag gelegt hebbende, wensche dat hetselve door de Voorsienigheid ten algemeenen nut mogt geseegend werden.

LEYDEN d. 24 Febr. 1768. H. D. GAUBIUS.

N°. 2.

GRONINGEN, den 4 April 1768.

WELEDELE HEEREN!

Ingevolge UWELE. verzoek heb ik reeds door de Ommelanden, en onlangs door de stad Groningen de Bekendmaakingen der Maatschappije laaten ombrengen en aanplakken. Ik hadde dit uijtgesteld omdat de President Burgem. A. A. V. IDDEKINGE mij vleide met eene publicatie van wegens den Raad deezer stad, houdende eene explicatie ten opzigte der Wet, van niemand uijt het water te moogen haalen zonder order van zekere Officier daartoe aangesteld, als de lieden die verdronken zijn, geene tekenen van leven hebben. Dog dit is, ik weet niet waarom uijtgesteld, en wegens de vacantie nog lange niet voor uijt te zien te zullen klaar zijn, behalven dat men dit wilde eenigzints aanhangelijk maaken aan de Consideratien van het Collegium medicum waardoor ik oordeelde dat UWELE. Edelmoed. Grondbeginselen zouden kunnen beroofd worden van die eere, die UWELE. Maatschappije toekoomt.

In hoope van aan UWELE. intentien voldaan te hebben, biede ik mij met veel genoegen aan om in het vervolg UWELE. Maatschappij van dienst te zijn in deeze provintie; biddende God, dat het Hem behaag UWELE. menschlievende en deugdzaame ontwerpen met Zijne zegeningen te bekroonen.

Ik heb de eer mij met hooge achting en eerbied te noemen

UWELE. zeer gehoorz. Dienaar en Welwenscher

PETRUS CAMPER.

Aan Heeren der Maatschappij ter behoud van Drenkelingen.

N°. 3.

MIJNHEER EN HOOG GEACHT VRIEND!

Ingevolge van die Commissie, waarmede Mijne Heeren de Directeuren van de Maatschappij der Drenkelingen mij hebben gelieven te honoreeren, heb ik gistern de twee exemplaren aan ZIJN HOOGHEID DEN HEER ERFSTADHOUDER de eer gehad te overhandigen. Zijn HOOGHEID betuigde zeer sensible te zijn voor de attentie die de Heeren Directeuren daardoor betuigden, en gelastede mij HWED. gelijk ik mits deezen ben doende, van Desselfs agting en dank te verzeekeren. De overige exemplaren zijn ook reeds verzonden. Voor het Exemplaar aan mij gezonden betuig ik mijne dankbaarheid, en heb met vergenoegen aan het hoofd van dit stuk, eene waarheid geleezen, die ik niet lange geleeden, in de Gothaische Gel. Zeitung gevonden heb, ten bewijze dat ook de Duitscher de Amsterdamsche, de *Moedersocieteit* noemen. Verzeeker, mag ik u bidden, H.WEd. Mijne Heeren Uwe Mede Directeuren, en Uwe waardige Huijsvrouw, van dezelve waare hoogachting, met dewelke ik de eer heb te zijn

UWELE. D.W. D. en Vriend

HAAG den 28 Dec. 1784. F. G. C. RÜTZ.

N°. 4.

MESSIEURS!

Vos mémoires sur les noyés me sont parvenus; je les ai lus avec le plus grand empressement et je ne puis vous exprimer la satisfaction que j'ai ressentie en nombrant les resurrections multipliées qu'a opérées votre merveilleux établissement; il doit vous faire à jamais un honneur infini et il seroit bien à désirer, que dans tous les pays on fut animé de votre zèle pour servir l'humanité. Cet établissement, Messieurs, que je ne cesse d'admirer m'a occupé particulièrement et j'espère que l'on vous imitera dans cette ville; mais comme j'ai imaginé une machine fumigatoire que je crois commode, qui est de très facile exécution et peu couteuse, je prends la liberté de vous la faire parvenir en vous priant de vouloir bien, si vous l'approuvez, la faire mettre en usage parmi vos concitoyens. Je vous serai obligé de me faire part des observations que vous aurez faites. Messieurs VAN DE WIJVER veulent bien me servir de correspondants; ils vous repondront de la droiture de mes intentions, de l'agréable surprise que m'ont occasionnés vos admirables succès et du respect avec lequel je vous supplie de me croîre.

Votre très humble et obéissant Serviteur

PARIS

PIA.

14e Fevrier 1772.

Echevin de la ville de Paris.

N°. 5.

MESSIEURS!

Lorsque j'eus l'honneur de vous écrire au mois de fevrier dernier c'étoit à l'occasion d'une machine fumigatoire que j'avois pris la liberté de vous envoyer et pour laquelle je vous priois de vouloir bien me donner votre avis. Depuis ce temps j'ai toujours été dans la plus grande impatience me flattant de jour en jour de recevoir de vos nouvelles: j'ignore, Messieurs, quelle peut etre la raison qui m'en a privé; je vous supplie de vouloir bien m'en faire part, mais en attendant je ne puis vous cacher que votre silence me fait craindre que vous n'ayiez trouvé dans la machine même ou dans son usage des inconvenients que je ne prévois pas et que je serai cependant très charmé de connoitre.

Daignez, Messieurs, m'honorer d'une réponse, telle qu'elle soit; soyez persuadés que je la recevrai avec la plus grande reconnoissance.

J'ai l'honneur d'etre avec beaucoup de respect.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

Ce 2e Maij 1772.

PIA.

Echevin de la ville de Paris.

N°. 6.

MESSIEURS!

Dans le temps que je m'y attendois le moins j'ai reçu la réponse aux deux lettres que j'avois eu l'honneur de vous écrire; j'aurois été très flatté de la recevoir plutot; j'aurois plutot rectifié ma machine fumigatoire; celle que je vous ai envoyé n'étoit, comme vous vous en ètes surement apperçu, qu'une esquisse que je vous proposois et pour laquelle j'espérois que vous vous seriez hatés de me donner votre avis; j'en aurois certainement profité avec beaucoup de reconnoissance; quoiqu'il en soit, Messieurs, ce n'est pas l'envie d'etre nommé dans les papiers publics qui me guide, c'est, vous l'avez dit, l'empressement que j'ai de pouvoir ètre utile à l'humanité qui m'a conduit à chercher à vous imiter, et c'est, j'ose le dire, ce meme empressement digne de vous et dont je vous suis redevable qui m'a suggeré la machine que je vous ai offerte. Son imperfection a du vous prouver mon zèle empressé et son usage m'a demontré comme à vous, Messieurs, ses irrégularités.

Le premier inconvenient de la fuite de la fumée par les jointures du chapitan a été corrigé par une construction plus exacte; le meme inconvenient de la part du tuyau de cuir qui laisse échapper la fumée par tous les trous d'aiguille est aussi paré sans changer la nature du tuyau; deux couches de vernis ont suffi pour boucher toutes ces petites portes; à l'égard de la chaleur que contracte la machine, elle est inévitable et je ne m'en suis pas occupé, mais une fiche de fer qui assujettit la machine au soufflet assure les mouvements qu'on est exposé de faire et dispense de toucher à la machine lorsqu'elle est échauffée.

Vous demandez, Messieurs, que je vois envoie des exemplaires d'une ordonnance que nous avons rendue en forme d'avis concernant les noyés; je ferai plus, je vous ferai parvenir par une occasion que me procure Monsieur VAN DE WIJVER une boëtte complète telle que l'on en trouve dans tous les corps de garde situés le long de la rivière; j'ai taché de réunir dans chaque boëtte les secours les plus essentiels que l'on peut administrer aux noyés; et ces secours, quoique donnés avec la machine imparfaite (car je ne l'ai corrigée que depuis l'avis que vous avez bien voulu me donner) ont rappellés à la vie deux noyés; la gazette en fait mention que d'un, celui la a été completement resuscité, l'autre a été aussi rappellé à la vie, mais il est mort au bout de dix neuf heures qu'il a été retiré de l'eau; et si le succès n'a pas été complet comme je l'aurois desiré, il faut l'imputer à la mauvaise administration des secours mal donnés et à la negligence et l'ignorance de ceux aux quels il a été confié hors du corps de garde.

Au reste, Messieurs, cet établissement est tout neuf pour nous et sa nouveauté en tolère les imperfections; la pratique que nous en ferons et les bons avis que vous voudrez bien me donner le rendront, s'il plait à Dieu, aussi utile que nous le desirons et nous feront partager avec vous la gloire d'être vraiment utile à nos concitoyens.

J'ai l'honneur d'être avec la plus respectueuse reconnoissance

Votre très humble et très obéissant Serviteur

Ce 19e Juillet 1772.

PIA.

Echevin de la ville de Paris.

N°. 7.

MESSIEURS!

Je ne puis vous exprimer l'impatience que j'ai eu de voir partir la boëtte-entrepot contenant les secours pour les noyés, que je vous ai destiné. Messieurs VAN DE WIJVER ont partagé avec moi cette meme impatience, mais retenus par differents ouvriers qui devoient fournir l'envoy dont ils étoient chargés, ils n'ont pu faire une plus grande diligence. Enfin, Messieurs, cette boëtte est partie, mais elle ne vous parviendra pas avant les premiers jours d'octobre, et j'espère que vous la recevrez bien conditionné. Quand vous l'aurez reçue, je vous supplie de vouloir bien en faire la critique et me dire ce que vous en pensez; ce n'est qu'en s'expliquant naturelement qu'on parvient à perfectionner des idées souvent mal presentées et quelque fois aussi mal digerées.

Vous trouverez dans la boëtte une vingtaine d'imprimés suivant la demande que vous m'avez faite.

Cet établissement qui n'est qu'une imitation du votre fait dans cette ville une sensation d'autant plus agréable que depuis le mois de Juin dernier nous avons déja rappellés à la vie six infortunés que la mort nous auroit enlèvés si nous n'eussions été animés de votre zèle pour l'humanité; qu'il est beau, Messieurs, de servir d'exemple et de modèle à tout l'univers et qu'il est glorieux pour vous de voir toutes les nations s'empresser à vous imiter?

Je vous préviens que vous trouverez vuîdes les bouteilles quarrées qui sont dans la boëtte et qu'il est d'usage d'emplir d'eau de vie camphré animée avec l'esprit volatil de sel ammoniac; je n'ai pas cru devoir vous les envoyer pleines parceque j'ai craint qu'elles se cassassent en route.

Monsieur DEVILLIER, Medecin de cette ville, qui a beaucoup travaillé sur la cause de la mort des noyés, m'a fait part des recherches qu'il a faites et qu'il doit consigner dans un ouvrage dans lequel il presentera toutes les machines fumigatoires connues; il est venu voir la mienne et l'a comparée à plusieurs autres; mais par l'usage qu'il fait de la mienne en la faisant travailler, il l'a jugée plus simple, plus commode, moins dispendieuse et plus utile que celles qu'il connoissoit. Il doit la faire graver dans l'ouvrage qu'il se propose de donner au public et je vous ferai parvenir cet ouvrage lorsque j'en trouverai l'occasiôn dans le temps qu'il paraitra; je serai cependant três flatté, Messieurs, d'avoir votre avis; ne croyez pas que je mette dans cette publicité que je vous annonce la moindre vanité et la plus petite importance; le bien de l'humanité est mon seul aiguillon; je voudrois que vous en fussiez persuadés aussi que du respect avec lequel je suis

Votre três humble et três obéissant Serviteur

Ce 8e Sept. 1772.

PIA.

N°. 8.

Messieurs!

Ce n'est qu'au bout d'un mois de date que j'ai reçu la lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'écrire le 9e 7bre dernier. Vous m'y annoncez l'envoy de trois exemplaires de la quatrième suite de vos mémoires concernant les noyés, dont l'un pour Mr. LE PREVOT des Marchands, le deuxième pour Mr. RAULIN et le troisième pour moy. Mr. LE PREVOT des Marchands m'a prié de vous en faire ses remerciments, et Mr. RAULIN me dit qu'il auroit l'honneur de vous faire les siens; quant à moy, Messieurs, agréez je vous prie ceux que je vous fais pour l'exemplaire que vous avez bien voulu me destiner, j'y ai vu avec beaucoup de plaisir la continuation de vos succès et c'est avec la plus grande satisfaction et la reconnoissance la plus empressée que je vous fais part des notres; six malheureux qui seroient morts ont été rappellés à la vie à la faveur de cet etablissement; sept autres auroient peut etre succombé si cet etablissement n'eut excité une louable émulation entre les bateliers de Paris et les gardes des ports; enfin, Messieurs, nous pouvons à la rigueur compter treize personnes de sauvés graces à l'établissement que la ville de Paris vient de faire à votre imitation; je tacherai de vous en donner dans quelque temps un détail circonstancié qui sera l'extrait des procès verbaux faites au Bureau de la ville.

La boëtte que j'ai eu l'honneur de vous envoyer au mois de 7bre dernier doit vous etre parvenue; je vous prie, Messieurs, de vouloir bien l'examiner et m'en marquer votre sentiment: depuis ce temps j'ai changé le tuyau de la machine fumigatoire; celui que je vous ai envoyé avec la boëtte n'est autre chose qu'un morceau de peau blanche cousue et vernissée sur la couture pour boucher les trous d'aiguilles, celui que j'y ai substituée est un ressort de fil de laiton de 15 pouces de long et couvert d'une peau blanche de manière que ce tuyau permet aux secouristes tous les mouvements possibles sans intercepter le cours de la fumée; je voudrais qu'il fut aisément possible de vous faire parvenir les changements à mésure que j'en ferai, car cet établissement qui ne fait que de naitre parmi nous est susceptible de beaucoup de corrections; je ne negligerai pas d'en faire toutes les fois que je le croirai nécessaire; je profiterai avec reconnoissance des avis que tous les honnêtes gens voudront bien me donner, et je dois ces soins à la confiance du Bureau de la ville de Paris, qui temoin des peines que je me suis donné à cette occasion m'a prié de faire la visite tous les mois dans les corps de garde et faire les changements que je jugerais necessaires: Enfin, Messieurs, je suis le partisan de cet établissement et je l'ai défendu contre un particulier qui prétend que les cendres sont encore plus avantageuses, voyez le *Mercure de France*, *Aoust* 1772 *pag.* 182 et celui de 9*bre suivant page* 183.

J'ai l'honneur d'être avec respect

Votre très humble et très obéissant Serviteur

PIA.

Ce 10 Dec. 1772.

N°. 9.

MESSIEURS!

Je ne scais comment j'ai pu meriter le silence que vous observez vis à vis de moi; j'ai taché de vous imiter; les efforts que j'ai faits n'ont pas été inutils, vous en jugerez par le détail des succès que j'ai l'honneur de vous envoyer; je joins à cet envoi une canule à bouche que j'ai rectifié aussi qu'un tuyau fumigatoire; je vous observe aussi que j'ai encore fait quelques changements à la machine et que je la crois portée à peu près à son point de perfection; c'est au moins ce que m'en ont dit beaucoup de personnes capables d'en decider, mais je ne la croirai telle que lorsque vous l'aurez jugée et je me flatte que vous voudrez bien m'en donner votre avis.

Je vous enverrai, Messieurs, s'il plait à Dieu, et si vous me le permettez la suite de nos procedés, et je tacherai de ne vous laisser ignorer rien de ce qui se passera relativement à cet établissement; c'est un hommage que je vous dois puisque c'est à vous que je suis rédevable de mes idées à ce sujet.

J'ai l'honneur d'être avec beaucoup de respect et de reconnoissance

Votre très humble et très obéissant Serviteur

Ce 1er Juin 1773. PIA.

N°. 10.

Monsieur DE BEAUMONT m'obligera beaucoup de vouloir bien voir à Amsterdam Messieurs de la societé établie en faveur des noyés, de leur demander s'ils ont reçue au mois de Juin dernier, une boëtte contenant quelques changements faits aux secours qu'on administre aux noyés, ce qu'ils pensent des procédés qui se pratiquent en France, et s'ils ont quelques observations rélatives à l'établissement de la ville de Paris dont celui d'Amsterdam a été le modèle.

Je salue très pieusement Monsieur DE BEAUMONT et je le prie de me croire bien véritablement son très humble et très obéissant Serviteur.

Ce 22 Juillet 1773. PIA.

N°. 11.

MESSIEURS!

J'ai reçu avec beaucoup de plaisir la lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'écrire, et j'ai lu avec la plus grande attention l'article qui concerne l'établissement de la ville de Paris en faveur des noyés, que vous comptez faire inserer dans la cinquième partie de vos mémoires; je suis très flatté de votre politesse à mon égard et très reconnoissant de la manière honneste avec laquelle vous vous exprimez sur mon compte. Je regarderai toujours cet établissement, dont vous avez toute la gloire, comme la chose la plus interessante à l'humanité et je ne cesserai de m'en occuper uniquement, trop heureux si par les soins que je me donnerai pour le faire réussir de plus en plus, je parviens à le faire adopter généralement dans notre France et à lui donner la consistance qu'il mérite et la perfection dont il est susceptible; mais je ne crois pas malheureusement chez nous l'émulation qui règne chez vous, et je doute qu'il prenne jamais faveur autant que je le desire; au reste je ne negligerai rien pour cela et j'ai la confiance que Dieu favorisera mon zèle.

Malgré l'invitation que j'ai fait aux Provinces de me procurer le détail des succès qu'elles ont eu, M. le Duc DE LA VRILLIERE est encore le seul qui m'ait fait part d'un qu'il a éprouvé dans sa terre. Cette negligence m'affecte d'autant plus que je scais par voies indirectes mais sures que dans deux differentes villes, de six noyés repechés, cinq ont été rappellés à la vie et que de ces cinq, trois avoient restés cinq quarts d'heure dans l'eau: je vais cependant faire de nouveaux efforts pour avoir ces détails ainsi que d'autres, et pour y parvenir, j'ai fait imprimer des lettres circulaires que j'addresserai dans les endroits où j'ai envoyé des boëttes (ces endroits sont déja au nombre de 92 en y comprenant celles qui sont dans Paris). Je desire sincèrement que ces lettres fassent l'effet que j'en attends, afin que je puisse faire honneur à l'engagement que j'ai contracté pour 1774.

J'ai profité de la permission que vous m'avez donnée de faire quelques corrections au projet d'impression que vous avez eu la bonté de m'envoyer; et j'ai fait ces corrections entre lignes sur votre manuscrit, que je vous renvoie en vous priant d'agréer mes excuses et mes remerciments.

La corde dont vous me parlez dans votre lettre me paroit fort ingenieuse et très utile; j'ai eu recours à la page 57 de vos mémoires et j'ai vu avec plaisir qu'en les lisant, j'avois souligné cet article tout entier dans l'intention vraisemblablement de m'y arrèter dans une autre occasion et d'en faire usage un jour; mais vous m'offrez de me la faire parvenir, je vous en serai bien obligé; l'execution que j'en ferai faire sera beaucoup plus régulière lorsque je ferai travailler sur un model assuré. Je joindrai cette obligation à toutes celles que je vous ai et ma reconnoissance sera éternelle.

Je vous prie au nom de l'humanité qui vous anime si glorieusement de vouloir bien m'aider de vos conseils et me dire de quelle manière vous vous y êtes pris pour avoir tous les détails qui vous sont envoyés.

Agréez je vous supplie les sentiments de la plus vive et de la plus respectueuse reconnoissance avec lesquels je suis.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

Ce 15 9bre 1773. PIA,

Ancien Echevin, Directeur des secours en faveur des noyés.

N°. 12.

MESSIEURS!

C'est à vous que je dois l'établissement que la ville de Paris a fait en faveur des noyés; c'est par vous que j'ai été inspiré pour le proposer au Bureau de la ville qui l'a accepté; c'est à votre exemple et sur la foy de vos succès multipliés, que nous devons ceux que nous avons obtenus. Que de graces n'ai je pas à vous rendre en mon particulier et comment puis je vous en exprimer ma juste reconnoissance. Agréez, Messieurs, je vous en supplie, la deuxième édition du premier détail que j'ai donné, et le 1er supplément des succès de 1773; c'est le plus foible hommage que je puisse vous rendre; il n'est pas seulement l'ombre de ma reconnoissance non plus que du respect avec lequel je suis.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

Ce 10e Juin 1774.

PIA.

N°. 13.

MESSIEURS!

Je me fais un devoir de vous addresser la suite des succès que nous obtenons sur les noyés; ils sont l'effet de l'exemple que vous m'avez donné et je me ferai toujours gloire de vous imiter. Cet envoy est un tribut bien légitime que je vous paye avez plaisir et ma reconnoissance est sans bornes. Vous trouverez avec le detail des succès la description et l'explication de deux planches qui representent la boëtte entrepot et son developpement. Vous verrez par ces planches quels sont les changements que j'ai faits successivement à la boëtte et aux ustensiles qu'elle contient. Je viens d'en faire un envoy en Angleterre qui m'avoit été demandé par plusieurs medecins; j'ai addressé la boëtte et les exemplaires des détails des succès à Messieurs de la Societé medicale. Honnorez moi je vous supplie, Messieurs, d'un mot de lettre qui m'annonce au moins la reception de mon envoy, je serai toujours très curieux de recevoir de vos nouvelles.

Je suis avec un profond respect.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

PIA.

Ancien Echevin, Directeur des secours en faveur des noyés.

Paris,
Ce 31 Mars
1775.

N°. 14.

MESSIEURS!

Monsieur VAN DE WIJVER de retour de Hollande m'a fait part de son entretien à mon sujet avec plusieurs de vous, Messieurs. Son zèle pour son ancien ami m'a semblé un peu indiscrèt quoique d'ailleurs très louable, et je n'ai pu m'empècher de lui en faire quelques reproches d'amitié. Il est vrai que j'avais quelquefois causé avec lui à l'occasion de votre médaille, et je lui avais peut etre fait entrevoir le désir que j'avais d'en posseder une pour pouvoir la montrer au Bureau de notre ville, et par là de terminer l'entière execution de celle que j'avois proposée dans le temps, et dont le coin a été ordonné mais suspendu à cause du système oeconomique qui règne parmi nous; mais je ne l'avois pas prié de pousser les choses aussi loin, car je n'avois pas lieu de m'attendre à un tel cadeau tel que celui qu'il m'a dit que vous vous proposez de me faire.

Instruit de vos intentions, Messieurs, je ne puis que continuer à me glorifier d'avoir été votre élève, et d'avoir pu mettre à profit selon vos vues les leçons que vous m'avez données et la récompense que vous me destinez sera pour moi un titre que je me ferai honneur de montrer: il me sera d'autant plus précieux que je le tiendrai de votre generosité pour laquelle je vous supplie de croire que j'aurai toute ma vie la plus sincère et la plus respectueuse reconnoissance. Je suis avec beaucoup de respect.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

Ce 6 Nov. 1776. PIA.

Permettez Messieurs que je joigne ici le projet de la medaille que j'avois proposée et pour lequel je serai fort aise d'avoir votre avis.

N°. 15.

MESSIEURS!

Depuis huit jours seulement j'ai recu la médaille d'or que vous avez eu la générosité de m'envoyer; elle m'a été remise par Monsieur REIJNARD; elle a fait chez moi toute la sensation qu'elle devoit faire et je vous prie de croire que cette sensation a été des plus flatteuses; je m'empresse de la montrer à tous mes amis, qui se font un plaisir de m'en féliciter. M. le Prevot des Marchands a été du nombre de ceux de qui j'en ai reçu des compliments, mais il n'est pas converti sur la necessité d'en établir une semblable à Paris; il n'est occupé que des moyens de montrer de l'economie dans son administration; j'espère cependant qu'il viendra un temps où celle dont le coin est commencé pourra avoir lieu, ne dut elle entre envisagée que comme un moyen de recompenser certaines personnes honnestes qui donnent leurs soins aux noyés et qui seroient dans le cas de refuser tout autre tribut.

Permettez moi, Messieurs, de vous en faire tous mes remerciments; ils sont très sincères et ma reconnoissance sera éternelle; soyez d'ailleurs convaincus du profond respect avec lequel je suis et veux toujours etre.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

Ce 15 Dec. 1776. PIA.

N°. 16.

MESSIEURS!

M. PAULET, Docteur en medecine de la faculté de Paris, et l'un des autheurs de la Gazette de Santé auquel je m'étois fait gloire de montrer la médaille que vous avez eu la generosité de m'envoyer, vient de me remettre deux exemplaires de cette gazette en me priant de vous les faire parvenir. L'article qui m'y concerne n'a pas été sollicité de ma part; il est du propre mouvement de M. PAULET qui ne me dit point dans le temps quel étoit son projet; mais j'ai vu avec plaisir qu'en vous rendant l'hommage que vous méritez, il me comble d'éloges que je rougirois d'avoir mendiés: éloges cependant, que je ne dois qu'à vous, Messieurs, puisque c'est pour vous avoir imité que je me le suis attiré.

La gazette de France fait aussi mention de votre médaille; j'ignore de quelle part peut venir cette mention; mais le gazettier ne s'étant pas conduit d'une manière aussi honneste relativement à vous, Messieurs, j'ai cru devoir lui en faire quelques reproches, et je vous prie de croire que j'y ai d'autant moins de part que j'étois déterminé depuis longtemps à ne lui rien envoyer d'après les procédés malhonnestes que j'en ai éprouvés dans plusieurs circonstances: vous pouvez vous en etre apercu par les plaintes que j'en fais dans ma quatrième partie.

Au surplus, Messieurs, je vous prie d'agréer de nouveau mes très humbles remerciments aussi que la respectueuse reconnoissance avec laquelle je ne cesserai d'etre

Votre très humble et très obéissant Serviteur

PARIS, ce 25 Dec. 1776. PIA.

N°. 17.

MESSIEURS!

Je m'empresse de profiter d'une occasion que me fournissent Messieurs VAN DE WIJVER pour vous faire parvenir ma cinquième partie des succès que nous avons obtenus pour vous avoir imité, ils seront toujours pour moi une occasion de vous témoigner ma reconnoissance du bon exemple que vous m'avez donné. Vous verrez dans mon introduction qui est le paralèle de toutes les machines fumigatoires, l'expression de mes sentiments relativement à la médaille que vous m'avez envoyée; j'aurois été fort aise qu'elle eut été accompagnée d'une lettre de votre part pour me dire si l'impression de la sixième partie de vos memoires se fait ainsi que vous me l'annonçates l'année dernière. Elle ne peut être que très intéressante par le choix que vous êtes dans l'usage de mettre dans les faits que vous rapportez; je brule d'envie de la tenir pour la devorer par la lecture et en tirer de nouvelles lumières.

Je suis avec la plus respectueuse reconnoissance

Votre très humble et très obéissant Serviteur

Ce 1er Mars 1777. PIA.

N°. 18.

MESSIEURS!

J'ai reçu avec beaucoup de plaisir et j'ai lu avec la plus grande satisfaction la sixième partie de vos mémoires sur les noyés; vos succès sont toujours très nombreux et d'autant plus interessants qu'ils sont les résultats d'une correspondance que l'on entretient volontiers avec vous Messieurs; je m'estimerois fort heureux si je pouvois jouir d'un pareil avantage, mais j'ai beau faire; je ne puis etre créateur, et vous l'êtes, Messieurs de la noble émulation qui se manifeste chez vous relativement à cet établissement. Agreez, Messieurs, les remerciments de M. le Prevot des Marchands auquel j'ai remis un des deux exemplaires que vous m'avez destiné, ainsi que les miens pour celui que j'ai gardé et que j'ai devoré par la lecture que j'en ai faite; les autres ont été très exactement rendus à leur destination ainsi que vous me l'aviez marqué.

J'ai l'honneur d'etre avec la plus respectueuse reconnoissance

Votre très humble et très obéissant Serviteur

PIA.

PARIS
ce 29 Juin 1777.

N°. 19.

MESSIEURS

Pendant qu'on achevoit l'impression de ma sixième partie des détails, que j'ai l'honneur de vous presenter, j'ai reçu plusieurs exemplaires de votre septième distribution des résultats obtenus sur le meme sujet que vous traitez toujours si victorieusement. Flatté de cet envoy je me suis empressé d'en prendre connoissance pour en faire mention par postscriptum à la suite de ma sixième partie et je me propose de m'en occuper plus utilement par la suite. Monsieur VERNEDE me l'avoit addressé et l'avoit accompagné d'une lettre de sa main; helas! c'etoit la dernière que je devois recevoir de lui puisque Dieu en a disposé avant que je lui eusse repondu; cette mort dont j'ai été instruit par une lettre de Madame sa Veuve m'a autant affligé que vous Messieurs, car je ne puis vous exprimer combien j'y ai été susceptible; permettez donc que je vous addresse mes regrets et que je partage avec vous toute ma douleur; permettez aussi que je vous fasse mes remerciments de l'envoy que vous m'avez fait et que je vous supplie de vouloir bien continuer à me faire parvenir par la suite vos resultats comme le faisoit M. VERNEDE; l'usage que j'en ferai sera toujours relatif au bien de l'humanité et je m'estimerai heureux si je puis continuer à vous imiter.

Je suis avec la reconnoissance la moins aequivoque et la plus respectueuse

Votre très humble et très obéissant Serviteur

PIA.
Ancien Echevin.

Ce 18e Mars 1779.

N°. 20.

MESSIEURS!

Le profond et long silence que j'ai observé vis à vis de vous pendant plusieurs années ne seroit pas susceptible d'indulgence de votre part, si je n'avois à alleguer toutes les révolutions et contre révolutions qui nous tourmentent sans relâche et par les quelles toute la France se voit journellement aterrée.

Quoiqu'il en soit, Messieurs, le pacquet que j'ai l'honneur de vous addresser, étoit preparée dès l'année 1789; je n'ai pas eu le courage de vous l'annoncer dans le temps, faute d'occasion pour vous le faire remettre; mais M. VAN DE WIJVER à qui j'ai temoigné le désir que j'ai que vous le receviez, m'assure qu'il vous parviendra sans difficulté et que vous voudrez bien l'acceuillir comme un hommage que je vous dois; Agréez le donc, Messieurs et croyez moi avec la plus respectueuse reconnoissance, et celle d'un disciple qui vous est devoué à jamais et qui se fait un devoir et un honneur de se dire.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

Ce 12e Avril 1791. PIA.

N°. 21.

MONSIEUR!

On a formé ici il y a quelque tems, un établissement à l'instar de celui de Hollande, pour secourir les personnes noyées (de 23 on en a rappellé 18 à la vie.)

M. PIA, Ancien Echevin, qui est à la tete de cet établissement, a demandé et reçu de la Societé Hollandoise les éclaircissements et les machines qui sont en usage pour cet objet, et lui a communiqué les observations en envoyant aussi les machines dont on fait usage ici, faites après celles de Hollande, mais corrigées; il les a addressé à M. VERNÈDE, qui est à la tête de la Societé Hollandoise; il y a quelques mois de cela et n'en reçoit aucune reponse, ce que surement vous ne trouverez pas dans l'ordre. Je vous prie en allant à Amsterdam, d'en parler à M. VERNÈDE pour l'honneur de la Societé; de lui dire en meme tems que de nouvelles observations qu'on a faites ici sont sous presse, que M. PIA me les remettra aussi tot qu'elles seront prêtes, et d'y ajouter que s'il y a des observations de faites en Hollande, si elles sont en Francois, de me les addresser pour l'établissement d'ici; de cette façon on se communiquera reciproquement tout ce qui se passera au sujet d'un établissement aussi salutaire. Si M. VERNÈDE vouloit en meme tems communiquer ses observations sur les changements qu'on a fait aux machines cela feroit plaisir ici et sera reçu avec reconnoissance.

REYNARD,

PARIS, 16 May 1773. Secretaire de l'Ambassadeur de Hollande à Paris.

N°. 22.

MESSIEURS!

C'est au rive de la Hollande, c'est dans Amsterdam même que la voix de l'humanité c'est fait entendre pour la première fois et d'une manière fructueuse, en faveur des personnes noyées, toujours delaisseés, éviteés meme par une fausse crainte sur les demarches de la justice; par cette raison secourus toujours trop tard et jamais à propos ni convenablement les noyés subissoient nécessairement leur malheureux sort dès qu'une fois la submersion leur avoit oté toute apparence de vie.

Graces aux lumières et à la bienfaisance active de plusieurs citoyens Hollandais, réunis en societé, l'art a vu ce qu'il pouvoit opérer dans les circonstances critiques; jusqu'a quel point ses moyens énergiques pouvoient tirer parti d'un reste de vie inapercevable et faire reprendre à la nature tous ses droits dans l'exercice libre et facile de ses fonctions. Cette institution mémorable, bien digne des vrais amis de l'humanité et qui fera à jamais honneur à la Hollande, a été imitée par les nations voisines, M. PIA, lui seul en France, a provoqué et dirigé un pareil établissement dans la formation des depots publics de secours; secours qui se trouvent réunis dans des boites entrepots. Lyon et plusieurs villes de province ont admis tel établissement. Mais qu'il s'en font bien que le public en retire tous les avantages qu'il avoit droit d'en attendre.

Vous jugerez, Messieurs, par le mémoire ci joint, dont je vous envois trois exemplaires, de l'état actuel de cet établissement en notre ville et de ce qu'il y manque pour sa perfection.

J'ignore si mes remarques à ce sujet peuvent s'appliquer à l'établissement formé en votre cité, mais la discussion chirurgico-légale, dont il est question, page 21, rélative à la manière dont périssent les submergés et aux signes par lesquels on peut statuer qu'ils ont vraiment succombé à la submersion trouve son application dans tous les pays. Elle vous prouvera que les principes de notre art sur ce point ne sont pas aussi lumineux qu'on l'a pensé et qu'il seroit sage, dans les circonstances juridiques de ne pas prononcer dans les rapports d'une manière.....; il vaut mieux laisser les juges dans l'incertitude que de les précipiter dans l'erreur.

Quelque indigne que soit au reste mon travail de vous etre offert, veuillez, Messieurs, regarder mon envoy comme un hommage que je me plais à rendre aux lumières, aux vertus et à la bienfaisance de chacun de vous M. M. qui composez cette societé humaine et patriotique. Dans ces sentiments j'ai l'honneur d'etre avec un profond respect

Votre très humble et très obéissant Serviteur

LYON, 20 Aout 1790. DES GRANGES.

N°. 23.

MESSIEURS!

Nous avons l'honneur de vous faire remettre un paquet renfermant des mémoires sur l'Asphyxie des noyés, qui nous est parvenu d'un de nos amis de Lyon M. DES GRANGES. Lorsque vous aurez pris connaissance de cet ouvrage et que vous approuviez son travail, il verroit avec plaisir que vous voulussiez bien lui communiquer vos avis, et pour ce, si vous entrez en correspondance avec le susdit ami, nous vous prions nous faire passer votre lettre; un de nous, devant partir sous peu pour cette ville, sera porteur de vos observations.

Nous avons l'honneur d'être avec considération

MESSIEURS!

Vos très humbles et obéissants Serviteurs

AMSTERDAM ce 18 Nov. 1790.

BRUNET FRÈRES & CE.

N°. 24.

MESSIEURS!

Il y a plus de six mois que j'ai eu l'honneur de vous faire parvenir des exemplaires de mon mémoire rélatif à l'établissement crée en notre ville pour venir au secours des submergés; aujourd'huy j'ay l'honneur de vous envoyer son supplément. Le titre qu'il porte annonce le motif qui me l'a fait entreprendre: il forme en quelque sorte le complément de mon travail. J'y prouve de nouveau et d'une manière invincible

1e. Le mauvais état habituel de nos boites entrepots, avoué et consenti par ceux même qui ont cru mal à propos avoir interêt à le nier.

2e. Leur extrème utilité dans une ville dont les murs sont baignés par deux rivières, prouvée par les succès nombreux qu'elles ont procurées ailleurs, dont je rapporte bon nombre d'exemples. Je me suis étonné souvent des faits passés en Hollande.

3e. La necessité urgente de corriger nos dites boites; de restituer à chacune d'elles une machine fumigatoire que témérairement on s'est permis d'enlever, et d'y ajouter d'autres objets non moins importants etc.

Daignez, Messieurs, prendre connoissance de ma discussion sur les points de controverse; peut etre pourrat-elle vous mettre sur la voie de quelques additions à votre établissement deja précieux et si souvent couronné de succès. Recevez, Messieurs, les deux exemplaires, comme un hommage que je me plais à rendre à votre humanité et à votre bienfaisance.

J'ai l'honneur d'etre etc.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

LYON 25 Mars 1791.

DES GRANGES.

N°. 25.

Je ne sai, Monsieur, si vous vous rappellés qu'en partant d'Amsterdam vous me recomendattes l'établissement des noyés, ou pour mieux dire me priates de voir s'il n'y auroit pas moyen de faire quelque chose de pareil en Suisse; outre le respect et la considération que j'aurai toujours pour tout ce qui vient de vous, je puis vous assurer, Monsieur, que j'avois cette bonne oeuvre si fort à coeur, que la nouvelle d'une personne noyée, sans qu'on lui eut administré aucun des remèdes, me coutat une nuit de someil; après avoir reçu les mémoires, j'en parlois à quelques persones: chez les uns je trouvai des coeurs sourds et muets, chez d'autres du zelle mais trop d'indolence. Me trouvant il y a quelque semaines à Bougi la campagne de M. BRUN j'eus occasion de voir souvent M. TSCHARNER le Baillif d'Aubonne, un homme aussi généralement estimé pour ces vertus et sôn humanité que recherché pour son esprit et les connoissances utiles dont il l'a ornée; je m'avisais de lui parler de cette affaire; il saisit d'abord avec empressement le bien qui en pouvoit resulter en ajoutant qu'il seroit charmé d'avoir quelque direction qui puisse diriger les bonnes intentions que lui et quelques autres membres du Sénat avait à cet égard. Je lui envoyais les 4 tomes des mémoires sur les noyés que ma nièce VERNÈDE m'a envoyés. Voici Monsieur la copie de la lettre qu'il m'a écrite et vous verez avec quel zelle il désire de contribuer à cet établissement. Si je ne savais la vivacité, les soins infatigables et soutenus que vous avez pris pour faire fructifier cette bonne oeuvre, je vous ferai des excuses de l'embaras que je vous donne; mais je suis bien persuadée, Monsieur, que vous m'aurez plutot obligation de vous avoir mis à meme de corespondre avec M. DE TSCHARNER sur un objet si intéressant pour l'humanité et qui tient si fort à coeur à l'homme sensible que je souhaiterai bien que l'on puisse faire en Hollande un extrait de ces quatre livres en les réduisant à un. Je compte renvoier le mien incessament à M. DE TSCHARNER. En grace, Monsieur, eyes la bonté de me repondre, quelles sont vos idées, et si depuis l'impression du dernier mémoire il ne s'est rien passé de nouveau, je vous serai bien obligée aussi si vous pourriez y ajouter encor un exemplaire des mémoires; tout cela pouroit me parvenir par l'occasion de quelques oficiers ou soldats suisses, qui auront leur semestre après les exercices d'octobre; je prendrai soin de l'envoier tout de suitte a M. DE TSCHARNER, et le meillieur pour le bien de la chose serait que vous eyes la bonté d'ecrire vous meme a M. DE TSCHARNER; je suis sure que cela lui ferait grand plaisir. J'ai l'honneur d'etre avec cette estime et amitié sur lequel le tems ny l'absence n'ont aucun pouvoir, et après m'etre recomendé à votre souvenir.

Votre très humble et très obéissante Servante

M. A. DE RAPIN.
Douarière de *Freisheim.*

LAUSANNE
ce 29 Sept. 1774.

A Monsieur VERNÈDE à Amsterdam.

N°. 26.

Voici, Monsieur, une lettre que je vous envoie tout de suitte sans attendre d'occasion, ne voulant pas retarder le plaisir que votre coeur sensible aura de voir que l'établissement pour les noyés, que l'on doit entièrement en Hollande à vos soins et à votre humanité, est ou sera imitée à Berne. J'espère bien avec le tems qu'il sera ainsi à Fribourg, Schafhausen et Basle. Je prie M. DE TSCHARNER de me renvoier les memoires que je ferai imprimer ici afin d'en envoier un exemplaire à la Comtesse D'AFRY à Fribourg. Je ne doutte pas que le zelle, la sensibilité de cette dame, l'estime qu'on a pour elle, n'établisse cette bonne oeuvre: j'ai les memes esperances à Schafhausen et à Zuric: j'aurai aussi quelques idées d'écrire au Professeur VOYS à Balle en lui en envoiant un exemplaire, mais pour cela il faudra, afin de donner du credit à ma lettre, avoir votre permission pour qu'il puisse, Monsieur, corespondre avec vous sur cette affaire: j'atends vos ordres avant de rien faire. Je remercie Dieu tout les jours d'avoir parlé de cela à M. DE TSCHARNER; c'étoit précisement l'homme qu'il fallait pour faire fructifier cette bonne oeuvre, joinant à beaucoup d'esprit; de prudence, un ame sensible, un coeur honnette.

Je suis, Monsieur, après m'etre recomendé à votre amitié, assuré de toute l'étendue de la mienne, ainsi que de ma parfaite estime

Votre très humble et très obéissante Servante

M. A. DE RAPIN.

Douarière *de Freisheim.*

NEUCHATEL
ce 8 Janvier 1775.

A Monsieur VERNÈDE.

N°. 27.

MADAME!

En vous renvoyant avec bien des remerciments les cahiers de la Societé d'Amsterdam, j'ai la satisfaction de vous annoncer que des personnes, qui peuvent influer par une exécution plus promte d'un pareil plan dans notre pais, et auxquels je les ai communiqués, ont saisi vos excellentes vues avec un témoignage de zèle et d'applaudissement, qui m'a fait un grand plaisir. Mon idée et mon dessein est de communiquer cet objet à quelques autres personnes encore, de proposer ensuite l'établissement d'un prix pour chaque noyé duement secouru, une invitation aux divers justices pour des depots d'outils et de modèles convenables. La publication d'une nouvelle instruction sur le traitement des noyés, des ordres aux chirurgiens, aux aubergistes, enfin les meilleurs reglements à l'imitation de ceux qui ont été faits en Hollande.

J'aurois fort souhaîté pouvoir communiquer ces mémoires à quelques personnes encore; si vous pouriez, Madame, m'en procurer un exemplaire, je vous en aurois une vraie obligation. Vous m'avez fait l'honneur de me dire que vous pensez à faire extraire le précis tant de la methode, des reglements et des encouragements que des exemples les plus instructifs, je vous prie de ne pas perdre cette idée de vue; je m'en serois occupé moi même avec plaisir si j'en avois eu le loisir.

J'ai l'honneur etc.

Votre très humble et tres obeissant Serviteur

B. TSCHARNER

du Conseil Souverain de Berne, Bailli d'Aubonne.

Ce 27 Sept. 1774.

A Madame DE RAPIN.

N°. 28.

MONSIEUR!

C'est par pure discrétion que j'ai renvoié la réponse à votre lettre flatteuse et obligeante du 17 Octobre dernier jusques à l'epoque où je pourrois vous donner en meme tems des nouvelles de l'effet des projets que Madame DE FREISHEIM m'a encouragé à presenter à mes supérieurs; je voulois avant toute chose rediger en forme d'un petit mémoire tous les excellents exemples et les instructions contenues dans les mémoires interessants de votre société en faveur des personnes noyées; dans l'idée qu'en préparant un peu la matière, j'aidois à abrèger les résolutions. Diverses occupations retardèrent mon travail. La Societé économique à laquelle j'ai adressé ce mémoire lui a fait l'accueil que son objet méritoit. M. DE HALLER, notre respectable Président, a proposé la chose à Messeign. du Conseil de Santé, qui avoient déja, par les soins de M. DE HALLER publié une instruction à ce sujet en Juillet 1765. On me mande que ce Tribunal s'occupe des moyens d'executer à cet égard en tout la meme police qui à lieu dans vos Etats: ainsi j'espère que nos voeux seront parfaitement accomplis. Quand j'en sçaurai l'effet plus précisement, vous me permettrez, Monsieur, de vous en instruire, votre bon coeur en partagera la satisfaction avec nous; le mien vous rendra toujours hommage de cette bonne oeuvre. Recevez, Monsieur, mes justes remerciments, pour la bonté que vous avez eue de m'envoyer les mémoires de votre respectable Societé.

Si vous pouviez par occasion me faire parvenir la suite au Sécrétaire de la Societé économique (M. TRIBOLETH) à qui j'ai remis les premiers, vous en obligerez tous les membres; j'espère aussi que vous ne me desavouerez pas, Monsieur, de vous avoir proposé pour etre agregé à cette Societé, un témoignage de la reconnoissance universelle qui vous est due, pour ce zèle bienfaisant, auquel nous devons l'établissement d'une meilleure police en faveur des malheureux noiés.

Agréez, Monsieur, les assurances sincères des sentiments d'une estime et considération distinguée avec lesquels j'ai l'honneur d'etre

Votre très humble et très obéissant Serviteur

B. TSCHARNER,

du Conseil Souverain de Berne
Bailli d'Aubonne.

Ch. d'AUBONNE,
4 Fevr. 1775

N°. 29.

MONSIEUR!

A mon dernier voyage à Berne pour les fêtes de Paques, Mr. HALLER, Président actuel de la Societé économique de Berne, dont le nom et la célébrité vous sont sans doute connus, me fit remettre le Brevet ci joint, que vous etes prié d'accepter comme une marque d'estime et de considération, de la part d'une Societé, composée de Citoyens, dont le zèle et les sentiments ressemblent si bien aux votres: j'ai tardé à vous l'adresser, dans l'espérance que je pourrai vous communiquer en meme tems une rélation intéressante pour votre excellent coeur, des nouvelles précautions prises en faveur des personnes noyées, ou mises par d'autres accidens dans la situation équivoque d'une mort trop tot presumée. M. HALLER à fait rapport de mes représentations adressées à la Societé economique, dans le Conseil de Santé; on a fait venir de France un fumigatoire pour servir de modèle à d'autres qu'on fait faire et qui seront distribués dans des lieux convenables; on renouvelera les ordres et les instructions déja publiées en 1765; on a donné, dans le passé, dans diverses occasions, des récompenses à ceux, qui les premiers s'empressoient de sécourir les noiés, et l'on donnera les memes encouragements à l'avenir. Quelle plus belle récompense, Monsieur, pour les bienfaiteurs du genre humain tel que vous et les membres de votre Societé, que les voeux de tant de personnes rendues à la vie et à la Societé, qui sans les soins d'une charité opiniatre restoient victimes de l'imprudence et du préjugé. Recevez, Monsieur, avec l'hommage de la Societé de Berne, l'assurance des sentiments distingués de vénération et d'estime avec lesquels j'ai l'honneur d'etre.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

B. TSCHARNER,

Bailli d'Aubonne.

AUBONNE,
30 May 1775.

N°. 30.

MESSIEURS!

Mr. JEAN HYACINTHE DE MAGELLAN, membre de la Societé royale de Londres et correspondant de l'Académie royale des sciences de Paris, m'a prié de vous communiquer le fait suivant. Il connoit votre zèle et les soins que vous vous donnés pour sauver les noyés; et il a imaginé que la meme experience pourroit peut etre produire les meilleurs effets sur ceux, à qui vos secours ordinaires deviennent insuffisans. Il tient ce fait du célèbre HENLEY, à qui, Messieurs, je crois qu'on peut ajouter toute foi. Un garçon étoit suffoqué par une chute; tous les simptomes de la mort paroissoient en lui. Mr. HENLEY proposa de lui donner une commotion en déchargeant une bouteille électrique sur lui. En effet la commotion lui rendit la réspiration, la rétablit et il fut sauvé.

Il semble, Messieurs, que le raisonnement et l'idée de Mr. HENLEY étoient très consequens; je ne crois pas qu'il y ait quelque chose de plus propre à causer de l'irritation dans le sistème nerveux que la commotion électrique. De cette irritation dépend quelquefois la circulation et par conséquent la vie animale.

J'ai saisi avec empressement, Messieurs, cette occasion de vous témoigner l'estime toute particulière et la considération très distinguée, avec laquelle j'ai l'honneur d'etre.

Votre très humble et très obéissant Serviteur

à LA HAYE,
ce 6 Janvier 1776.

LINSKY,
Prince de *Gallitzin.*

N°. 31.

J'ai reçu, Messieurs, de Monsieur BERTIN, Ministre et Sécrétaire d'Etat, l'ouvrage imprimé que j'ai l'honneur de vous adresser. Vous y trouverez, dès la page 4, les justes éloges que l'humanité doit à votre Societé. Jamais établissement n'honora plus une nation. Monsieur BERTIN, animé par votre exemple, s'est proposé, sous les ordres de sa Majesté, de rassembler tout ce qui a été écrit sur l'objet dont vous etes occupés. Il vous prie, Messieurs, de vouloir bien lui communiquer vos observations, pour prix de son empressement à vous communiquer de son coté tout ce qui lui parviendra d'utile et de constaté. Vous me permettrez d'etre le lien de cette nouvelle correspondance. Je me trouverai honoré de recevoir aussi souvent que vous pourrez me les donner, vos commissions pour la conservation des hommes.

J'ai l'honneur d'etre avec la plus parfaite et la plus pure considération, Messieurs,

Votre très humble et très obéissant Serviteur

à LA HAYE,
le 7 Août 1771.

LE MARQ. DE NOAILLES.

N°. 32.

J'ai été très sensible, Monsieur, aux espérances que vous voulez bien me donner de me choisir pour etre le lien de la correspondance que M. BERTIN désire d'entretenir avec votre Societé. J'ai écrit à ce Ministre dans les termes que vos sentiments m'ont préscrit pour lui. Je ne lui ai pas non plus laissé ignorer les raisons qui pouvoient suspendre encore pendant quelque tems l'effet de vos bonnes intentions pour tout ce qui porte, comme dans son Mémoire, un caractère d'utilité pour le genre humain. Je vous reitère avec bien de la satisfaction les éloges qui sont dus à l'entreprise dont vous partagez le mérite en meme tems que la reconnaissance de tous les etres sensibles.

J'ai l'honneur d'etre très parfaitement, Monsieur,

Votre humble et très obéissant Serviteur
LE MARQ. DE NOAILLES.

à LA HAYE,
le 27 Aout 1771.

N°. 33.

MESSIEURS!

J'ai reçu, pour M. l'Ambassadeur, la lettre que vous lui avez écrite le 9 de ce mois. Quoique Son Excellence soit à la veille de revenir à la Haye, je crois devoir prévenir ici les temoignages de sa reconnoissance. Tout ce qui concerne M. le MARQUIS DE NOAILLES dans votre lettre et dans votre Mémoire imprimé, est une justice rendue à son zèle pour les succès du votre. Vos travaux et vos lumières doivent inspirer à tout ami de l'humanité un respect dont je vous prie de me permettre à moi même de vous offrir l'hommage. M. BERTIN recevra par le courier prochain l'imprimé et les observations que vous lui faites le plaisir d'y joindre. Je puis encore vous assurer, sans en attendre l'ordre, de toute la reconnoissance de ce Ministre bienfaisant et digne de votre correspondance.

J'ai l'honneur d'etre avec la vénération que je vous dois

Votre très humble et très obéissant Serviteur
DESNOYERS,
Chargé d'Affaires de France.

à LA HAYE,
le 13 Sept. 1772.

N°. 34. (*)

MIJNE HEEREN!

Aangemoedigt door het algemeen uitmuntend Nut Uwer menschlievende Instelling, en vereert met de toestemming der alom beroemde Heer Hofarts, Ridder PRINGLE, President der Koninge maatschapij van Weetenschappen alhier, heb ik ondernomen, bij wijse van memorie, een kort begrip uwer vier uitgegevene gedenkschriften over het herstellen der Drenkelingen, uitgebreid tot het herroepen van andere gestikte voorwerpen (hier veelmaals versuimt) deszelfs Vergadering voortedraagen, met insigt, onder haar respectabel gezag, op een breeder bekendmaaken van het werk, de grondslag te leggen eener diergelijke Societeit in deze uitgestrekte hoofdstad.

Het eerst inrigten dezer heilzame Institutie en de roem door UWED. vlijtig welberaamt bestier verdienlijk ingelegt, zullen in deze onderneming UWED. zorgvuldig toegeeigent en behouden worden; terwijl ick, als UWEDns willige navolger, mij zal verpligt houden UWED. alle aanmerkelijke hier voorvallende waarneemingen meêtedeelen, en mij derven vleijen dat UWED. deze mijne ieverige pogingen favoriserende, mij mogen gelieven te vereeren met derselver correspondentie, in het aanwijsen van het gunt dat tot voortsetting dezer instelling hier te lande dienstig zullen oordeelen.

Hebbe de eer mij met alle hoogagtinge te noemen

UWED. zeer gehoorsame Dienaar

ALEX. JOHNSON, Jur. & Med. Dr.

LONDON,
den 19 februarij 1773.

(*) Deze en de volgende brieven strekken ten bewijze, hoe, in 1773, een *Engelschman* zijne achting voor eene *Hollandsche* Maatschappij willende te kennen geven, zich gedrongen voelde om zelfs in de *Hollandsche* taal te schrijven.

N°. 35.

MIJNHEER!

De vrijheid mij vergunt door UWelEd. geëerde van 9 Maart a. c. verschaft mij de eer UWEd. te berigten, dat de aangediende memorie, even voor de Zomervacantie, aan de Kon. Societijt alhier is ingelevert, en met dankzeggen vereert geworden, alsmede dat deselve naa het kort begrip uwer lofwardige Institutie en deszelfs gezegende voorspoed, als een gevolg daarvan heeft voorgedragen eene hier te lande noodzakelijke uitbreiding deser Praktijk, gesteunt op een getal egte gevallen, tot bewijs dat vele schielijk stervende personen, in wien de wezenlijke deelen des lighaams niet zijn gedistrueert, gered en terug geroepen kunnen worden. De veelheid der aangehaalde gevallen heeft een boekje uitgemaakt tot verkondigen van dit heilzaam werk nuttig en aanmoedend met bedagte vermijding aller redenering wegens oorsaken des doods, tot voorkomen van alle verwijderende disputen. Ik gebruik de vrijheid UWEd. hetselve toetesenden, met hope dat de uitgestrektheid der Intentie, de goedkeuring der Hoogloffelijke Gemeenschap zal meriteeren. Dit werkje maakt gewag van de Fransche zo wel als andere Institutien van desen aart, en zal met er tijd kunnen verrijkt worden met andere waartoe materialen heb versorgt, als eene te Napelen door Z. Maj. van beide Sicilien zeer verlangt. Eene te Genua in agitatie; en eene verhoopte in Spanien ten behoeve der Zeehavens in dat Rijk. Op wat wijse het alhier zal worden werkstellig gemaakt is onzeker; mijns bedunkens en werkelijk aanbiedens nuttigst door middel van een welgelegen Krankhuijs, omme zo wel de nabijvallende voorwerpen *ex arte* te behandelen als voornamelijk te verklaren in hoe ver zodanige hulp uitgestrekt kon worden, en den uitslag der betragtingen wereldkundig te maken, ter instructie van een ieder in dit K. Rijk alwaar meer dan elders voorbeelden van verschillende soorten dagelijks zig aanbieden. Den uitslag zal UWED. steeds worden mededeelt. Inmiddels is alleen hier bij te voegen dat de Gedenkschriften der Maatschappij in 't breede uit het Fransche in het Engelsch zijn overgebragt door zekere Dr. COGAN alhier, en dat van de bekomene Weener Instructien wegens Drenkelingen in 't Latijn en Fransch, geen nuttig gewag of gebruik heb kunnen maken.

Hebbe de eer mij met alle hoogagting te noemen,

UWelEd. zeer gehoorsame Dienaar

LONDON, 31 Augusti 1773.

ALEX. JOHNSON.

N°. 36.

WelEdele Heer!

Mijne laatste heeft gedient UWED. en de Societeit aan te bieden de versameling van gevallen tot bewijs van het mogelijk herstellen van veele die maar in schijn dood zijn, onlangs het Public voorgelegt. Dit werkje alhier nu genoegzaam verspreid, word werkelijk gevolgt door een voorslag (waarvan hier nevens een exemplaar) tot opregting eener Institutie, om door middel eener inschrijving, eerstdaags te openen, deze zoo heilzame pratijk in gebruik te brengen en op drie bijzondere wijzen te tragten uittebreiden:

1e. door het approprieeren van een klein gasthuys om proefkundig te herstellen de zulken die in het bereik daarvan komen te vallen; en de voorts die behandeling op de klaarste wijze doenlijk wereldkundig te maken.

2e. door het teffens bekwaam maken eeniger personen in datselve huys en door die proefneemingen, om ten alle tijde daar het gerequireerd mag worden goede hulp toe te reiken voornaamlijk aan zodanige welke of niet konnen of niet behooren vervoerd te worden.

3e. door het aanmoedigen en belonen van alle ieverige betragtingen door het geheel Rijk, volgens het voorbeeld door uwe altoos loffelijke Societeit wijsselijk bedagt en nuttelijk werkstellig gemaakt, met giften van-Eere ofte van gelden.

Deze grond en werkmiddelen staan meer of min uitgebreid te worden, naar maate der beloop des inschrijvens, maar het besluit is bij mij genomen, een aanvang te maken zodra eene som, met de noodwendige kosten evenreedig ingeschreven zal zijn, in immers eer deselve mij eenige retributie kan toedeelen, daar ik verlangend ben te betogen, dat het algemeen welzijn, meer dan eigen voordeel, mij te harte gaat. Verscheide personen van aansien, zo binnen als buyten onse faculteit verclaren zig als voorstanders deser onderneming en het openen der inschrijving bij de meenige toestemmende Bankiers, hangt nu meerendeels af van de verwagte toestemming van het Admiraliteits hof en andere Collegien, welke reeds personen onder derselver bewind hebben.

Ik misbruik mogelijk UWelEd, tijd en attentie, maar ik agte mij verpligt de prijswaardige Maatschappij mijn wedervaren te relateeren en ik verlang teffens mij met alle discretie en agting te betoonen

UWelEdeles zeer toegedane en gehoorsame Dienaar

London 12 Novembris 1773. ALEX. JOHNSON.

N°. 37.

WelEdele Zeer Geeerde Heer!

Erkenne mij vereert met UWelEd. rescriptie van den 20e Dec. a. p. en ook verpligt voor deszelfs inhoud, welke mij aanmoedigt UWED. en de Hoog geëerde Maatschappij voorteleggen de veranderde voorstelling, nu eerst bij het vergaderen van het Parlement, uitgegeven, als duidelijker over verscheide pointen, welke min aandagtige Lezers geene genoegsame Idée toebragten van het uitteregtene werk. De inschrijving is werkelijk geopent, en het inwendig Plan van uitvoeren, staat op zijne tijd, de voornaamste deelnemende personen voorgedragen te worden. Inmiddels laat zig een laage oppositie, in onze nieuwspapieren zien, welke mij verlangen doet, het belooft nieuw deeltje des Maatschappij's Gedenkschriften, zo ras het afgedrukt zij, ter vertalen en in 't light geven, alhier te mogen bekomen. En zo hoog nodig zijn hernieuwde bewijsen van success, dat waar het niet te veel gevergt, ik zou derven versoeken dat de Bladen van de pers komende allengskens mijne zoon in den Haag mogten worden toegesonden alzo deselve, onder Couvert, mij des te spoediger zouden geworden, en mogelijk nog met eenige uit Parijs verwagte narigten, mij in staat stellen ons heilzaam ondernemen zodanig te staven, dat desselfs uitgestrekte voordeelen zonneklaar bewesen, voor altoos, naar meríte komen te worden geadmireert.

Mij verder in UWelEd. gunstig geheugen recommendeerende heb ik de eer mij met alle agting te noemen

UWelEd. zeer gehoorzame Dienaar

London den 22 Febr. 1774. ALEX. JOHNSON.

N°. 38.

WELEDELE EN ZEER GEAGTE HEER!

Ik heb met veel genoegen doorlesen het nieuw Deeltje des roemwaardiges Maatschappijes Gedenkschriften, dankbaarlijk van UWelEd. door een onbekende hand, ontfangen. De progressen in desselfs menschlievende oogmerken zijn groot en rijkelijk gesegent. Sestig nieuwe voorbeelden staven overvloedig de noodzakelijkheid van voorsorg ten behoeve van drenkelingen te beramen; en twee bijgebragte reddingen, van een door vuurdamp verstikt, en een door verhangen gewurgt persoon, versterken insgelijks de beweegreden tot uitbreiding dier middelen tot andere gevallen, welke ongered, ook met een schielijke dood worden gevolgt. Ik ben evengelijk gevleid met UWelEd. approbatie als met de eerdoende mentie mijner pogingen alhier, om, op uw voetspoor, ietwes tot algemeen nut, te weeg te brengen. Deze merkwaardige voorbeelden bestens op de gevoelen te doen werken heb ik reeds een korte schets van dit vijfde stukje in onse nieuwspapieren doen verschijnen. Ook door faveur van de Generale Posterij over de drie Rijken, heb ik, als namens eene Generale Associatie, om onder mijn bestier hier te lande intevoeren, en uittebreiden de middelen waarmede veele en schijndoode menschen tot leven kunnen herroepen worden, eenige duizende afdruksels verspreid, eener aandiening (welke de vrijheid gebruike UWelEd. mits deze voorteleggen) aan alle in publieke bediening staande personen omme de behulpsame hand tot kleene instellingen in hunne districten te bieden, gevende hen tot gewisheid, een aanprijsing deser Practijk gevonden in de schriften van twee hunner in roem staande Geneesheeren en aanleiding nemende om onse middelen daarop toetepassen welke met deze sanctie en derselver succes, en stel eenvoudige Instructien uitleveren heb ik dezelve dus aan de hand gegeven, om zoo verdoenlijk een ieder in staat te stellen de ongeluckigen uit ongevallen te redden. Bij dese betragting voegt zig gelukkiglijk de vrije en edelmoedige hulp van den hoog te eeren en bij uitstek nuttig te agten Vrederegter, Ridder JOHN FIELDING, die in een uitgestrekte correspondentie door dit Rijk, een begrip en verkorting deser Adress & Instructions alom bekent maakt en aanprijst, wijl dan van dese verkondiging, en nog van particuliere aanzoek bij personen van hoog aanzien in Schotland en Ierland alsmede in de Provinsien van Engeland, om Patrocinie, meer word te gemoet gesien, dan van 150 Parochien binnen en buiten Londen benevens alle de Hospitalen, ten eenmaal, genoegsaam zonder effect, aangeschreven kan ik met genoegen egter melden, dat de enkele kennis van de wezelijkheid deser soort van redding, en de aangewende moeite langs de Thames, door een Societijt voor deze stad alleen in de gepasseerde voorsomer opgerigt, reeds verscheide levens door bijzondere aanwendingen zijn hersteld geworden; zulks is tot heden mijn wedervaren; wanneer ietwes verder UWelEd. atentie waardig komt te gebeuren, zal het met vlijt worden medegedeelt, door diegene die zig met waare iever mag noemen

UWelED. gehoorsame en ootmoedige Dienaar

ALEX. JOHNSON.

SOMERSETHOUSE, LONDON
23 Sept. 1774.

N°. 39.

GENTLEMAN.

When I first heard by our newspapers of your Institution; it was not without difficulty I could persuade myself of its reality; but now I am more fully assured that my Information was fact; give me leave to felicitate you upon the most humane, benevolent and desinterested Plan which you have adopted, and which I contemplate with pleasure, admiration and good wishes.

Having a favorable opportunity by a worthy hand I have taken the liberty to transmit a book published by me some years ago upon the very subject of your institution: If you should think it to merit the honour of your attention, I shall have a better opinion of my imperfect performance. In recommendation of which to your notice I can only say, that my invention has already been instrumental to the preservation of some hundreds of lives: and I am persuaded by your promoting the same, it will be the means of saving the lives of thousands, even in ages to come. If you should think it worthy of being advertised to the world under your auspicious influence, such au honor will doubtless extend an universal regard towards my simple but effectual method of escaping drowning in shipwrecks etc.

There are other singular and new intimations and discoveries in my book, which may not I hope be unworthy your notice. Particularly that of supplying refrishment to the thirsty in cases of defect of water to drink at sea, by means of immersing the body in seawater; which may appear to merit the consideration of every maritime nation, as will as that of your illustrious Society. Time will not only just permit me to add my sincere wishes of success to your humane endeavours from

Your very humble and obedient Servent

J. WILKINSON, *M. D.*

WOODFORD in ESSEX
June 3d. 1773.

De inhoud van deze Brieven is te duidelijk om nog eenigszins te kunnen twijfelen, dat aan Holland en bepaald aan Amsterdam de eer toekomt niet alleen van eene Maatschappij te hebben opgerigt met het bepaalde doel om *drenkelingen* te redden en tot het leven terug te brengen, maar dat ook tevens deze inrigting tot voorbeeld en grondslag heeft gediend voor alle andere dergelijke Maatschappijen buiten 's lands, of van bijzondere Verordeningen, die allen met hetzelfde doel werden uitgevaardigd. Zoo kwamen in het licht, van 1767 af, behalve de reeds meergemelde Maatschappijen of Verordeningen, (die vermeld werden in het werk getiteld „*Geschiedkundige Beschouwing der Maatschappij tot redding van Drenkelingen te Amsterdam*"):

De Nieuwe Verordening van PHILIP LEOPOLD ANDREAS VON NEUENSTEIN op den 6den Julij 1782.
De Koninglijk Keurvorstelijke *Hannoversche* Lands-Verordening van 24 October 1780.
De *Erfurtsche* Verordening van 30 Mei 1783.
De *Hertoglijk Mecklenburgsche* Patent-Verordening van 16 December 1783.
Het Voorschrift van de Geneeskundige Faculteit te *Bazel* van 25 Mei 1782.
De Inrigting te *Hamburg* van 11 Februarij 1793 en 1794.
De *Hertoglijk Wurtembergsche* Verordening van 1 Maart 1774.
De *Hertoglijk Sachsen Weimarsche* Verordening van 21 Februarij 1776.
Het Koninglijk *Pruissisch* Voorschrift van 1775 en 1776.
De *Keurvorstelijk Pfalzische* Verordening van 8 Junij 1773.
De *Hertoglijk Sachsen Gothasche* Verordening van 14 December 1770.
De *Keur Sachsische* Verordening van 26 September 1773.
De *Keur Vorstelijk Beijersche* Verordening van 1775.
De *Bernsche* Verordening van 1776.
De *Keur Mainzische* Verordening van 30 Mei 1783.
De Koninglijk *Zweedsche* Verordening.
De oprigting van eene Maatschappij te *Koppenhagen*, door *Tode* en *Manger*, in 1790.

enz. enz.

Een verder betoog zal derhalve wel als overbodig geacht kunnen worden. Alleen mogen wij hier nog bijvoegen, dat de achting, die de Maatschappij reeds vroeger genoten had, ook in latere jaren niet verminderd is, en Zij zelfs buiten 's lands ook zoodanig de aandacht getrokken heeft, dat de Hoogleeraar P. MANNI, zich bijzonder wenschende toeteleggen op de kennis van al hetgeen tot redding en het behoud van drenkelingen konde strekken, met dat oogmerk eene reis door Europa ondernam, en alzoo, in 1837, ook in Amsterdam, zich in gemeenschap stelde met H.H. Directeuren dezer Maatschappij, waarvan het gevolg was, dat hij in eene, den 25sten October 1837, aan Hen geadresseerde missive schreef:

„Je suis sur que S. A. le Grand Duc de Toscane, qui prend le plus vif intérèt pour tout „ce qui est utile à son peuple, appreciera vos ouvrages scientifiques; et dès ce moment je „conçois la douce espérance qu'une Societé Amsterdamoise sera non seulement établie en Tos„cane, mais encore dans quelques autres Etats d'Italie."

Zoo gaf ook zelfs de Heer Graaf VAN ZUYLEN VAN NIJEVELT, in een schrijven, uit Athene, van den 7den April 1857, de wensch en de hoop te kennen, dat eene dergelijke Maatschappij als de Hollandsche ook in Griekenland zoude opgerigt worden.

Ten opzigte van de lotwisselingen, die de Maatschappij in de laatst verloopene zeven jaren, (1854 tot en met 1861) ondergaan heeft — en van de verrigtingen van H. H. Directeuren, in ditzelfde tijdvak, moge nu het navolgende een kort overzigt opleveren.

Velen waren de verliezen, die de Maatschappij, sedert 1854, ondergaan heeft en gedurende welken tijd zij menigeen uit het aantal Harer Directeuren zich heeft zien ontrukken, wiens gemis de overigen betreuren, maar waarvan de nagedachtenis is overgebleven bij de dankbare herinnering aan alles, wat zij eenmaal verrigt en volbragt hadden. Zóó werd de levensloop geëindigd van de H.H. A. Huidekoper, in 1854, van J. de Neufville, in 1855, van A. Fock, in 1858: — terwijl de Heer Ananias Willink, in 1857, wegens het klimmen zijner reeds vergevorderde jaren zich van alle verdere werkzaamheden wenschte ontheven te zien — en de Heer N. D. Sijbrandi, in 1859, wegens bijzondere omstandigheden zich genoopt zag eene betrekking optegeven, waarin hij nog zoo nuttig had kunnen zijn. Deze verliezen, hoe treurig ook, werden evenwel weder vergoed door de belangstelling van Hen, die zich de keuze der overige Directeuren hebben laten welgevallen en waarbij benoemd werden de H.H. D. M. van Gelder de Neufville, B. J. Momma, Th. van Hoorn, J. Fock en J. M. Fuchs: — zoodat thans het tegenwoordige Bestuur bestaat uit de H.H.

J. A. Kool, M. D.	benoemd in	1831.
F. Rendorp.	〃	1834.
Mr. P. J. Teding van Berkhout.	〃	1840.
Mr. J. J. Splitgerber.	〃	1844.
S. Dedel.	〃	1845.
W. J. E. Smissaert.	〃	1847.
Mr. W. C. Backer.	〃	1848.
C. P. van Eeghen.	〃	1853.
Mr. A. Brugmans.	〃	1853.
Mr. D. M. van Gelder de Neufville. . .	〃	1854.
B. J. Momma.	〃	1855.
Mr. Th. van Hoorn.	〃	1857.
J. Fock.	〃	1859.
J. M. Fuchs, M. D.	〃	1859.

Had de Maatschappij het verlies van verscheidene Directeuren te betreuren, Zij zag zich, met niet minder leedwezen vele H.H. *Correspondenten* ontvallen, die door bijzondere en langdurige diensten de bedoelingen der Maatschappij steeds krachtdadig ondersteunden en wier namen met eene dankbare stift opgeteekend werden. Deze open gevallen betrekkingen werden nogtans gelukkig weder vervuld door Hen, die, hetzij reeds vroeger de wensch te kennen hadden gegeven om in eene nadere betrekking met deze Inrigting te komen, hetzij dat zij zich hunne keuze en benoeming hadden laten welgevallen en alzoo de bewijzen gaven van de zucht en den ijver, waarmede zij bezield waren om de pogingen der Maatschappij te bevorderen. De namen en woonplaatsen der H.H. *Correspondenten* zijn tegenwoordig de navolgende:

Plaatsen.	NAMEN.
Aalsmeer	T. W. Venema, V. D. M.
Alkmaar	W. G. ten Houte de Lange, Heel- en Vroedm.
Almelo	G. Staggemeijer, M. A. O. Doct.
Alphen	L. Binnendijk, Heelm.
Ameland	J. T. Visser.
Amersfoort	A. van der Leeuw, M. D.
Appingadam	R. P. Cleveringa, M. D.
Arnhem	S. D. Wijckerheld Bisdom.
Assen	D. Cohen, M. D.
Beesterswaag (in *Friesland*)	J. A. Lycklama a Nyeholt, Burgem. van Opsterland.
Bergen op Zoom	P. J. Verhagen. M. D.
Blokzijl	W. Hulleman, Heelm.
Bodegraven	W. J. C. Kapteyn, M. D.
Bolsward	J. de la Lande Cremer.
Breda	A. Ingenhousz, M. A. O. Doct.
Brielle	Mr. H. T. Hoyer, Subst. bij de Regtbank.
Brouwershaven	J. Molenburgh, M. D.
Culemborg	Mr. M. P. A. Roos van Hoytema, Drossaart en Dijkgraaf enz.
Delfshaven	L. Spruijt, M. D.
Delft	J. M. van Stipriaan Luiscius, M. D.
Delfzijl	L. Trip, M. A. O. Doct.
Deventer	C. J. Themmen, M. D.
Doesburg	G. Schattenkerk, M. D.
Dokkum	L. W. van der Weide, M. D.
Dordrecht	M. G. Timmers Verhoeven, M. D.
Edam	P. J. Hollman, M. C. A. O. Doct.
Enkhuizen	R. G. Colonius Feith, M. D.
Franeker	T. C. Bölger, Chir. en Vroedm.
Genemuiden	C. L. Meijer, M. D.
Goes (Ter)	J. A. A. van der Putte.
Gorkum	A. Dinon Verschuur, M. D.
Gouda	G. P. Buchner, M. D.
Groningen	J. B. de la Faille, M. D. en Prof.
Haarlem	J. W. Enschedé, M. D.
's Hage	J. Brouwer Starck, M. D.
Harderwijk	Mr. G. A. de Meester.
Harlingen	P. Ens, M. D.
Helder	A. Boomsma, Chir. en Quarantaine Doct.
's Hertogenbosch	M. J. Godefroi, M. D.
Heusden	H. Kofoed, M. D.
Hoogezand	N. Bleeker, M. D.
Hoorn	T. A. Jorritsma, M. D.
IJselstein	W. G. Story van Blokland.
Kampen	H. Polijn Buchner, M. D.
Katwijk aan Zee	H. B. van Rhijn, M. D.
Koeverden	J. D. Blecourt.
Leeuwarden	J. M. Baart de la Faille.
Leyden	M. C. W. H. Kaathoven, M. D.
Loenen	H. R. Valkenhoff, M. D.
Maassluis	B. Knappert, M. D.
Maastricht	W. P. Wijnans, M. D.
Marken	J. Smits, Heelm.
Meppel	J. Ebbinge, M. D.
Middelburg	J. C. de Man, M. D.
Nijkerk	H. C. Medembach de Rooij, M. D.
Nijmegen	den Doorn de Jong, Heelm.
Pekel-A (Nieuwe)	B. H. Vroom, M. D.
Purmerend	J. Schokker, M. D.
Rotterdam	H. J. Nierstrasz.
"	H. A. Cantier Certon.
"	A. de Wit van der Hoop.
"	J. P. 't Hooft, Czn.
"	Jr. Mr. F. W. A. Beelaerds van Blokland.
"	J. M. Roelants, M. D.
"	G. van Reijn, M. D.
"	J. A. van Wageningen van Uitwijk.
"	R. Baelde.
"	H. de Bie.
Schiedam	C. J. Vaillant, M. D.
Schiermonnikoog	H. A. Zeilinga.
Schoonhoven	J. G. Roosenburg, M. D.
Sneek	T. Cool.
Terheyde	P. van Mens, M. D.
Terschelling	D. Ocker, Jun., M. D.
Texel	. . . .
Thiel	J. van Rossum, M. C. A. O. Doct.
Tholen	J. J. Bijbau, M. D.
Uithoorn	G. D. Boerlage, Notaris.
Urk	A. M. Geerling, Chir. en Vroedm.
Utrecht	L. C. van Goudoever, M. D. en Prof.
Vianen	W. Roozeboom, Burgem.
Vlaardingen	A. W. van Meegen, M. D.
Vlieland	L. Zunderdorp, Burgem.
Vlissingen	J. W. Callenfels, M. D.
Wageningen	P. H. Holleman, M. C. A. O. Doct.
Warnsfeld	E. Daniels, M. D.
Weesp	... Scheffer, M. D.
Wildervank	A. Sannes, M. D.
Willemstad	J. P. Resler, M. D.
Woerden	J. de Brauw, M. D.
Workum	G. H. Akkeringa, V. D. M.
Zaan (Oost-)	H. C. Scharff, M. D.
Zierikzee	J. Koster de Bruijne, M. A. O. Doct.
Zutphen	G. J. Luchtmans, M. D.
Zwammerdam	J. J. van Son, M. A. O. Doct.
Zwartsluis	W. van Setten, M. A. O. Doct.
Zwol	J. N. van Cleeff, M. D.

Wat de verrigtingen der Maatschappij in het algemeen aangaat, mogen wij opmerken, dat de ondervinding de gunstigste gevolgen had leeren kennen en waardeeren van de bestaande maatregelen om drenkelingen te redden en hen tot het leven terug te brengen, zoodat H.H. Directeuren geene oorzaak noch rede vonden om daaromtrent eenige verandering te maken. Had het verspreiden en het veelvuldig gebruik van *kistjes met instrumenten* reeds dat voordeel aangebragt, dat men, als op één oogenblik, alle die middelen kon verkrijgen, die bij het terugroepen van een schijndoode tot het leven noodzakelijk en terstond vereischt werden — niet minder voordeel bragten de bijzondere *Belooningen* aan, die de Maatschappij aan hen toekende, die met gevaar van eigen leven te kunnen verliezen, dat van anderen getracht hadden te redden. Het dubbele nut hieruit voortvloeijende bleek daaruit, dat de drenkelingen spoediger uit het water werden gered — dat zij daardoor minder gevaar liepen om het leven te verliezen — en hun herstel spoediger kon plaats hebben. Van daar dan ook het telkens verminderend aantal van als wezenlijk schijndoode opgehaalde drenkelingen, en daarentegen het toenemend aantal van de laatstgenoemde belooningen, zooals uit de vermelding der gevallen in het 5e deel van het Tabellarisch Overzigt optemaken is.

Directeuren mogen hierbij de groote diensten niet vergeten door H.H. *Wijkmeesters* altijd zoo ijverig en welwillend als geheel belangeloos bewezen bij het behouden en bevorderen van de hoogst-noodzakelijke orde in geval een drenkeling in eene tapperij was gebragt. Hierdoor hebben zij veel bijgedragen tot het gelukkig slagen van eene geregelde en door deskundigen ingestelde behandeling. Allen verdienen daarvoor den meesten lof; — allen maken daardoor aanspraak op de algemeene erkentelijkheid. Jammer maar, dat deze zoo heilzame en door de ondervinding zoo nuttig bewezene inrigting niet behouden is kunnen worden ten gevolge van een Besluit van den E. A. Raad, in 1860 genomen, waarbij het Wijkmeesterschap werd opgeheven — waardoor de Maatschappij de krachtige medewerking en ondersteuning van 284 Wijkmeesters moest derven — en waarbij thans het toezigt op het uit het water halen enz. van drenkelingen alléén aan de Politie is opgedragen, die nu daarvoor belooningen uitkeert. Directeuren der Maatschappij aan dit Besluit en aan deze nieuwe regeling zich onderwerpende, zagen evenwel daardoor de uitgebreidheid van hunne werkzaamheden merkelijk verkleind en begrepen alzoo, met regt, hunne nog altijd *maandelijks* gehoudene Vergaderingen, tot vier vergaderingen *des jaars*, namelijk in *Januarij*, *April*, *Augustus* en *November*, te verminderen en zich voortaan alléén te moeten bepalen bij het onderzoeken en het, na rijp overleg, bekroonen van die gevallen, waarin het bewezen is, dat de geredde drenkeling zich in eenen *schijndooden* toestand bevonden heeft en door kunstmatig aangebragte middelen *tot het leven is teruggebragt.*

Zij hebben nogtans besloten hetzelfde naauwkeurig toezigt te blijven houden op de, voor hare eigene rekening vervaardigde, verspreidde en onderhouden wordende kistjes met instrumenten, en daardoor, zoo veel mogelijk, het doel der Maatschappij te blijven bevorderen en bereiken. Tot bewijs hiervan zij het genoeg te melden, dat in deze kistjes de navolgende middelen gevonden worden, als: een flesch voor brandewijn — zout — aq. menth. pip. — aeth. sulph. alc. — ammon. liq. — p. ipecac. — tartar. emetic. — een tabaksdoos — borstels — een lavementspuit — wollen wanten — laatbanden en windsels — vuurslag met steen en zwam — sponsen — een schaar — een mes — een spatel — een lancet — penneveeren — en eene tabaksdampblaasbalg. De plaatsen, waar in Amsterdam alléén, zoodanige kistjes verspreid werden, zijn de navolgende:

Buurt A, Apoth. T. J. van den Bergh, Langebrugsteeg bij het Rokin, 365.
„ B, „ F. J. Swartwout, Binnen-Gasthuis, 34 (2 kistjes.)
„ B, „ A. J. Rijk, Kloveniersburgwal bij de Doelenstraat, 96.
„ C, „ D. van Beuningen van Helsdingen, Nieuwe Hoogstraat bij de St. Anth. Breestraat, 266.
„ D, „ J. W. Hesterman, hoek Kalverstraat en Schapenplein, 51.
„ E, „ R. J. Froger, Rokin bij de Spaarpotsteeg, 161.
„ F, „ P. L. Gude, Kalverstraat bij de St. Luciënsteeg, 255.
„ G, „ P. J. Honoré Metz, hoek N. Z. Voorburgwal en Lijnbaansteeg, 192.
„ H, „ J. G. Deufferwiel, aan de Nieuwe Kerk over de Molsteeg, 256.
„ I, „ E. Aldenhoven, Warmoesstraat over den Vijgendam, 75.
„ I, „ L. Alma, Warmoesstraat over de Engekerksteeg, 550.
„ K, „ E. Meijer, hoek Geldersche Kade en Stormsteeg, 429.
„ L, „ H. Claus, Nieuwendijk over de Smaksteeg, 51.
„ L, „ B. T. de Ruijter, Nieuwendijk bij de Oudebrugsteeg, 105.
„ L, „ L. H. Wolters, Logementhouder in de *Nieuwe Stads Herberg.*
„ M, „ W. J. van Hulsteijn, Warmoesstraat bij de Nieuwebrugsteeg, 452.
„ M, „ H. H. Uloth, Zeedijk bij de O. Z. Kolk, 188.
„ N, „ W. Teunissen, Oude Waal bij de Binnen-Bantammerstraat, 50.
„ N, „ H. C. van der Wilt, hoek Oude Schans en Jonkerstraat, 85.
„ O, „ W. H. van der Meulen, Nieuwmarkt bij de Keizerstraat, 374.
„ P, „ G. H. Hoorn, Amstelstraat bij den Amstel, 55.
„ T, „ J. A. Scalongne, Kattenburgerplein bij de Kattenburgergracht, 537.
„ T, „ C. J. de Vogel, Kleine Kattenburgerstraat bij het plein, 731.
„ T, „ J. Sevenstern, Oostenburgergracht bij de Oesjesbrug, 228.
„ U, „ A. Biggendorp, Entrepôtdok, 690 (concierge).
„ U, „ A. H. ten Hoet, IJgracht bij de Foeliestraat, 31.
„ U, C. Koert, aan de Oostelijke Doksluizen, (Onder-Haven- en Dokmeester).
„ U, In het Oostelijk Dok, Matrozen Instituut.
„ U, Idem, drijvende Drooge Dok.
„ V, „ D. H. de Castro, Muiderstraat bij de Nieuwe Heerengracht, 256.
„ W, „ E. C. van Daalen, 2de Weesperstraat bij de Kerkstraat, 545.
„ W, „ C. L. Poppelbaum, Weesperstraat bij het plein, 587.
„ X, „ J. H. Schäffer, hoek Heerengracht en Vijzelstraat, 470.
„ X, „ J. P. Burger, Reguliersplein bij de Reguliersdwarsstraat, 361.
„ X, „ J. J. Thierens, Leidschestraat bij de Heerengracht, 732.
„ X, „ A. S. Vorstman, hoek Keizersgracht en Spiegelstraat, 679.
„ Y, „ L. Greeve, Binnen-Amstel bij de Halvemaansteeg, 54.
„ Y, „ B. Adama, hoek Utrechtschestraat en Heerengracht, 251.
„ Z, „ E. W. Ansingh, hoek Utrechtschestraat en Prinsengracht, 30.
„ AA, „ Nieuwenhuis en Stoeder, Prinsengracht bij de Noorderdwarsstraat, 526.
„ BB, „ N. M. Bouvy, Prinsengracht bij de Weteringstraat, 423.
„ CC, „ J. C. F. Kerkhoff, Leidschestraat bij de Prinsengracht, 22.
„ DD, „ J. E. van der Star, Bloemstraat bij de 1ste Dwarsstraat, 247.
„ EE, „ G. M. D. Fock van Coppenaal, Laurierstraat bij de Prinsengracht, 7.
„ GG, „ J. van Riel, Elandstraat bij de Prinsengracht, 3.
„ HH, „ P. J. Kisters, Huidenstraat, 496.
„ HH, „ J. A. Rubenkoning, hoek Keizers- en Leidschegracht, 453.
„ II, „ J. J. C. van Velsen, Singel over de Garnalen Doelen, 460.
„ KK, „ Schmidt en Co., Hartenstraat, 605.

Buurt KK, Apoth. G. B. Schmidt, Singel bij de Oude Spiegelstraat, 75.
„ KK, „ van Barnevelt, de Roy en Luber, Prinsengracht over de Laurierstraat, 562.
„ LL, „ T. Mastenbroek, Singel bij de Oude Leliestraat, 2.
„ LL, „ B. J. Renninghoff, hoek Prinsengracht en Leliegracht, 364.
„ MM, „ J. M. Smeltzer, Prinsengracht over de Leliegracht, 516.
„ OO, „ J. Z. Wolff, Anjelierstraat over de Violettenstraat, 380.
„ OO, „ J. A. Meyboom, 1ste Anjeliersdwarsstraat, 49.
„ PP, „ J. J. Rompelman, 2de Boomdwarsstraat, 384.
„ RR, „ J. W. Schouten, Prinsenstraat, 140.
„ SS, „ G. N. Snel, Prinsengracht bij de Brouwersgracht, 513.
„ SS, „ F. Jonker Idenburg, hoek Singel en Blaauwburgwal, 91.
„ TT, „ G. B. Schmidt, hoek Brouwersgracht en Binnen-Wieringerstraat, 316.
„ TT, „ D. M. V. Kuhn, aan de Westelijke Doksluizen, 5 (Sluiswachter).
„ TT, „ In het Westelijk Dok, drijvende Drooge Dok.
„ UU, „ P. Hoffenaar, Haarlemmerdijk bij de Binnen-Oranjestraat, 340.
„ UU, „ A. J. Mouw, Haarlemmerdijk bij de Binnen-Dommerstraat, 319.
„ UU, „ P. Kruijsse, Haarlemmerdijk bij de Baanbrugsteeg, 295.
„ XX, „ J. G. de Man, Buiten-Gasthuis, 126.
„ XX, „ G. H. Deiss, Steenpad hoek van het Kwakers-Eiland, buiten de Raam-barrière (Tuin *Keizerskroon*) 244.

Het veelvuldig gebruik dezer kistjes en het nut daardoor te weeg gebragt, gaf eindelijk ook aanleiding, dat onderscheidene Inrigtingen tot het verkrijgen daarvan zich tot de Maatschappij vervoegden en, voor eigen rekening, zich dezelve aanschaften. Op deze wijze werden zij, in 1838, door de *Maatschappij tot redding van Schipbreukelingen* te Rotterdam aangevraagd — in 1857 en 1859 niet alleen op 7 *Schroefstoombooten* op het Noord-Hollandsch Kanaal geplaatst, maar ook op aanvrage afgeleverd, in 1860, aan de *Plaatselijke Commissie van Geneeskundig Toevoorzigt te Utrecht* — in 1859 aan het *Groote Badhuis te Scheveningen* — terwijl zij reeds in vroegere jaren door onderscheidene Gemeente-Besturen werden ontboden, zoo als van *Bergen op Zoom*, *Brielle*, *Delft*, *Deventer*, *Enkhuizen*, *Ezinge*, *ter Goes*, *Gouda*, *'s Hage*, *Harlingen*, *Hoorn*, *Leeuwarden*, *Leijden*, *Loosduinen*, *Middelburg*, *Nijmegen*, *Rotterdam*, *Scheemda*, *Schiedam*, *Utrecht*, *Zaandam*, *Zierikzee*, *Zaltbommel*. In het geheel zijn alzoo door de Maatschappij, sedert de invoering der nieuwe kistjes in 1837 tot nu toe (1861) 140 stuks afgeleverd, waarvan er 69 alléén in Amsterdam geplaatst zijn.

Ook zelfs in het verspreiden en plaatsen van enkele *Tabaksdampblaasbalgen*, wier nut en voordeel zich dagelijks en meer en meer hadden doen gevoelen, bleef de Maatschappij, zoo veel mogelijk voorzien.

Ten einde bekend te worden met de Instrumenten, die men welligt ook buiten'slands voor de behandeling van drenkelingen noodzakelijk achtte, stelde de Maatschappij zich in betrekking met de *Humane Society* te *Londen*, en mogt van deze inrigting niet alleen een kistje met de aldaar gebezigd wordende werktuigen, maar tevens een exemplaar van de in gebruik zijnde reddinghaken en dreggen, als geschenk, ontvangen.

Behalve deze stukken was de Maatschappij in het bezit gesteld van alle de werktuigen, die tot redding en behandeling van Drenkelingen te *Parijs* gebezigd worden, en kan zich alzoo daardoor overtuigen van hetgeen ook in *Frankrijk* tot behoud dier ongelukkigen gedaan wordt. Met rede mag Zij verwachten, dat Haar ook van elders nog dergelijke werktuigen zullen gezonden en Zij

alzoo in staat gesteld worden die vergelijkingen te maken of die verbeteringen aantebrengen, die Zij zal begrijpen dat het behoud van Drenkelingen meer en meer kunnen verzekeren.

Even als op de kistjes met instrumenten blijft de Maatschappij een naauwkeurig toezigt houden op de door Haar, in Amsterdam, verspreide *Reddingboeijen*, ten einde zoo spoedig mogelijk het redden of het ophalen uit het water zoude kunnen plaats grijpen. Daartoe werden deze Boeijen geplaatst als volgt:

Hoek van de Kalkmarkt en Buitenkant, U 55 (bij den Tapper H. Muller).
Nieuwe Stads Herberg.
Hooge Sluis, bij den Havenmeester.
Oostelijk Dok, bij den Sluiswachter.
Westelijk „ „ „ „
Matrozen Instituut in het Oostelijk Dok.
Drooge Dok „ „ „ „
„ „ „ „ Westelijk „
Entrepôtdok.
Scharrebierschutsluis, bij den Sluiswachter.
Sint Anthoniesschutsluis, bij den Sluiswachter.
Amstelschutsluis, bij den Sluiswachter.
Nieuwe Haarlemmerschutsluis, bij den Sluiswachter.
Buiksloter Tolhuis.
Willemsluis, bij den Havenmeester.

Behalve voor deze genoemde werktuigen blijft Zij zorgen voor het in orde houden van de van Stadswege geplaatste *Reddinghaken*, voor de *gewone* en voor de *Kettingdreggen*, die zich overal bevinden, waar het gevaar van in het water te vallen het meest dreigend is. Van dit toezigt, *alléén op de middelen om drenkelingen uit het water te halen*, kan men zich een denkbeeld vormen, wanneer men in het oog houdt, dat daartoe, alléén in Amsterdam, verspreid zijn

721 Dreggen
12 Kettingdreggen
53 Reddinghaken
15 Reddingboeijen.

Niet te vreden met het in gebruik stellen van alle deze hulpmiddelen, die tot het redden en behandelen van drenkelingen noodig en nuttig zijn, is de Maatschappij bij voortduring indachtig geweest om, zoo veel mogelijk, de nog hier en daar heerschende vooroordeelen te bestrijden en juiste begrippen te doen ontstaan omtrent den toestand, waarin zich de drenkelingen bevinden, en tevens omtrent de geschiktste wijze, waarop zij behandeld moeten worden. Daartoe ontzag Zij zich niet om overal en ruimschoots hare *Bekendmakingen* te verspreiden, en trachtte zelfs, zoo veel mogelijk, door het uitgeven en verbreiden van duizenden kleine *Tractaatjes*, ook aan geheel onkundigen en in de Geneeskunst oningewijden, eene handleiding te geven tot de behandeling van deze ongelukkigen. Het bewijs dat deze maatregelen het juiste doel troffen, mag men (om slechts een enkel voorbeeld aantehalen) reeds daaruit opmaken dat nog in 1861 van den E.A. Heer G. W. F. LYCKLAMA A NYEHOLT, Burgemeester der Gemeente Ooststellingweerd in Friesland, op eens het verzoek werd gedaan tot het verkrijgen van niet minder dan 2000 dier Tractaatjes en Bekendmakingen, om ze overal te kunnen ronddeelen en bekend maken.

Hebben wij in het begin niet alleen melding gemaakt maar ook opgenomen de hoogst belangrijke stukken, die op de *Oprigting* dezer Maatschappij betrekking hadden, zoo bleven bovendien nog onder de Archieven vele stukken verborgen, wier overzigt niet alleen de voortdurende pogingen der Directeuren bevestigde om het wezentlijke doel der Maatschappij te bereiken, maar waaronder zich ook authentieke stukken bevonden, die, als het ware, de maatregelen voor oogen stelden, welke *buiten'slands* en in navolging onzer Maatschappij tot bereiking van het zelfde doel genomen waren. Vele dezer stukken waren of reeds uit het geheugen geraakt of liepen gevaar aan de vergetelheid te worden overgegeven. Ten einde aan het eene geene verdere gelegenheid te geven en het andere zoo veel mogelijk te voorkomen, besloot de Maatschappij alle deze stukken bijeen verzameld en met eene beknopte beschrijving zoo wel van Haren eigen oorsprong als die van de voornaamste Buitenlandsche inrigtingen in het licht te geven. Deze verzameling kwam, in 1854 van de pers onder den titel van „*Geschiedkundige beschouwing van de Maatschappij tot redding van Drenkelingen te Amsterdam*" — en mogt zoodanige bewijzen van algemeene goedkeuring ondervinden, dat Directeuren niet aarzelden dit werk in het Fransch te doen overbrengen en hetzelve daardoor eene meerdere en algemeene bekendheid te doen geworden. Dat deze vertaling met de meeste naauwgezetheid volbragt werd, zal wel niemand kunnen betwijfelen, die slechts de namen hoort noemen van de WelEerw. H.H. MOUNIER, CHAVANNES, Père & fils, wien alzoo alle eer daarvoor toekomt en waarvoor de Maatschappij Hun den meesten dank verschuldigd is. Deze vertaling werd, onder den titel van „*Aperçu historique au sujet de la Société pour secourir les noyés, instituée à Amsterdam*" namens de Maatschappij, behalve aan de voornaamste Akademiën en geleerde Genootschappen, aan *alle* Vorsten in Europa aangeboden, en door Hare Majesteiten zoo goedgunstig aangenomen, dat bijna allen niet alleen Hare bijzondere dankzegging daarvoor lieten betuigen, maar velen zelfs met *eigenhandig* geschreven brieven dit geschenk hebben gelieven te beantwoorden en alzoo de sprekende bewijzen geschonken van de hooge belangstelling in deze regt Nederlandsche inrigting. Als een enkel bewijs van deze bijzondere ingenomenheid, strekke de navolgende brief van Z. M. den Koning van Griekenland.

M.

J'ai reçu l'exemplaire que vous m'avez envoyé d'un Aperçu historique au sujet de la Société pour secourir les noyés, instituée depuis longtems à Amsterdam et placé actuellement sous votre direction éclairée. Je ne saurais assez louer cette institution humaine, qui depuis presque un siècle deploie son activité à écarter les obstacles opposés à un but philantropique et à préparer les moyens les plus surs et les plus faciles pour sauver la vie des malheureux noyés, qui autrefois étaient abandonnés à leur sort. C'est un titre de gloire pour elle d'avoir servi d'exemple à d'autres Societés, qui ont été établies depuis en d'autres villes d'Europe. Je vous exprime, M. mes vifs remerciments de l'agréable envoi que vous m'avez fait et Je vous assure de ma considération distinguée

ATHÈNES le 23 Avril / 5 Mai 1857.

OTHON.

Ten einde overigens een bewijs te geven van de achting, die men in het algemeen deze Maatschappij blijft toedragen, mag Zij met dankbaarheid de Geschenken erkennen, die Haar nu en dan, ook onverwacht, gedaan werden, en die weder als nieuwe bijdragen strekken tot vermeerde-

ring zoo wel van Hare Archieven als van Hare, telkens meer en meer zich uitbreidende *Bibliotheek*. Hiertoe behoorden de Jaarlijksche verslagen van de *Humane Society* te Londen — eene nieuwe Verordening van Burgem. en Weth. van Grootebroek A°. 1860 — eenige geneeskundige werken, die meer bepaald op drenkelingen betrekking hebben en Haar aangeboden werden door de Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst te Amsterdam — het werk van den Heer A. W. M. VAN HASSELT, Handleiding tot de leer van den dood en van den schijndood, 1861, Haar door den Schrijver vereerd — en het afschrift van een perkamenten Brief van LAMORAAL VAN EGMOND, *gegeven op het Huis te Egmont*, 27 *Julij* 1546, waarmede de Heer P. SCHELTEMA Hare Archieven heeft willen verrijken. Genoemde Brief was van dezen inhoud:

„Item dat een yegelyck syn kint ofte kinderen ofte yemant anders te water blijvende, „deselve vuyten water sal mogen nemen, sonder verbuernisse van ons ende onser nacome- „lingen, welverstaende dat den Schout ende twee Scepenen eerst ende alvoirens daerover „geroepen sullen wesen. Welcke Schout daeraff terstont daernae den bailliu van Egmont „sal adverteeren.”

Eindelijk strekke de navolgende opgave tot een overzigt van de uitgekeerde Premiën of Medailles sedert de oprigting der Maatschappij in 1767 tot en met 1861, derhalve gedurende een tijdvak van 94 jaren.

Premiën, voor het terugbrengen tot het leven van een Schijndoode. (Deze Premiën bestonden naar verkiezing der redders hetzij in eene *Gouden Medaille*, hetzij in eene *geldsom* ten bedrage van *f* 31.50, hetzij in eene *Zilveren Medaille* benevens eene zekere geldsom, hetzij in een *kistje met Instrumenten*, hetzij in een exemplaar der Gedenkschriften van de Maatschappij benevens eene zekere geldsom) te zamen . .	2669 Premiën.
Zilveren Medailles voor het uit het water redden van een drenkeling, met eigen levensgevaar.	701
Belooningen van *f* 3.— door den redder verkozen in plaats van de Zilveren Medaille.	648

Zoodat alzoo sedert 1767 tot en met 1861 . . . . 4018 Bekrooningen zijn gedaan, en daardoor *minstens* ook 4018 menschen, door de pogingen der *Maatschappij tot redding van drenkelingen* gered en in het leven behouden zijn geworden.

No.	VERGADERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
2628.	12 Jan. 1854.	25 Dec.	*Leeuwarden.*	D. Spoor.	M.	10 J.	»	»	¼ uur.	Schijndood; de oogen gesloten; het gelaat blaauw en opgezet, geen hart- noch polsslag.
B 554.	»	3 Dec.	*Amsterdam.*	H. Vos.	V.	19 J.	»	»	»	»
B 555.	14 April.	30 Jan. 1854.	*Amsterdam.*	H. Boers.	V.	41 J.	»	»	»	»
B 556.	11 Mei.	19 April.	*Amsterdam.*	F. C. Grabijn.	M.	12 J.	»	»	»	»
B 557.	»	21 Nov.	*Amsterdam.*	C. v. d. Berg.	V.	54 J.	»	»	»	»
B 558.	8 Junij	18 Mei.	*Amsterdam.*	J. Bot.	M.	7 J.	»	à	»	»

[BE]HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
M. J. Baart [d]e la Faille. *M. D.* en Brouwer Pz.	Door wrijvingen, het borstelen der voetzoolen en behoorlijke bedekking van het gansche ligchaam, het druppelen van brandewijn op den hartkuil en kunstmatig nagebootste ademhaling openbaarde zich, na verloop van een half uur, het eerste levensteeken door eene diepe inademing, waarna het hart zacht en onregelmatig en met groote tusschenpozen begon te kloppen. Deze kloppingen werden regelmatiger; eene zachte warmte verspreidde zich over den rug, en deze werd bevorderd en ondersteund door eene meer warme bedekking van het ligchaam, door het aanleggen van warme kruiken aan de voeten en door het voortdurend aanhouden met wrijvingen. De hartkloppingen namen in regelmatigheid toe. Ook de kloppingen der arteriae carotides werden waargenomen, maar die der arteriae radiales bleven nog terug. De armen bleven ook nog koud en werden derhalve aanhoudend gewreven. De drenkeling opende weldra de oogen maar viel daarna in slaap, gedurende welke de algemeene ligchaamswarmte toenam. Hij werd vervolgens woelig en onrustig en sprak ijlende. De armen bleven koud; polsslag werd nog niet waargenomen. Er ontstond neiging tot braken, die eerst door het toedienen van laauw water, naderhand door een emeticum bevorderd werd. De polsslag werd thans voelbaar, maar was snel en klein. De armen werden langzaam warm. Algemeen evenwel klaagde hij aanhoudend over het gevoel van koude. Ademhaling en hartkloppingen werden meer en meer regelmatig maar bleven versneld. De algemeene warmte herstelde zich. Een geruste slaap volgde en hij herstelde verder door eene gepaste behandeling.	gunstig.	»	Ieder eene Z. M. en *f* 11.25.	»
»	»	gunstig.	D. C. van den Elsacker.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	M. Kinders.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. Stumeijer.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	L. v. Greuningen.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	F. W. Wienkamp.	B. Z. M.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN
2629.	»	28 April.	*Amsterdam.*	T. K. DULLEMOND.	M.	17 J.	»	»	10 min.	Schijndood. — Het aangezigt blaauw van kleur; uitvloeijing van schuimachtig slijm uit den mond; geen polsslag noch hartklopping.
2630.	13 Julij.	13 Junij.	*Westzaan.*	N. RIETVINK.	V.	3 J.	»	»	»	Schijndood. — Uitvloeijin van slijm en modder uit de mond.
B 559.	13 Julij.	13 Junij.	*Amsterdam.*	N. v. GELDEREN.	V.	44 J.	»	»	»	»
B 560.	»	9 Junij.	*Amsterdam.*	W. BOERLIJST.	M.	5 J.	»	»	»	»
B 561.	»	21 Junij.	*Amsterdam.*	N. HANSEN.	M.	11 J.	»	»	»	»
B 562.	»	16 Junij.	*Amsterdam.*	T. MAST.	V.	13 J.	»	»	»	»
B 563.	»	6 Junij.	*Amsterdam.*	B. C. DE SOLLA.	V.	31 J.	»	»	»	»
B 564.	»	6 Mei.	*Amsterdam.*	J. A. HENT.	V.	21 J.	»	»	»	»
B 565.	»	7 Mei.	*Amsterdam.*	P. STARK.	M.	25 J.	»	»	»	»
2631.	»	22 Junij.	*Rotterdam.*	G. DEGE.	M.	10 J.	»	»	$\frac{1}{4}$ uur.	Schijndood; de pupillen v wijd; de mond open; de ar ontsloten; geen hartkloppi noch polsslag.

BEHANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
.. H. TEN HOET. *Apoth.*	Door verwarming en aanhoudende wrijvingen met doeken met warme brandewijn bevochtigd, het prikkelen van de mond en keelholte met *aeth. sulp. alc.*, het borstelen en prikkelen der voetzolen, door kunstmatige ademhaling, bespeurde men na verloop van een half uur de eerste levensteekenen door het zich vertoonen van luchtbellen voor den mond, het ontstaan van een reutelend geluid in de borstholte en eene geringe beweging der lippen. Men bragt een weinig brandewijn in den mond en hield met het aanwenden der bovengenoemde middelen aan. Weldra hoorde men een klagend geluid, en diende hem een braakmiddel toe, doch zonder gevolg. Nadat hem een lavement was toegebragt, scheen de natuurlijke warmte eenigsints terug te keeren. Men staakte de wrijvingen en borstelingen, maar diende hem nogmaals een braakmiddel toe, hetwelk even als het vorige zonder uitwerking bleef. Evenwel had hij daarop ontlasting gehad. Door het aanbrengen en onderhouden van warmte herstelde zich langzamerhand de dierlijke warmte en scheen het gevoel terug te keeren, kenbaar uit de pijnlijke en gillende geluiden, welke hij begon te geven. Door zorgvuldige behandeling keerde het leven volkomen terug; — eene opvolgende peripneumonie bleef nogtans zijn leven in gevaar stellen. Gedurende de opvolgende dagen scheen ook deze ziekte geregeld te zullen afloopen, toen hij, na den 10den dag, eenen zeer onrustigen nacht had doorgebragt en binnen weinige uren bezweek.	gunstig, doch na 10 dagen overl.	»	G. M.	»
J. C. GROEN.	Door verwarming, wrijving, het prikkelen van den neus en mond met brandewijn, het borstelen der voetzolen, keerde langzamerhand de natuurlijke warmte terug. De ontstaande neiging tot braken werd door een ligt braakmiddel ondersteund en had het opgeven van eene groote hoeveelheid water ten gevolge. Een toegediend zweetmiddel en behoorlijke verzorging volbragten de volkomene herstelling.	gunstig.	»	Z. M. en *f* 27.—.	»
»	»	gunstig.	H. THOMAS.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	R. TIT.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. H. HAVEKOST.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. DIKKERS.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. LES.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. KREELEKAMP.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. SICCAMA.	B. Z. M.	»
. FINKENFLÜGEL. *M. D.*	Door borstelen en wrijven met brandewijn van de borst, handen en voeten, — het prikkelen van den neus — luchtinblazing — het zetten van een tabaksdamplavement, openbaarden zich na verloop van driekwart uur eenige teekens van leven; — het kind ontlastte en braakte vele stoffen, waarop de levensteekenen langzamerhand en dermate terugkeerden, dat onder verdere gepaste behandeling de lijder volkomen herstelde.	gunstig.	»	G. M.	»

N°.	VERGADERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
2632.	»	23 Mei.	*Kampen.*	H. SELLIS.	V.	54 J.	»	»	»	Schijndood; de huid verstijfd en koud; de vingers krampachtig gesloten; de armen gebogen en stijf; het gelaat paarsch rood van kleur en sterk opgezet; de oogen opgezet en uitpuilende, met eene verwijde en onbeweeglijke pupil; de mond stijf gesloten en met schuim bedekt; geen hart of polsslag; geen schijn van ademhaling.
B 566.	10 Aug.	14 Julij.	*Amsterdam.*	D. E. SICKING.	M.	»	»	»	»	»
B 567.	14 Sept.	2 Sept.	*Amsterdam.*	S. B. v. SANTEN.	V.	12 J.	»	»	»	»
B 568.	»	6 Sept.	*Amsterdam.*	J. J. WIJNHOLD.	M.	9 J.	»	»	»	»
B 569.	»	28 Julij.	*Amsterdam.*	T. VLIEGER.	V.	16 J.	»	»	»	»
B 570.	»	24 Aug.	*Amsterdam.*	M. v. d. LAAN.	V.	8 J.	»	»	»	»
B 571.	»	28 Aug.	*Amsterdam.*	J. FRANSMAN.	M.	5 J.	»	»	»	»

[B]EHANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
A. J. BAARS. [H]eel- en Vroedm.	Terstond, na het uitkleeden, werden de handpalmen, de voetzolen en de binnenzijden der ledematen aanhoudend gewreven en geborsteld. Men trachtte eene aderlating te doen, waardoor zich slechts eene kleine hoeveelheid koud bloed en druppelsgewijs ontlastte. Onder gestadige verwarming werd ook de rug met borstels, in brandewijn gedoopt, geschuijerd, en de borst met wollen lappen gewreven, die met *ammonia liquida* bevochtigd waren. De ademhaling werd kunstmatig nagebootst. Eerst na verloop van een uur bespeurde men eenige verandering in de kleur van het gelaat. Deze werd bleeker. Men prikkelde den neus en mondholte met *ammonia liquida*, en wreef ook het gezigt daarmede. Met veel moeite bragt men kunstmatig een weinig brandewijn in den mond en maag. De donkere kleur van het gelaat en de opgezetheid daarvan keerden terug, terwijl ook tevens de oogen opliepen en andere verschijnselen zich openbaarden, die eene sterke ophooping van bloed naar het hoofd aanwezen. Men herhaalde de aderlating, waarbij het bloed eerst zeer traag en druppelswijs, maar naderhand meer straalswijs zich ontlastte. Een tabaksdamplavement werd thans toegebragt zonder opvolgende ontlasting. Intusschen werden de buigspieren ontspannen; de natuurlijke warmte keerde eenigsints terug, zonder dat daarmede ook het terugkeeren van den bloedsomloop of der ademhaling gepaard ging. Men bleef aanhoudend door middel van kruiken en dekens de warmte bevorderen en bragt koude wasschingen en stovingen op het hoofd aan. Na eenige oogenblikken werd het ligchaam plotselijk ontbloot en met koud water en azijn besprengd, hetwelk eene zoodanige gunstige uitwerking te weeg bragt, dat de pols bij tusschenpozen voelbaar werd en de ademhaling scheen te zullen terugkeeren. Men trachtte haar thans een emeticum uit *tart. emet.* en een clysma toetedienen uit warm water, olie, zout, siroop en azijn, hetwelk ten gevolge van het sluiten van den anus binnen werd gehouden. Weldra ontlastte zich, ten gevolge van de opkomende neiging tot braken, eene geringe hoeveelheid slijm uit den mond, terwijl de aangezigtsspieren in beweging werden gebragt. Ook keerde de huidwarmte terug, en trokken de pupillen zich te zamen. De pols werd meer merkbaar en de ademhaling keerde terug. Thans bragt men haar in een verwarmd bed en poogde de natuurlijke en terugkeerende warmte te bevorderen. Weldra ontstond er ook een overvloedig zweet, en daarmede keerde ook langzamerhand het bewustzijn terug. Nadat een ruime stoelgang had plaats gehad, werd ook het slikvermogen gemakkelijker. Men diende haar lepelswijs een *Infus. valer. c. aeth. sulph. alc.* toe, waarop weldra een vrij rustige slaap volgde en zij, door verdere gepaste behandeling, volkomen herstelde.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	D. FROGES.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. C. BROEKHUIJZEN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. HOEK.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. W. WESTRIK.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. VAN HATTEN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. G. SCHREUDER.	B. Z. M.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
B 572.	13 Oct.	11 Aug.	*Amsterdam.*	C. Kleijn.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 573.	»	11 Aug.	*Amsterdam.*	B. de Leon.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 574.	9 Nov.	27 Sept.	*Amsterdam.*	J. G. v. Gelder.	M.	27 J.	»	»	»	»
B 575.	»	5 Sept.	*Amsterdam.*	J. Poekardt.	V.	74 J.	»	»	»	»
B 576.	»	14 Oct.	*Amsterdam.*	A. Neuring.	M.	11 J.	»	»	»	»
B 577.	14 Dec.	24 Nov.	*Amsterdam.*	S. Nassouw.	V.	25 J.	»	»	»	»
B 578.	11 Jan. 1855.	20 Dec.	*Amsterdam.*	J. Koopmans.	M.	52 J.	»	»	»	»
B 579.	»	9 Dec.	*Amsterdam.*	A. Peters.	V.	21 J.	»	»	»	»
B 580.	»	16 Dec.	*Amsterdam.*	C. H. de Zeeuw.	M.	5 J.	»	»	»	»
B 581.	»	28 Oct.	*Amsterdam.*	M. C. A. Hugts.	V.	18 J.	»	»	»	»
B 582.	8 Febr.	13 Dec.	*Amsterdam.*	M. Monheim.	V.	30 J.	»	»	»	»
B 583.	8 Maart.	6 Febr. 1855.	*Amsterdam.*	F. Bilzendorp.	V.	56 J.	»	»	»	»
2633.	»	6 Sept. 1854.	*Aalsmeer.*	N. Doever.	V.	9 J.	»	»	$\frac{1}{4}$ uur.	Schijndood; tronk en ledematen slap en bleek van kleur en met blaauwe vlekken bezet; mond en oogen gesloten; gemis van pols- en hartslag; de anus gedeeltelijk ontsloten en met stoffen opgevuld; de linkerbovenbuikstreek tegennatuurlijk opgezet, ten gevolge van het binnengedrongen water in de maag.
B 584.	12 April.	17 Maart 1855.	*Amsterdam.*	P. Cornel.	V.	17 J.	»	»	»	»
B 585.	10 Mei.	28 April.	*Amsterdam.*	N. W. Koenen.	M.	35 J.	»	»	»	»

BEHANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
»	»	gunstig.	D. Vos.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	N. N. de Boer.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. C. Engels.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	F. Verhagen.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	W. ter Wal.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	L. Gimbel.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. v. d. Sluijs.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. Oostenrijk.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. v. Aken.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. M. Schroeder.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	S. J. Roosdorp.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. Meijer.	B. Z. M.	»
. Haksteen.	Het ligchaam werd met warme wollen doeken afgeveegd en gewreven, en daarna tusschen warme dekens gelegd en met warme brandewijn gewasschen; voetzolen en handpalmen werden geborsteld; de neusholte met *ammonia liq.* geprikkeld; door den mond werd lucht ingeblazen; de ruggraad werd gewreven en op dezelve *ammonia liq.* gedruppeld; na de zuivering van het rectum werden tabaksdamplavementen aangebragt. Na verloop van een uur werd de borstkas en de buikspieren bewogen; de ademhaling begon zich te herstellen en openbaarde zich door een snorkend geluid; de hartklopping keerde flaauw terug; de polsslag twijfelachtig. Deze levensverschijnselen namen langzamerhand in kracht toe. De oogen werden geopend; tronk en ledematen bewogen zich en de lijderes begon te schreeuwen. Men diende haar alle vijf minuten een eijerlepel *Vinum stibiatum* toe, waarop weldra braking volgde van eene groote hoeveelheid water en slijm en de zwelling van de bovenbuikstreek verminderde. Door verdere gepaste behandeling genas de lijderes volkomen.	gunstig.	»	Z. M. en *f* 27.—.	»
»	»	gunstig.	F. H. Welman.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	O. C. v. Hemessen.	B. Z. M.	»

N°.	VERGADERING van	DATUM van het *Ongeluk*.	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
2634.	14 Junij.	11 Mei.	*Amsterdam.*	T. STROBE.	M.	22 J.	»	»	20 min.	Schijndood; geen pols- noch hartklopping; de pupillen ongevoelig; de conjunctiva sterk opgespoten; de mond sterk gesloten, de anus verwijd.
B 586.	12 Julij.	3 Julij.	*Amsterdam.*	Kind van v. LINGEN.	M.	10 J.	»	»	»	»
B 587.	»	26 Junij.	*Amsterdam.*	H. T. G. HENKELMAN.	M.	10 J.	»	»	»	»
B 588.	9 Aug.	10 Julij.	*Amsterdam.*	T. HENDERIKS.	M.	14 J.	»	»	»	»
B 589.	»	12 Julij.	*Amsterdam.*	D. STUIJVELAAR.	M.	12 J.	»	»	»	»
B 590.	»	23 Julij.	*Amsterdam.*	J. K. GROS.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 591.	»	28 Julij.	*Amsterdam.*	P. v. d. PLUIM.	M.	27 J.	»	»	»	»
B 592.	13 Sept.	1 Aug.	*Amsterdam.*	M. E. GROENSTAD.	V.	41 J.	»	»	»	»
B 593.	»	12 Aug.	*Amsterdam.*	J. RIETVELD.	M.	8 J.	»	»	»	»
B 594.	»	18 Jan.	*Amsterdam.*	B. VLEESCHHAKKER.	M.	63 J.	»	»	»	»

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
VAN LIER Ez. *Chir.*	Na den drenkeling ontkleed en in wolle dekens gewikkeld te hebben, werd hem een clysma van oxycraat toegebragt en eene *V. S.* gedaan. Men wreef het ligchaam met *ammon. liq.* en zette herhaalde malen prikkelende lavementen. Eindelijk bespeurde men eenige pulsatie in den hartkuil, waarop weldra eenig snikken volgde, doch zonder verdere beterschap. Men hield met het toebrengen der genoemde middelen aan. De spierbeweging en polsslag herstelden zich eerst langzaam, daarna zeer onstuimig, en hiermede paarde zich sterke ophooping van bloed naar het hoofd. Men bragt koude fomentaties aan en zette bloedzuigers aan de slapen. Door wrijvingen en aanhoudend aangebragte warmte herstelde de lijder volkomen.	gunstig.	»	*f* 31.50.	»
»	»	gunstig.	J. H ALDEWALD.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. VAN WATTINGEN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. BURGERS.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	W. GOBEL.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. G. VAN KUIJK.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. H. MANN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. HOFLAND.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	D. CALERGIUS.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. DONKERVLIET.	B. Z. M.	»

No.	VERGADERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN
2635.	11 Oct.	3 Sept.	*Rustenburg.*	S. DUIN.	V.	17 J.	»	»	»	Schijndood; het ligchaam bleek van kleur; het aangezigt blaauw en opgezet; de ledematen slap; de vingers en teenen stijf gebogen; de kleur der handen, vooral der nagels, blaauw; de mond stij gesloten, echter zoo dat zich tusschen de tanden schuim ontlastte, even als zulks ui den neus plaats vond; de oog leden half gesloten; de pupil len verwijd; de oogen zonde glans of uitdrukking; gemi van pols en hartslag; de anu ontsloten.
B 595.	»	27 Aug.	*Amsterdam.*	M. KAMPERDIJK.	V.	9 J.	»	»	»	»
B 596.	»	11 Sept.	*Amsterdam.*	M. VAN ES.	V.	11 J.	»	»	»	»
B 597.	»	31 Aug.	*Amsterdam.*	J. BRUNS.	M.	6 J.	»	»	»	»
B 598.	»	16 Aug.	*Amsterdam.*	D. KARSSEN.	V.	»	»	»	»	»
B 599.	»	13 Dec.	*Amsterdam.*	E. JANSEN.	V.	10 J.	»	»	»	»
2636.	»	»	*Amsterdam.*	J. v. DUIJN.	M.	10 J.	»	»	»	Schijndood; aangezigt gezet en blaauwachtig; oogen half geopend; de pillen sterk zamengetrokk neus en mond met bloe slijm en schuim bezet; de venbuikstreek sterk opgez de ledematen slap; het chaam koud; de anus onts ten; geen pols- noch hartsl geen ademhaling.
B 600.	13 Maart 1856.	19 Jan. 1856.	*Amsterdam.*	M. J. OSTED.	V.	22 J.	»	»	»	»

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
[illegible]. V. D. SLUIJS. *M. D.*	Na het losmaken van alle kleedingstukken en het reinigen van neus en mond, werden terstond en aanhoudend de voetzolen geborsteld, de borst en hals met *ammonia liquida* gewreven, de ademhaling kunstmatig bewerkstelligd, een drupbad op de hartkuil van *aether aceticus* aangebragt, ook de slapen van het hoofd daarmede gewreven en de neus en keel daarmede geprikkeld, en een clysma gezet. Hoewel alles vergeefs scheen te worden aangebragt, hield men nogtans met het aanbrengen van genoemde middelen vol, waarop, na verloop van twee uren meer schuim uit neus en mond werd uitgedreven, dat door het uitvloeijen van water werd opgevolgd. Weldra ontstond er braking, de ademhaling keerde ongeregeld terug, en werd door krampachtig schreeuwen gevolgd. De pols werd voelbaar, maar het bewustzijn keerde nog niet terug. Nadat thans de natte kleederen eerst werden uitgetrokken, wikkelde men haar in wolle dekens en verwarmde het ligchaam door middel van kruiken. De ademhaling werd daarop meer en meer geregeld, en, na het gebruik van eenige druppels *aether aceticus* keerde ook het bewustzijn terug. Men bragt haar, op haar verlangen, goed verzorgd, naar huis, maar aldaar aangekomen werd zij benaauwd, klaagde over pijn in de borst en hartstreek, terwijl de polsslag ongeregeld en onduidelijk en bijkans onvoelbaar werd, en de ademhaling kort en stootend. Door eene *Venae Sectio* van 8 oncen, het plaatsen van drooge koppen op de borst, het aanleggen van *sinapismen* tusschen de schouderbladen, het toedienen van eene *mixtura* uit *aq. menth. p.* met *aeth. sulph. alc.* en *p. salin. comp.* verbeterde de toestand merkelijk, en de lijderes herstelde verder na eene behoorlijke behandeling.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	W. P. GAJETAAN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. F. SMIT.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	L. v. ELSEN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	G. VAN GENDEREN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. L. SONDAAR.	B. Z. M.	»
S. HOLM. *Chir.*	Nadat mond en neus gezuiverd waren, werd het ligchaam verwarmd, gewreven, de voeten geborsteld; neus en keel geprikkeld, waarop na verloop van een kwartier uurs eene diepe zucht geslaakt werd. De ademhaling keerde wel terug, maar was zeer benaauwd; de pols werd klein en onregelmatig. — Er ontstond neiging tot braken, die door het toedienen van een emeticum bevorderd werd en waardoor eene groote hoeveelheid slijm werd uitgeworpen. Een toegebragt lavement van water, azijn en zout had eene zeer overvloedige ontlasting ten gevolge, met vermindering der benaauwdheid en met toenemende verbetering van pols en ademhaling. Door gepaste behandeling en het toedienen van een zweetmiddel herstelde de lijder volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	J. HOHLE.	B. Z. M.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN
2637.	8 Mei.	4 Dec. 1855.	*Amsterdam.*	J. M. Euwe.	V.	19 J.	»	»	»	Schijndood; het ligchaam verstijfd en met loodkleurig plekken bedekt; uit den mon ontlastte zich schuim en bloed de oogen waren gesloten; d pupillen onbeweeglijk; mond oogen en ooren met modde opgevuld; de buik was plat de maagstreek opgezet; d anus gedeeltijk geopend e met sordes opgevuld; gee polsslag noch hartklopping.
B 601.	12 Junij.	19 April 1856.	*Amsterdam.*	J. M. A. Loning.	V.	10 J.	»	»	»	»
B 602.	»	3 Mei.	*Amsterdam.*	W. Koeleman.	M.	10 J.	»	»	»	»
2638.	12 Junij.	30 Dec. 1855.	*Sas van Gent.*	Weduwe de Regchter.	V.	74 J.	»	»	»	Schijndood.
B 603.	14 Julij.	8 Junij.	*Amsterdam.*	A. Zalentijn.	M.	8 J.	»	»	»	»
B 604.	»	19 Junij.	*Amsterdam.*	H. A. Maks.	M.	6 J.	»	»	»	»
B 605.	»	4 Julij.	*Amsterdam.*	M. H. Loffeldt.	V.	30 J.	»	»	»	»
B 606.	»	11 Julij.	*Amsterdam.*	N. N.	M.	14 J.	»	»	»	»

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
H. Haksteen.	Het ligchaam werd geschuijerd en gewreven met brandewijn; de handpalmen en voetzolen werden geborsteld; de neus geprikkeld met *ammonia liquida;* in de mond lucht ingeblazen. Na het verwijderen der sordes werd een tabaksdamplavement toegebragt en daarna een clysma van warm water, olie en zout. De rug werd met *ammonia liquida* gewreven. Na verloop van $\frac{3}{4}$ uur openbaarde zich het eerste levensteeken. De hartklopping werd merkbaar; de borstkas werd bewogen; de ademhaling keerde terug met een ratelend geluid; de lippen trokken zich krampachtig te zamen. Door de sterke congestie naar het hoofd werd het aangezigt blaauwachtig van kleur. Eene gedane aderlating deed dit verschijnsel spoedig bedaren. De verstijfde ligchaamsdeelen werden ontspannen. De buiks- en andere spieren kwamen in beweging. De ademhaling werd duidelijker, even als de hartklopping. De pols werd onregelmatig. De spraak keerde, hoewel onvolkomen, terug. Wegens de aanhoudende algemeene koude van het ligchaam, verwarmde men haar door middel van aangelegde warme kruiken. Men diende haar eenige druppels *Spir. nitr. dulc.* toe, en daarna eene *mixtura diaphoretica*, die het terugkeeren van de ligchaamswarmte ten gevolge had en eene zachte uitwaseming deed ontstaan. Zij herstelde daarna volkomen.	gunstig.	»	Z. M. en *f* 27.—.	»
»	»	gunstig.	W. F. Kampman.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	B. Zuiderhoek.	B. Z. M.	»
M. J. Krijger.	Door verwarming en wrijving van het ligchaam met brandewijn en met *ammonia liquida*; het wrijven van de onderste ledematen met *Spir. vin. camph.* — het borstelen der voetzolen, werden, na verloop van een uur, de eerste levensteekenen opgewekt. De onderkaak bewoog zich. De ademhaling keerde zeer flaauw terug. Men plaatste warme kruiken aan de borst en buik en aan de onderste ledematen, en legde warme mostaardpappen aan de voetzolen. Van oogenblik tot oogenblik verbeterde zich de ademhaling. De warmte keerde terug. De bewegingen der ledematen herstelden zich. De polsslag, eerst flaauw, traag en onregelmatig, werd meer natuurlijk. Men diende haar eenige druppel *Spir. carm. sylv.* toe met warm water, die nogtans moeijelijk werden doorgeslikt, en neiging tot braken deden ontstaan. Door eene daarop toegediende *mixtura diaphoretica* werd de huidsuitwaseming bevorderd en eene geruste slaap te weeg gebragt. Zij herstelde verder volkomen door eene gepaste behandeling.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	J. Pasteuning.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	T. Rack.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. de Vrijs.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. Heukers.	B. Z. M.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
B 607.	»	9 April.	*Amsterdam.*	LEENING.	M.	4 J.	»	»	»	»
B 608.	11 Sept.	24 Julij.	*Amsterdam.*	L. COERS.	M.	12 J.	»	»	»	»
B 609.	»	12 Aug.	*Amsterdam.*	L. A. J. HARTLEIN.	M.	9 J.	»	»	»	»
B 610.	»	11 Aug.	*Amsterdam.*	H. G. BONNIER.	M.	14 J.	»	»	»	»
B 611.	9 Oct.	16 Sept.	*Amsterdam.*	G. F. ANSING.	V.	12 J.	»	»	»	»
B 612.	13 Nov.	10 Oct.	*Amsterdam.*	M. A. PIETERSEN.	V.	40 J.	»	»	»	»
B 613.	»	8 Oct.	*Amsterdam.*	W. C. KIEL.	M.	10 J.	»	»	»	»
B 614.	»	10 Sept.	*Amsterdam.*	G. PIETERS.	V.	25 J.	»	»	»	»
B 615.	»	21 Aug.	*Amsterdam.*	J. G. P. POSTMAN.	M.	6 J.	»	»	»	»
B 616.	11 Dec.	22 Oct.	*Amsterdam.*	M. ROOS.	V.	23 J.	»	»	»	»
B 617.	»	1 Dec.	*Amsterdam.*	P. A. E. MULDER en P. W. ULRICH.	V. V.	13 J. 14 J.	»	»	»	»
2639.	12 Maart 1857.	7 Dec.	*Amsterdam.*	C. HANSMA.	M.	23 J.	»	»	»	Schijndood; geen hart- noch polsslag; geene ademhaling; de pupillen ongevoelig; de spieren slap; de anus ontsloten.

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
»	»	gunstig.	P. van Aken.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	B. Goossens.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. Westerhoff.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. C. Rappold.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	G. A. Mehrer.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	W. v. Oostveen.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. Riepe.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	L. Celie.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. Hornman.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	F. Albert.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. K. Deknatel.	B. Z. M.	»
Hulsteijn en Dehlinger.	Door wrijvingen van den rug en borst met brandewijn — het schuijeren der voetzolen en handpalmen met *ammon. liq.*, werden, na verloop van ¾ uur de eerste levensteekenen opgewekt. Langzamerhand werden hart- en polsslag merkbaar. De huidwarmte keerde terug. De ademhaling herstelde zich. Van tijd tot tijd bespeurde men onwillekeurige spierbewegingen en de lijder deed somwijlen een akelig geluid hooren. — Men diende hem een emeticum toe, waarvan de uitwerking door het langzaam terugkeeren van het bewustzijn werd opgevolgd. Door verdere gepaste behandeling herstelde hij volkomen.	gunstig.	»	Ieder eene Z. M. en *f* 11.25.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOME
2640.	»	11 Febr. 1857.	*Rustenburg.*	W. VISSER.	V.	24 J.	»	»	»	Schijndood; het aangezig opgezet en blaauwachtig roo van kleur; schuim voor de neus en den mond; de ooge gesloten, en even zoo de mond de ledematen slap; de vinger gesloten en blaauw van kleu
B 618.	8 April.	12 Maart 1857.	*Amsterdam.*	T. v. DUINEN.	V.	26 J.	»	»	»	»
2641.	»	26 Nov. 1856.	*Hoorn.*	L. BRINKMAN.	M.	19 J.	»	»	»	Schijndood; geen polssla geene ademhaling; de le maten slap; de anus nog sloten; de huid blaauwach bleek en koud; neus en mo met roodachtig schuim be de pupillen ongevoelig.

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
J. Prins, *M. D.*	Men wreef de borst met *aeth. sulph.* en prikkelde den neus met *aeth. acetic.* — Na verloop van eenigen tijd bespeurde men eenige levensteekenen. De lijderes begon te hoesten. Men wekte de ademhaling kunstmatig op en schuijerde de voetzolen. Er ontstond braking van eene groote hoeveelheid water met onverteerde spijzen, en ontlasting van eenige faeces. De mondholte werd opgevuld met taaije slijm, die met den vinger werd weggeruimd. Men hield aan met de lijderes te schuijeren en te wrijven, waarop zij zich meer begon te bewegen en langzamerhand het bewustzijn terugkeerde. De oogen openden zich, maar de pupillen bleven te zamen getrokken en de polsslag keerde nog niet terug. Hoewel het slikvermogen nog niet hersteld was, diende men haar nogtans eenige druppels *aeth. acet.* met water toe, waarop zij meer bewustzijn verkreeg. In een verwarmd bed overgebragt en door kunstmatige middelen verwarmd, klaagde zij weldra over hevige koude, terwijl de ademhaling met moeite werd bewerkstelligd en de polsslag nog niet terugkeerde. Zij verviel in eenen soporeuzen toestand, waaruit zij door de prikkeling van den neus met *ammon. liq.* en door het inwendig toedienen van *aeth. acet.*, telkens werd opgewekt. Nadat de lijderes ontlasting had gehad en zich iets beter gevoelde, bragt men haar in een ander en warm bed over. Nadat de polsslag begonnen was zich te openbaren, trachtte men, doch te vergeefs, eene bloedontlasting te bewerkstelligen, en schreef haar eene mixtura voor van *aeth. acet.* met *aq. menth. pip.* — Weldra ontstond hevige congestie naar de hersenen en de borst; de lippen werden dik en gezwollen; de oogen sloten zich en verdraaiden zich in de oogkassen; de pupillen trokken zich te zamen; hoofd en aangezigt werden heet op het gevoel; de halsslagaderen klopten hevig; de ademhaling werd benaauwd en reutelend, waardoor het speeksel onder de gedaante van schuim op de lippen te voorschijn kwam, en zich eene korte scherpe hoest deed hooren. Bloedige sputa werden opgegeven. Thans werd met goed gevolg eene *Ven. Sectio* verrigt, haar eene mixtura voorgeschreven met *pulv. salin. comp.*, — 6 cucurbitae op de borst — een clysma met *acetum vini* — zuurdeeg aan de kuiten en voeten — en koude omslagen op het hoofd aangebragt, terwijl ook later nog eenige bloedzuigers werden aangelegd. Het een en ander had het bedwingen der genoemde verschijnselen ten gevolge. Zij herstelde volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	P. Wijnstok en D. Kuijper.	Ieder eene B. Z. M.	»
. W. A. Peters, *M. D.*	Verkeerdelijk hadden de omstanders nog, door hem te rollen en te schudden, getracht hem het ingezwolgen water weder te doen uitbraken. Nu poogde men, onder het sterk wrijven der ledematen, den neus en den mond van schuim te zuiveren en de ademhaling kunstmatig op te wekken, waardoor deze verrigting eenigsints scheen terug te keeren. Men wreef het ligchaam met *ammonia liquida;* druppelde hetzelve op de borstkas en prikkelde daarmede den neus. Het levensbeginsel werd meer opgewekt. Men bragt hem in een verwarmd bed en legde warme kruiken aan, onder gestadig wrijven van het ligchaam. De ademhaling werd meer regelmatig en de polsslag voelbaar. Men diende een analepticum toe. Hoewel het bewustzijn nog niet terugkeerde, werd de huid warmer. De pols werd snel en klein. Na verloop van ruim drie uren werd het gelaat opgezet, de pols vol en hard, en de patient onrustig. Men deed eene ruime aderlating, gedurende welke het bewustzijn terugkeerde en waarna een ruim zweet uitbrak, hetwelk, onder verdere gepaste behandeling, zijne volkomene herstelling ten gevolge had.	gunstig.	»	G. M.	»

N°.	VERGADERING van	DATUM van het *Ongeluk*.	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN
B 619.	14 Mei.	17 April 1857.	*Amsterdam.*	D. KAAN.	M.	15 J.	»	»	»	»
B 620.	»	8 April.	*Amsterdam.*	W. J. PAANS.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 621.	11 Junij.	29 April.	*Amsterdam.*	J. HOOGHOED.	M.	6 J.	»	»	»	»
B 622.	9 Julij.	5 Junij.	*Amsterdam.*	P. J. BERGMAN.	M.	8 J.	»	»	»	»
B 623.	»	19 Mei.	*Amsterdam.*	N. N.	M.	8 J.	»	»	»	»
2642.	»	12 Mei.	*Amsterdam.*	D. GRIESCHREIMER.	M.	21 J.	»	»	»	Schijndood; hoofd en arme hingen slap en magteloos geene beweging noch contrac tie in eenige spieren; de hui koud; het aangezigt bleek; oogen gesloten; de ooglede slap; de mond half geopen en even als de neusgaten m vuilnis opgevuld. Pols- hartslag onvoelbaar; de bors kas onbewegelijk; de bu opgezet.
2643.	»	20 April.	*Hoorn.*	Kind van P. v. BERCUM.	»	»	»	»	»	Schijndood; het aangezi opgezet en blaauw; de pupill verwijd en ongevoelig; neusvleugels verwijd; ge ademhaling noch polsslag no hartklopping.

...HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
»	»	gunstig.	H. C. JANSSEN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. HENDERIKS.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. REGTUIT.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	E. G. JOGHEMS.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	F. LANKHOF.	B. Z. M.	»
...H. ROMBOUTS. *M. D.*	Na het uitkleeden en reinigen van neus en mondholte werd de drenkeling in een wollen deken gewikkeld; de borst met brandewijn gewreven; de neusholte met *ammon. liq.* geprikkeld, de voetzolen geprikkeld en gewreven. Vergeefs werd hier een half uur mede voortgegaan, doch op het gieten van eene hoeveelheid brandewijn op het hoofd en aangezigt ontstond reactie, die door hevige stuipachtige beweging werd opgevolgd. De bewusteloosheid bleef aanhouden. Het slikvermogen keerde nog niet terug. Met moeite werd hem een emeticum toegediend, dat, herhaald zijnde, eene gunstige uitwerking had, en het terugkeeren van het bewustzijn ten gevolge had. Men diende hem een analepticum toe, waarop weldra, onder verdere gepaste behandeling de volkomene herstelling volgde.	gunstig.	»	G. M.	»
...C. v. HOLK.	Door aanhoudende wrijving, kunstmatig te weeg gebragte ademhaling, luchtinblazing en prikkelen met *ammon. liq.* keerde na verloop van eenigen tijd de ademhaling, hoewel onregelmatig en snikkend terug, hoewel de polsslag nog niet werd waargenomen. Langzamerhand werd de ademhaling meer natuurlijk; er ontstond walging en neiging tot braken, hetwelk door het toedienen van laauw water en melk bevorderd werd. De kleur werd in het algemeen beter; de warmte keerde terug; de hartklopping en weldra ook de polsslag werd waarneembaar. Door het inwikkelen in dekens en het aanbrengen van uitwendige warmte werd een algemeen zweet voortgebragt, dat langzamerhand de herstelling ten gevolge had.	gunstig.	»	G. M.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
2644.	»	12 Junij.	*Oostzaan.*	K. CLAASSEN.	M.	3 J.	»	»	»	Schijndood; het geheele ligchaam blaauw van kleur; de oogen half geopend en dof; de neusgaten zeer verwijd; de mond gesloten doch gemakkelijk te openen; de buik sterk opgezet, geen pols- noch hartslag.
B 624.	13 Aug.	28 Junij.	*Amsterdam.*	J. M. VAN VEEN.	V.	6 J.	»	»	»	»
B 625.	»	7 Aug.	*Amsterdam.*	A. F. BAKELS.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 626.	»	25 Julij.	*Amsterdam.*	P. TJERKS.	M.	13 J.	»	»	»	Zie N°. 2649.
B 627.	»	9 Julij.	*Amsterdam.*	A. KOOPMAN.	M.	6 J.	»	»	»	»
B 628.	10 Sept.	12 Aug.	*Amsterdam.*	H. PATER.	M.	7 J.	»	»	»	»

[BE]HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
[..]. C. SCHARFF. *M. D.*	Ontkleed en voor een groot vuur nedergelegd, was men reeds vóór de komst van den Heer Scharff aangevangen den drenkeling met brandewijn te wasschen. Door sterke drukking van de buik vloeide eene groote hoeveelheid water uit den mond. De ademhaling werd door luchtinblazing en drukking der borst kunstmatig nagebootst; de mondholte werd, na vooraf behoorlijk gezuiverd te zijn, geprikkeld. Men plaatste het kind in een warm bad, waarbij men met de algemeene wrijvingen bleef aanhouden. Na verloop van 15 minuten plaatste men het in een warm bed, bragt uitwendige warmte aan, wreef de hartstreek met geestrijke middelen, blies lucht in de longen en trachtte die door drukking van de borstkas weder te ontlasten. Na verloop van anderhalf uur schenen de aangezigtsspieren krampachtig bewogen te worden en de onderkaak zich vaster aan de bovenkaak aan te sluiten, doch, ofschoon men met de genoemde middelen en het prikkelen met *ammon. liq.* bleef aanhouden, keerde nogtans noch hartklopping noch polsslag terug. Men bragt met moeite een weinig *aether* met water in de mondholte, dat evenwel spoedig weder uit den mond vloeide. Weldra scheen de werking der longen terug te keeren door het schuimend vocht dat zich in de neus en mondholte begon te vertoonen. Men bragt een emeticum in de keel. De ademhaling keerde weer terug. Na het appliceeren van een gewoon lavement met keukenzout, werd eene groote hoeveelheid urin geloosd en gaf het kind een kreunend geluid. Het slikvermogen keerde eenigsints terug; men diende hem een emeticum toe, hetwelk het braken van eene groote hoeveelheid water en van in de maag aanwezige spijzen ten gevolge had. De huidwarmte keerde terug. Hart- en polsslag werden voelbaar, maar beiden waren zeer traag. Ook de ademhaling bleef nog onregelmatig en de mondklem nog aanhouden. Men trachtte eene mixtura diaphoretica, uit *pulvis doveri* en *spir. mind.* bestaande, in te brengen. Na verloop van twee uren ontstond algemeene reactie uit een overvloedig en ruim zweet kenbaar. De comateuse toestand bleef nogtans aanhouden; het aangezigt werd rood, en de hartkloppingen werden versneld. De ademhaling werd snel en reutelend. Men bragt koude fomentatien op het hoofd en sinapismen aan de kuiten aan, en schreef een infusio voor van 12 grein tot 6 oncen colatuur. Het gevolg hiervan was dat, na verloop van zes uren de reactie minder was geworden, pols en ademhaling meer natuurlijk en het bewustzijn scheen terug te keeren. Deze gunstige teekenen hielden aan; en een zachte rustige slaap werd weldra, onder verdere gepaste behandeling door eene volkomene herstelling opgevolgd.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	H. REETRAA.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. M. STEFHAAN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	K. KLIJS.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. P. HUIDER.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. BURGERS.	B. Z. M.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
2645.	»	28 Julij.	*Delfshaven.*	P. WILLEMSEN.	M.	13 J.	»	»	¼ uur.	Schijndood; geen polsslag noch hartklopping; het aangezigt blaauwachtig van kleur en opgezet; de oogleden gesloten; de pupillen zeer verwijd; de iris onbewegelijk; de lippen en tong blaauwrood, opgezwollen en met schuim bedekt; de onderkaak en het geheele ligchaam slap; de huid koud; de anus niet zamengetrokken.
2646.	»	2 Junij.	*Amsterdam.*	C. J. J. VAN SOEST.	M.	17 J.	»	»	»	Schijndood; het ligchaam en de ledematen slap; de huid koud; de oogleden gesloten; geen hart- noch polsslag; de anus ontsloten.
2647.	»	2 Sept.	*Amsterdam.*	W. HIJGHLING.	M.	15 J.	»	»	10 min.	Schijndood; de pols en ademhaling waren niet waarneembaar; het aangezigt sterk opgezet en blaauwachtig van kleur; de handen dik en blaauw; de huid koud.

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
J. THOMEE. *M. D.*	Men wreef het geheele ligchaam en de ledematen met brandewijn en fijn zout; borstelde de voetzolen; blies lucht in de longen; bewerkstelligde eene kunstmatige ademhaling; bragt een lavement toe van water, zout en brandewijn, en prikkelde den neus met *ammonia liquida*. Na verloop van 10 minuten ontwaarde men een reutelend geluid, uit de borst opkomende, en bespeurde dat de onderkaak werd opgetrokken. Na nogmaals een clysma te hebben aangebragt, trok zich de anus te zamen, doch zonder eenig ander verschijnsel van het aanwezige en nu terugkeerend leven. Men hield aan met het prikkelen van den neus met *ammon. liq.* en bragt eenige druppels *aether sulph. alc.* in de keelholte, terwijl men onvermoeid bleef aanhouden met lucht in te blazen en kunstmatig weder uit te drijven. Borst en buik werden met brandewijn begoten en weldra bespeurde men eenige zamentrekking der spieren, die het terugkeeren van de ademhaling, van de hart- en polsslag ten gevolge had. Men appliceerde nogmaals een clysma en, wegens ontstaande congestie naar de hersenen, werd tevens eene aderlating van 6 onc. gedaan. Het helder roode bloed vloeide eerst langzaam, naderhand sneller. Na hem eenige druppels *aether sulph. alc.* toegediend te hebben, plaatste men hem, met het hoofd eenigsints verheven, en het geheele ligchaam in een wollen deken gewikkeld te hebben, in de nabijheid van een open raam, om de toetreding van versche lucht in het warme vertrek te bevorderen. Ofschoon zich spoedig daarop onwillekeurige spierbewegingen vertoonden, bleef de bewustelooze toestand aanhouden; de ademhaling bleef snorkend en de pupillen verwijd. De toenemende congestie naar de hersenen vereischte op nieuw eene aderlating van 8 oncen, en men beproefde hem een emeticum toe te dienen, onder het leggen van koude fomentatiën op het hoofd. Na verloop van anderhalf uur was de lijder zoo ver teruggebragt, dat men hem naar het ouderlijk huis kon overvoeren en hem aldaar in wollen dekens en in een verwarmd bed liet leggen. Er ontstonden ligte brakingen, die door eene ruime stoelgang werden opgevolgd. Het bewustzijn keerde eenigsints terug; de pols, hoewel snel, was niet vol; de ademhaling greep vrij geregeld plaats; het aangezigt werd minder rood van kleur; de pupillen werden gevoelig voor het invallend licht; de huid natuurlijk van warmte. De lijder werd onrustig en woelig. Men legde sinapismi aan de kuiten en bragt koude fomentatiën op het hoofd aan. Door het toedienen van eene mixtura met *tart. emet.* had er nu van tijd tot tijd nog braking en stoelgang plaats gehad. Somwijlen sliep de lijder eenige oogenblikken in en scheen het bewustzijn, bij het ontwaken, ook terug te keeren. Door eene verdere gepaste behandeling herstelde de lijder volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»
J. ROMPELMAN. *Apoth.*	Door het aanhoudend aanbrengen en toedienen van gepaste middelen, werd het schijnbaar uitgebluschte leven weder opgewekt en hersteld.	gunstig.	»	G. M.	»
A. MENSERT. *Chir.*	Na het gedurende eenigen tijd volhouden met wasschingen, borstelen der huid, het prikkelen van neus en keelholte, trachtte men eene aderlating te doen. Het bloed ontlastte zich echter droppelsgewijs en was zeer donker gekleurd. Langzamerhand begon het sterker te vloeijen en daarop vertoonden zich eenige levensteekenen, die zich door het bewegen der lippen en neusvleugels en het terugkeeren van pols en ademhaling openbaarden. Een toegediend emeticum en een clysma hadden eene gewenschte uitwerking en bespoedigden het terugkeeren van het leven. — Men diende hem vervolgens nog eene potio refrigerans toe.	gunstig.	»	G. M.	»

Nº.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN
2648.	»	16 Julij.	*N. Pekela.*	D. FRENGEL.	M.	23 J.	»	»	»	Schijndood; het ligchaam slap en koud; het aangezig blaauw; de oogleden gesloten; de oogen bewegingloos; mond en neus met bloederig slijm opgevuld; geen pols noch ademhaling.
2649.	8 Oct.	25 Julij.	*Amsterdam.*	P. TJEERKS.	M.	13 J.	»	»	»	Schijndood; geen polsslag noch ademhaling; de huid koud; de mond vast gesloten
2650.	12 Nov.	14 Oct.	*Schokland.*	G. M. VAN ZANTEN.	V.	5 J.	»	»	»	Schijndood.
B 629.	»	23 Oct.	*Amsterdam.*	D. BOVENKERK.	M.	38 J.	»	»	»	»
B 630.	»	7 Oct.	*Amsterdam.*	M. C. RENKE.	V.	13 J.	»	»	»	»
B 631.	»	4 Oct.	*Amsterdam.*	A. H. M. KOERS.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 632.	»	26 Aug.	*Amsterdam.*	S. v. REEN.	M.	15 J.	»	»	»	»
B 633.	11 Dec.	13 Sept.	*Amsterdam.*	M. BLOM.	V.	18 J.	»	»	»	»
B 634.	»	1 Nov.	*Amsterdam.*	H. GENOT.	M.	38 J.	»	»	»	»

…HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
…ossen Drent. (*Arbeider.*)	Door aanhoudende verwarming, wrijving met brandewijn, het inblazen van lucht, het prikkelen van neus en mond met spiritus (?) werd het leven zoo ver weder opgewekt, dat men spierbewegingen zag ontstaan en de oogen zich openden. Langzamerhand keerde ook het bewustzijn terug. Men diende hem heete melk toe, waarop een ruim zweet volgde, hetwelk verder den grondslag legde tot zijne volkomene herstelling.	gunstig.	»	*f* 31.50.	»
…, Sleeswijk. *Chir.*	Nadat men te vergeefs onderscheidene malen beproefd had, door de geopende mond, de keel te prikkelen en bij den lijder neiging tot braken op te wekken, ging men terstond over tot het wrijven met warme doeken van den rug, het borstelen der voetzolen, het opdruppelen van *aether sulphuricus* op den hartkuil, het kunstmatig nabootsen van de ademhaling en het prikkelen van den neus met *ammonia liquida.* Hoewel deze middelen eerst zonder eenig gevolg werden aangewend, scheen hij, na verloop van een uur, eenige uitwerking daarvan gewaar te worden, en begon het hoofd te bewegen. De ademhaling herstelde zich daarna langzamerhand en de pols werd eenigsints voelbaar. Ook scheen het algemeene gevoel terug te keeren en de huid warmer te worden. Van lieverlede kwam hij tot bewustzijn; hij klaagde over pijn en had het vermogen nog niet om de onderste ledematen te kunnen bewegen. Men diende hem een emeticum toe, wikkelde hem in wolle dekens en bragt warme kruiken aan, met dat gevolg dat het spraakvermogen weldra volkomen terugkeerde; dat de benaauwdheid, waarover hij nog weinige oogenblikken geleden geklaagd had, week; dat de ademhaling vrijer en gemakkelijker werd; dat de polsslagen geregeld werden; de huid warmer werd; de huidsuitwaseming zich begon te herstellen; eene hoeveelheid donkergroen gekleurde stoffen gebraakt en eene groote hoeveelheid water geloosd werd; en de lijder verder, onder eene gepaste behandeling, volkomen herstelde.	gunstig.	»	G. M.	»
…M. Geerling. *M. D.*	Door gepaste en aanhoudend aangebragte middelen.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	R. Bakker en J. Berkman.	Aan ieder eene B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. Huijsman.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. IJsenbout en H. Weg.	Aan ieder eene B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. A. Meijboom.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	L. W. Poppeldijk.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. J. Evers.	B. Z. M.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN
2651.	14 Jan. 1858.	4 Dec. 1857.	*Nijmegen.*	M. v. INGEN.	V.	2 J.	»	»	»	Schijndood; het ligchaam ijskoud, de huid bleek, d ledematen slap, de buik op zet, het aangezigt gezwollen en blaauwachtig van kleur de oogleden half geopend, d pupillen een weinig verwijd de lippen geopend, de tanden opeen geklemd; geene teeke nen van ademhaling noch van hartslag noch van slagader lijken bloedsomloop.
2652.	»	27 Sept. 1857.	*Amsterdam.*	A. BECKER.	M.	16 J.	»	»	»	Oogenschijnlijk schijndood de pols zoodanig weggezon ken, dat zij bijna niet voel baar meer was; het gelaat w marmer van kleur met ee blaauwachtige tint; de pupil len ongevoelig; het ligchaam koud; de mond vastgesloten
2653.	»	6 Oct. 1857.	*Amsterdam.*	J. WILLERS.	M.	»	»	»	»	Schijndood; de huidkleu wit met blaauwachtige vlek ken; de buik hard en opge zet; het aangezigt bleek, st en opgezwollen; de lipp blaauw van kleur; de mon half geopend en, even als neusgaten, met schuim opg vuld; de oogen genoegzaa open en strak en flets; vingers krom gebogen.
B 635.	»	27 Nov. 1857.	*Amsterdam.*	C. W. VAN STRALEN.	V.	23 J.	»	»	»	»
B 636.	»	3 Dec. 1857.	*Amsterdam.*	B. SPREEKMEESTER.	V.	17 J.	»	»	»	»
B 637.	»	7 Nov. 1857.	*Amsterdam.*	G. H. BOERS.	V.	13 J.	»	»	»	»
B 638.	11 Maart.	25 Dec. 1857.	*Amsterdam.*	J. PIJLMAN.	M.	6 J.	»	»	»	»

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
. W. DAAMES. *M. D.*	Door verwarming, wrijving, het borstelen van rug en ledematen, het druppelen van *ammonia liquida* op den hartkuil, bespeurde men na verloop van eenigen tijd het terugkeeren van den hartslag. Na het prikkelen van den neus met *ammonia liquida*, trachtte men een weinig suikerwater in te geven met eenige droppels *liq. amm. Hoffm.*, hetwelk weldra opgevolgd werd door braking van eene groote hoeveelheid genuttigde spijzen, terwijl een, daarna toegebragt clysma van water en azijn eveneens het ontlasten van stoffen ten gevolge had. Door aangewende kunstmatige ademhaling herstelde zich ook langzamerhand deze levensverrigting, doch had niet eerder geregeld plaats dan nadat men het kind in een laauw warm bad had geplaatst; ook toen eerst herstelde zich de bloedsomloop geheel. Een rijkelijk en weldadig zweet was de uitwerking van het een en ander en bevorderde verder de volkomene herstelling.	gunstig.	»	G. M.	»
L. BRUNOTT.	Men borstelde den ruggraat; prikkelde den neus met *ammon. liq.*, bragt een tabaksdamplavement toe, en poogde een emeticum in te geven. Alles nogtans werd vruchteloos beproefd. Hierop werd een clysma gezet van een aftreksel van tabak (ʒ j op ℥ vj water) met bijvoeging van 6 greinen *tart. emet.*, voor twee lavementen gereed gemaakt. Men ontwaarde eenige buikrommeling en de lijder scheen een weinig opgewekt te worden. Een tweede toegediend en thans geheel binnengebragt braakmiddel had, na verloop van 10 minuten eene zeer gewenschte uitwerking. Het ligchaam werd meer bewogen, de oogen werden geopend doch stonden verwilderd, maar het bewustzijn keerde nog niet terug. Een tweede toegediend clysma (daar het eerste geene uitwerking had gehad) had geene ontlasting per anum maar braking ten gevolge. De warmte keerde langzamerhand terug en werd gedurende de geheele behandeling kunstmatig aangewakkerd en onderhouden. Het bewustzijn keerde niet eerder terug dan nadat de lijder in een ruim zweet was vervallen en eene ruime stoelgang had gehad.	gunstig.	»	G. M.	»
P. KAAN en .. HARTLAND.	Onder het verwarmen van het ligchaam, het schuijeren en wrijven met brandewijn gedurende $\frac{3}{4}$ uurs, bespeurde men eerst een ligt snikken, daarna zware ademhaling, beweging der oogen, voeten en toonen. Hierop volgde eene ruime ontlasting. Er ontstond meer beweging. De lijder begon te kreunen en herstelde weldra volkomen, nadat men hem bij voortduring had verwarmd.	gunstig.	»	Ieder eene Z. M. en *f* 11.25.	»
»	»	gunstig.	J. C. GRABIJN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. LÄMLE.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. RADEMAKER.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. v. STAVEREN.	B. Z. M.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk*.	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
2654.	»	4 Jan. 1858.	*Amsterdam.*	J. v. d. Linden.	M.	50 J.	»	»	»	Schijndood.
B 639.	8 April.	6 Dec. 1857.	*Amsterdam.*	A. Petersen.	V.	77 J.	»	»	»	»
B 640.	10 Junij.	31 Mei.	*Amsterdam.*	M. Wijnrok.	V.	9 J.	»	»	»	»
B 641.	»	20 April.	*Amsterdam.*	A. M. Faas.	V.	12 J.	»	»	»	»
B 642.	8 Julij.	26 Mei.	*Amsterdam.*	J. L. Bosman.	M.	12 J.	»	»	»	»
B 643.	»	22 Mei.	*Amsterdam.*	A. A. Bennewits.	M.	17 J.	»	»	»	»
B 644.	»	5 Junij.	*Amsterdam.*	A. en T. Koopal.	M. M.	7 J. 9 J.	»	»	»	»
2655.	»	19 Mei.	*Amsterdam.*	H. Kreel.	M.	21 J.	»	Door verhanging.	»	Het aangezigt opgezet en blaauw van kleur; uitpuilende oogen; lippen opgezwollen; de tong uit den mond stekende, halsspieren slap; het ligchaam nog warm.
2656.	»	10 Mei.	*Amsterdam.*	J. Muller.	M.	18 J.	Phlegmatisch en lymphatisch gestel.	In het water reeds gevallen zijnde, kreeg hij door eene voorbij varende schuit nog een slag op het achterhoofd.	»	De ledematen koud; geen polsslag; de ademhaling naauwelijks merkbaar; geheel bewusteloos; hartslag naauwelijks te bespeuren. Eene ligte kneuzing aan het achterhoofd.

[BE]HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
[.] v. Keulen.	Door reiniging, verwarming, wrijvingen met brandewijn, het borstelen der voetzolen en handpalmen, het inbrengen van tabaksrook en het ingeven van een braakpoeder gelukte het, naj verloop van 3 uren tijds, het leven weder op te wekken. De lijder herstelde volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	J. v. Keulen.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. H. Beijer.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. Wendt.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. F. Gutterwijk.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	B. v. Rijn.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. v. d. Akker.	B. Z. M.	»
C. Willems. *Drogist.*	Nadat hij voorzigtig afgesneden en op den grond was nedergelegd, verkoelde men het hoofd met koude natte doeken, en sloeg deze ook om den hals. Hierdoor begon de kleur van het aangezigt langzaam te veranderen en bleeker te worden. De slapen van het hoofd werden met azijn gewasschen; de voorarmen in koud water gestoken en de voeten verkoeld. De ademhaling keerde langzamerhand eenigsints terug. Men prikkelde met *ammon. liq.* den neus, die evenwel daarvoor ongevoelig bleef. In eene opgerigte houding gebragt besprenkelde men het aangezigt met koud water, waarop weldra eenige beweging werd waargenomen. Op nieuw prikkelde men den neus met *ammon. liq.*, doch zonder eenige uitwerking, evenmin als door het inblazen van tabaksdamp in den mond. Plotseling begon hij te braken, en deed moeite om zich op te rigten. Het bewustzijn scheen terug te keeren, maar het spraakvermogen keerde eerst den volgenden dag terug. Door eene verdere gepaste behandeling herstelde hij volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»
[A]. v. Nierop. *Chir.*	Men begon met het wrijven van het ligchaam met warme azijn en daarna te verwarmen; na verloop van een uur werd hem een clysma gezet met azijn. De huidwarmte keerde eenigermate terug en eveneens langzamerhand de polsslag. Er ontstond neiging tot braken. Men diende hem *pulvis aerophorus* toe. Het bewustzijn keerde nog niet terug. De lijder scheen in eenen diepen slaap te zullen vallen. Men diende hem warme chamomillenthee toe en bragt uitwendige warmte aan. Langzamerhand evenwel openbaarde zich congestie naar de hersenen. Men bragt koude compressen om het hoofd aan. De oogen werden meer levendig en glinsterend; de pols vol en versneld; hoewel eenigsints tot bewustzijn teruggebragt, was de gemoedstoestand zeer opgewonden. Men schreef hem poeders met *calomel* voor en tegen de ontstaande ligte braking de *pulvis aerophorus*. Eene aderlating van 6 oncen bragt hem meer tot bedaren. De bloedsomloop werd geregeld. Plotseling evenwel werd hij door stuipen overvallen. Een clysma met zout werd gezet en koude compressen op het hoofd aangebragt. De stuipen bedaarden en de lijder viel in een rustige slaap. Door verdere gepaste behandeling genas hij volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»

N°.	VERGADERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN
B 645.	12 Aug.	28 Julij.	*Amsterdam.*	G. A. HENDRIKS.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 646.	»	23 Julij.	*Amsterdam.*	P. H. METZ.	M.	8 J.	»	»	»	»
2657.	9 Sept.	6 Junij.	*Gorinchem.*	H. KALDENBERG.	V.	14 J.	»	»	5 min.	Schijndood; geen polsslag noch hartklopping; geen ademhaling; het aangezigt blaauw van kleur en opgezet; de hals gezwollen; de ledematen slap en koud.
B 647.	»	15 Maart.	*Amsterdam.*	J. ZONNEVELD.	M.	6 J.	»	»	»	»
B 648.	»	24 Julij.	*Amsterdam.*	W. BRINKHUIZEN.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 649.	»	11 Aug.	*Amsterdam.*	J. COSTER.	M.	8 J.	»	»	»	»
B 650.	»	15 Aug.	*Amsterdam.*	J. W. BELDER.	M.	9 J.	»	»	»	»
B 651.	»	6 Aug.	*Amsterdam.*	H. HAGMEESTER.	M.	16 J.	»	»	»	»
B 652.	»	31 Aug.	*Amsterdam.*	A. NIFMAN.	V.	70 J.	»	»	»	»
B 653.	»	14 Aug.	*Amsterdam.*	M. J. en A. A. v. WAAIJEN.	V. V.	27 J. 4 m.	»	»	»	»
B 654.	14 Oct.	7 Aug.	*Amsterdam.*	C. STADMAN.	V.	12 J.	»	»	»	»
B 655.	»	5 Aug.	*Amsterdam.*	B. MAART.	M.	6 J.	»	»	»	»
B 656.	»	5 Julij.	*Amsterdam.*	H. CIHOO.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 657.	»	22 Junij.	*Amsterdam.*	M. ROOS.	V.	6 J.	»	»	»	»

BEHANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
»	»	gunstig.	M. Harmsen.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	G. de Roer.	B. Z. M.	»
. v. d. Mast.	Door aanhoudende wrijvingen met warme en in brandewijn gedoopte doeken; door kunstmatig nagebootste ademhaling; door borsteling der voetzolen, begon de blaauwe kleur van het aangezigt te veranderen; zij werd helderder en eindelijk bleek. Men bragt haar een tabaksdamplavement toe, en herhaalde dit middel, totdat zich eindelijk eene ligte beweging der armen openbaarde. Deze werd opgevolgd door een zacht reutelend geluid in de keel, dat, ten gevolge van het ingeven van een weinig water met brandewijn, in hoesten overging en het doorslikken daarvan ten gevolge had. De huid werd warmer en met een zacht zweet bedekt, waarna ook langzamerhand het bewustzijn en het spraakvermogen terugkeerden. Door verdere gepaste behandeling herstelde zij volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	H. Visser.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. W. Scheffer.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	W. de Groot.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. L. Sweers.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. Schoemaker.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. Fokken.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. Spaans.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	M. Couterier.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. de Groot.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	W. C. Bredesteyn.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. T. Dresscher.	B. Z. M.	»

N°.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
2658.	11 Nov.	1 Julij.	*Enkhuizen.*	L. Blom.	M.	»	»	Poging tot zelfmoord.	»	Geheel bewusteloos; het ligchaam ijskoud; de huid der vingertoppen gerimpeld en blaauw; geen polsslag; tusschenpoozende hartklopping; schuim voor den mond; het gelaat blaauwachtig gekleurd; de ledematen slap en gevoelloos; de pupillen verwijd.
B 658.	13 Jan. 1859.	31 Dec. 1858.	*Amsterdam.*	S. C. Weber.	V.	18 J.	»	»	»	»
B 659.	»	11 Nov. 1858.	*Amsterdam.*	J. M. Drost.	V.	45 J.	»	»	»	»
2659.	10 Febr.	19 Sept. 1858.	*Dreumel.*	C. van Meerten.	M.	69 J.	»	»	10 min.	Het aangezigt bleek; he[t] geheele ligchaam koud; d[e] oogen gesloten; de pupille[n] verwijd en gevoelloos; he[t] bindvlies bleek, en eveneen[s] de lippen; de tong tussche[n] de tanden geklemd en ver[-] wond; de onderkaak kramp[-] achtig gesloten; de ademha[-] ling zeer ligt en kort; de pol[s] uiterst zeldzaam en traag.
2660.	10 Maart.	»	*Nijmegen.*	N. N.	M.	»	»	Verstikt door kolendamp in een steenoven.	»	Schijndood; geen bloed[-] omloop; geen ademhaling; h[et] aangezigt blaauw en opgez[et]
B 660.	14 April.	26 Maart.	*Amsterdam.*	D. P. Otterspoor.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 661.	»	4 Maart.	*Amsterdam.*	A. Verweel.	M.	13 J.	»	»	»	»

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
G. C. Feith. *M. D.*	Door middel van borstelen en wrijven met brandewijn en met *ammonia liquida* beproefde men het leven op te wekken. Ten gevolge van eene aderlating ontlastte zich een weinig bloed uit den ader. Tabaksdamplavementen hadden weinige uitwerking. Men bragt uitwendige warmte aan en diende, nadat de krampachtig gesloten mond eenigsints geopend was, hem een emeticum toe, hetwelk, na verloop van eenigen tijd braking en ontlasting ten gevolge had. Door eene verdere gepaste behandeling keerde hij weldra volkomen tot het leven terug, maar overleed vier dagen daarna aan eene spoedig opgekomene *zenuwzinking*-ziekte.	gunstig.	»	Z. M. en *f* 27.—.	»
»	»	gunstig.	J. Gaarenstroom.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. Meijer.	B. Z. M.	»
. van Dijk. *M. D.*	Men borstelde en wreef de voetzolen en den rug; prikkelde den neus met *ammonia liquida* of met *aether nitricus alc.* — bootste de ademhaling kunstmatig na, en bragt uitwendige warmte aan. Na verloop van een uur gelukte het de tong in den mond terug te brengen, waarop de mond- en keelholte geprikkeld werd met *ammonia liquida* en *aeth. nitr. alc.* met water. Langzamerhand kwam de pols een weinig op en werd de ademhaling iets ruimer. Met moeite werd hem, weder na verloop van een uur, een lepel warme room toegediend. Met het aanbrengen van alle genoemde middelen bleef men aanhoudend voortgaan, waarop eindelijk de lijder plotselijk de oogen opende, verbaasd rondzag, maar ook de oogen weder spoedig sloot. Hij werd onrustig en woelig. De huidwarmte herstelde zich meer en meer. De pols werd menigvuldiger. De ademhaling ruimer — en na verloop van eenigen tijd keerden ook het bewustzijn en het spraakvermogen terug: terwijl intusschen eene ruime ontlasting van stoffen en waterlozing hadden plaats gegrepen. Hij herstelde verder volkomen ten gevolge van de gepaste hem toegediende middelen.	gunstig.	»	Z. M. en *f* 27.—.	»
D. Sneltjes. *Chir.*	Terstond in de open lucht gebragt, liet men het ligchaam van den verstikten gedurig met koud water begieten; wreef hetzelve en trachtte kunstmatig de ademhaling te herstellen, hetwelk nogtans geheel vruchteloos scheen te zijn. Men deed eene *Venae sectio* zoowel op een der halsaderen als op den arm, waardoor zich slechts een enkele droppel bloed ontlastte. Men hield aan met wrijvingen en begietingen en prikkelde den neus met *ammonia liquida.* Na verloop van een half uur schenen de pupillen zich zamen te trekken en uit den halsader vloeiden eenige druppels bloed. Na verloop van een uur keerde de ademhaling, in eenen ligten graad, terug, langzamerhand ook het slikvermogen en eindelijk ook het bewustzijn. Door eene verdere gepaste behandeling herstelde hij volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	C. Tossijn.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	F. W. Wienkamp.	B. Z. M.	»

Nº.	VERGA-DERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN
2661.	»	3 Febr.	*Zierikzee.*	D. WAGENAAR.	M.	58 J.	»	»	»	Schijndood; geen ademhaling; de oogen half gesloten; het gelaat bleek van kleur; het ligchaam ijskoud; de ledematen stijf.
B 662.	12 Mei.	11 April.	*Amsterdam.*	W. EERSMAN.	M.	3 J.	»	»	»	»
2662.	»	4 Maart.	*Amsterdam.*	A. VERWEEL.	M.	13 J.	»	»	»	Schijndood; de oogen gesloten; de ledematen slap mond, neus en ooren me modder opgevuld.
B 663.	9 Junij.	9 Mei.	*Amsterdam.*	C. WIMMERS.	M.	10 J.	»	»	»	»
B 664.	»	13 Mei.	*Amsterdam.*	G. BLINT.	M.	6 J.	»	»	»	»
B 665.	»	14 Mei.	*Amsterdam.*	S. KOEN.	V.	44 J.	»	»	»	»
B 666.	14 Julij.	19 Mei.	*Amsterdam.*	J. DONKER.	M.	12 J.	»	»	»	»
B 667.	»	14 Junij.	*Amsterdam.*	C. SCHREUDER.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 668.	»	2 Junij.	*Amsterdam.*	T. KLOKKEMAN.	V.	20 J.	»	»	»	»
B 669.	»	30 Mei.	*Amsterdam.*	A. VELTMAN.	M.	4 J.	»	»	»	»
B 670.	»	5 Julij.	*Amsterdam.*	P. BRUINESSE.	M.	9 J.	»	»	»	»
B 671.	»	6 Junij.	*Amsterdam.*	N. R. VAN EERDE.	M.	14 J.	»	»	»	»
B 672.	»	29 Mei.	*Amsterdam.*	E. MOOLMANS.	V.	12 J.	»	»	»	»
B 673.	»	1 Julij.	*Amsterdam.*	F. K. BAUMGARTNER.	M.	14 J.	»	»	»	»

…HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
… v. d. Linde. … Verschuur. … van Dijk. H. Zigmont. … Verschuur.	Door aanhoudende verwarming en wrijvingen met brandewijn gelukte het de genoemde 5 redders, zijnde eenvoudige schippers, en bij gebrek niet alleen aan kennis van de geneeskunst, maar bovendien ook bij gemis van alle noodige middelen op hun klein vaartuig, het leven bij den drenkeling weder op te wekken, en alzoo den grond gelegd te hebben tot zijn volkomen herstel door verder aangebragte en gepaste middelen.	gunstig.	»	Aan ieder eene Z. M. en f 1.80.	»
»	»	gunstig.	J. L. de Ruiter.	B. Z. M.	»
W. Wienkamp.	Door verwarming, wrijving met arak, inblazing van arak in mond en neus, herhaaldelijk slaan van het aangezigt met een doek, het toebrengen van een tabaksdamplavement, het wrijven van den neus met uijen, gelukte het, na verloop van een uur, eenige beweging aan het hartenkuiltje te ontdekken; men bragt door middel van kruiken meerdere warmte aan; tevens plaatste Wienkamp, zich ontkleed hebbende, naast hem te bed. Weldra begon de lijder te braken; kreeg ontlasting; opende de oogen, zag verwilderd rond, en herstelde, door het verder aanbrengen van gepaste middelen, daarna volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	J. W. G. Hanselman.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. M. Reuter.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. B. Reuter.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. Koop.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. P. Zwager.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. F. E. Hutter.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. v. d. Moot.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. A. Jussé.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	T. L. v. d. Meer.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	M. Kool.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. Tit.	B. Z. M.	»

N°.	VERGADERING van	DATUM van het Ongeluk.	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	Geslacht.	Ouderdom.	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
B 674.	»	6 Julij.	*Amsterdam.*	S. HENDRIKS.	M.	14 J.	»	»	»	»
B 675.	»	20 Junij.	*Amsterdam.*	N. A. JANSSE.	M.	6 J.	»	»	»	»
B 676.	11 Aug.	12 Julij.	*Amsterdam.*	J. SCHERPENZEEL.	M.	34 J.	»	»	»	»
B 677.	»	24 Julij.	*Amsterdam.*	H. ROELOFS.	M.	11 J.	»	»	»	»
B 678.	»	25 Julij.	*Amsterdam.*	J. KOSTER.	M.	10 J.	»	»	»	»
B 679.	8 Sept.	8 Julij.	*Amsterdam.*	J. BRUGMANS.	M.	19 J.	»	»	»	»
B 680.	»	30 Junij.	*Amsterdam.*	J. DE VRIES.	M.	16 J.	»	»	»	»
B 681.	»	30 Julij.	*Amsterdam.*	W. CROON.	M.	7 J.	»	»	»	»
B 682.	»	24 Aug.	*Amsterdam.*	J. ALBRECHT.	M.	11 J.	»	»	»	»
B 683.	»	15 Junij.	*Amsterdam.*	P. BOM.	M.	25 J.	»	»	»	»
B 684.	»	15 Junij.	*Amsterdam.*	H. WOLTJES.	M.	10 J.	»	»	»	»
2663.	»	13 Aug.	*Grootebroek.*	J. NOORDELOOS.	M.	3 J.	»	»	»	Schijndood; de huid blaauwachtig van kleur; de neusholte met slijm en slijk gevuld; de mond sterk gesloten; de bovenbuikstreek sterk opgezet; de ledematen slap; geen polsslag; de hartslag naauwelijks merkbaar; de anus gesloten; de oogen gesloten; de pupillen verwijd.
B 685.	13 Oct.	3 Oct.	*Amsterdam.*	K. VOGEL.	M.	25 J.	»	»	»	»
B 686.	»	3 Julij.	*Amsterdam.*	G. VAN GAAG.	V.	16 J.	»	»	»	»

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
»	»	gunstig.	J. F. DE JONG.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. N. SCHMIDT.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. J. BERGHUIS.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. H. RAAKMAN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. J. C. FIEDELDEIJ.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. A. MINNEGAL.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. F. WAGEVOORT.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. KOOPMAN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. B. J. KLUEN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. REGTUIT.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. REGTUIT.	B. Z. M.	»
KRUYFHOOFT. ... *C. & A. O. D.*	Door inblazing van lucht door den neus, door afwisselende drukking van de borst; door aangebragte warmte en lavementen, door schuijeren en wrijven van het ligchaam, het prikkelen van den neus met *ammon. liq.*, het druppelen van *aeth. sulph. alc.* op den hartkuil, gelukte het, na verloop van een half uur, den mondklem eenigsints op te heffen. De ademhaling scheen zich alstoen te herstellen. Vergeefs poogde men een weinig vocht in den mond te brengen; doch eenigen tijd daarna openbaarde zich het terugkeerend slikvermogen. Men diende, zonder gevolg, een emeticum toe. Eerst nadat meerdere warmte was aangebragt en de keel door een penneveer geprikkeld was geworden, ontstond er braking, waarop de pols zich herstelde en ook de huidwarmte terugkeerde. Het bewustzijn kwam eerst een paar uren later terug. Een daarop volgende rustige slaap deed het kind volkomen herstellen.	gunstig.	»	Kistje met instrumenten.	»
»	»	gunstig.	P. v. D. BOGAARD.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	W. F. PHILIPS.	B. Z. M.	»

N°.	VERGADERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
B 687.	»	2 Sept.	*Amsterdam.*	J. H. ESTOURGIE.	M.	8 J.	»	»	»	»
B 688.	»	8 Sept.	*Amsterdam.*	F. D. HARTMAN.	M.	5 J.	»	»	»	»
B 689.	»	1 Oct.	*Amsterdam.*	L. TEESE.	M.	3 J.	»	»	»	»
B 690.	9 Nov.	31 Oct.	*Amsterdam.*	J. JÄGERT.	M.	47 J.	»	»	»	»
B 691.	12 Jan. 1860.	25 Nov.	*Amsterdam.*	J. HIETSLAAR.	V.	48 J.	»	»	»	»
B 692.	9 Febr.	5 Dec.	*Amsterdam.*	J. ZENDAG.	M.	2 J.	»	»	»	»
2664.	»	Junij.	*Amsterdam.*	N. N.	M.	40 J.	»	»	»	Schijndood; het ligchaam en de ledematen slap en koud; het aangezigt bleek; de oogen gesloten; de pupillen verwijd en gevoelloos; de mond gesloten; geen hart- noch polsslag.
B 693.	8 Maart.	5 Febr.	*Amsterdam.*	G. MONNIK.	M.	40 J.	»	»	»	»
B 694.	»	4 Febr.	*Amsterdam.*	J. v. D. BOL.	M.	46 J.	»	»	»	»
B 695.	10 Mei.	11 Maart 1859.	*Amsterdam.*	L. C. v. STRATEN.	M.	$3\frac{1}{2}$ J.	»	»	»	»
B 696.	14 Junij.	16 April 1860.	*Amsterdam.*	B. BAKKER.	V.	69 J.	»	»	»	»
B 697.	»	12 Mei.	*Amsterdam.*	L. VAN BENTEM.	M.	23 J.	»	»	»	»
B 698.	14 Julij.	16 Junij.	*Amsterdam.*	S. C. VAN LIT.	V.	30 J.	»	»	»	»
B 699.	»	26 Junij.	*Amsterdam.*	M. J. HENDRIKS.	M.	5 J.	»	»	»	»

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
»	»	gunstig.	J. Wessels.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. S. T. Gerlagh.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	H. Bredenhorst.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. de Boer.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	A. Regtuit.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. de Graaf.	B. Z. M.	»
. P. Bulsing. *Chir.*	Door verwarming, wrijving met brandewijn, borstelen der ledematen, prikkelen van neus en keelholte even als van het rectum, trachtte men het levensbeginsel weder op te wekken, hetwelk evenwel niet eerder gelukte dan nadat door inblazing van lucht in de longen de ademhaling zich weder begon te herstellen. Hierop openbaarde zich weldra de terugkeerende bloedsomloop, kenbaar uit de zwakke doch regelmatige pols; terwijl ook de ontlasting van faeces en urin de terugkeerende werking van andere organen aantoonde. Eene verdere gepaste behandeling, ondersteund door de toediening van eene *mixtura diaphoretica*, had weldra de volkomene herleving en herstelling ten gevolge.	gunstig.	»	G. M.	»
»	»	gunstig.	H. R. Jurrjens.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	P. J. v. Son.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	J. R. Spits.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	D. H. v. d. Poll.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	F. G. Hartjes.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	W. G. v. Klaveren.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. v. d. Moot.	B. Z. M.	»

N°.	VERGADERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOMEN.
B700.	»	19 Junij.	*Amsterdam.*	J. HOFKE.	M.	7 J.	»	»	»	»
B701.	»	19 Junij.	*Amsterdam.*	J. HOFKE.	M.	7 J.	»	»	»	»
2665.	»	19 Mei.	*Rotterdam.*	H. VAN ASSEN.	M.	9 J.	»	»	½ uur.	Schijndood, hoewel zich nog eene ligte klopping van het hart liet opmerken. De anus geopend.
2666.	9 Aug.	30 Mei.	*Grootebroek.*	J. ROOSIE.	V.	7 J.	»	»	10 min.	Schijndood; de pupillen verwijd; het aangezigt blaauw van kleur; geen pols- of hartslag; geen ademhaling; de ledematen slap en loodblaauw gekleurd; de anus ontsloten.
2667.	13 Sept.	15 Julij.	*Meppel.*	.. KOK.	M.	16 J.	»	»	»	Schijndood; gemis van hart en polsslag; de sphincter an geopend; schuim voor neus e mond; de ledematen ijskoud

HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
»	»	gunstig.	J. PIJLMAN.	B. Z. M.	»
»	»	gunstig.	C. H. BALKE.	B. Z. M.	»
J. NORTIER en . P. KRUYFF.	De ledematen, rug en voetzolen werden gewreven en met in brandewijn gedoopte borstels geschuijerd. Op onderscheidene plaatsen van de borst werden moxae gezet. Tabaksdamplavementen werden aangebragt, en de neus met *ammonia liquida* geprikkeld. Na verloop van een uur keerde de ademhaling langzaam terug. Zij was nogtans zeer kort. Polsslag was nog niet te voelen. Door het aanhoudend wrijven werd de huid meer gekleurd, waarop op den regterarm eene aderlating gedaan werd, maar waarbij zich slechts 2 oncen bloed ontlastten. Het bloed was donker gekleurd. De ademhaling herstelde zich langzaam. Het slikvermogen was, wegens de aanwezige trismus onmogelijk. Nadat eene aderlating op den linkerarm was verrigt, werd de lijder in een verwarmd bed gebragt. De polsslag werd daarop eenigsints voelbaar. De wrijvingen werden van tijd tot tijd herhaald. Na verloop van twee uren keerde het slikvermogen terug. De huidwarmte herstelde zich en de lijder gaf duidelijke teekenen van kennis. Na het gebruik van thee en het voortdurend aanleggen van warme kruiken, brak een weldadig zweet uit, waarop vervolgens de lijder volkomen herstelde.	gunstig.	»	Aan ieder eene Z. M. en *f* 11.25.	»
. NUIJENS. *Chir.*	Na het verrigten van kunstmatige ademhaling, het prikkelen van den neus met *ammonia liquida*, het wasschen met warme brandewijn, deden zich, na verloop van eenigen tijd, naauw merkbare teekenen van leven op, die door het aanbrengen van warmte werden aangewakkerd. Na het volkomen terugkeeren van het leven deden zich echter verschijnselen op, die op nieuw gevaar dreigden, — die eindelijk in eene aanhoudende koorts overgingen, maar door gepaste behandeling bedwongen, het terugkeeren der gezondheid, na verloop van eenige dagen, ten gevolge hadden.	gunstig.	»	G. M.	»
). VAN ES. *M. D.*	Vóór de aankomst van den Heer van Es had men, door den drenkeling te rollen en het onderstboven houden, verkeerdelijk getracht hem tot het leven terug te brengen. In huis gebragt en ontkleed zijnde, werd het ligchaam en de ledematen met *spir. vin. camph.* gestadig gewreven. De voeten werden geborsteld. Op den hartkuil werd *spir. vin.*, *aether* enz. gedruppeld. De rug werd sterk gewreven en geborsteld. Een sterke luchtstroom werd op den hartkuil aangebragt. De pharynx werd geprikkeld. Men bragt eene groote hoeveelheid olie in den oesophagus, bij gebrek aan een ander nauseosum. Vergeefs werden deze middelen gedurende bijkans een uur aangebragt. Men hield evenwel daarmede aan en bragt hem een tabaksdamplavement toe. Weldra begon de lijder te braken, de oogen te openen en eenige meerdere teekenen van leven te geven. De sphincter ani sloot zich. Men hield aan met de wrijvingen, plaatste hem tusschen wollen dekens, en diende hem een weinig brandewijn toe. De spraak, ofschoon verward, keerde terug. Men legde zuurdeeg aan de voeten tot voorkoming van congestiën naar het hoofd en liet hem eene mixtura gebruiken van *aq. naph.* met *aeth. nitric.* Hij herstelde volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»

Nº.	VERGADERING van	DATUM van het *Ongeluk.*	PLAATS waar GEBEURD.	NAAM van het VOORWERP.	*Geslacht.*	*Ouderdom.*	Ligchamelijke bijzonderheden.	BIJZONDERHEDEN bij het ONGELUK hebbende plaats gehad.	Hoe lang het voorwerp vermist is.	VERSCHIJNSELEN BIJ HET VOORWERP WAARGENOM[EN]
2668.	»	2 Aug.	*Rotterdam.*	J. v. d. Hart.	M.	16 J.	»	»	»	Schijndood; geen polsslag noch hartklopping; de ledematen slap.
2669.	11 April 1861.	25 Febr. 1861.	*Amsterdam.*	N. N.	M.	10 J.	»	»	»	Schijndood; het ligchaam koud, bleek, gevoelloos; d[e] lippen blaauw; de pupillen on[]bewegelijk en geheel ongevoe[]lig; de tanden stijf op elka[ar] gesloten; geen polsslag; naau[]welijks voelbare hartklopping[;] in plaats van ademhaling b[e]speurde men, misschien vi[er] malen in de minuut, een zac[ht] geluid uit de borst opkomend[e].
2670.	14 Nov.	14 Julij.	*Amsterdam.*	J. Abrahams.	M.	13 J.	»	»	»	Schijndood; het aangezi[gt] bleek; de oogen gesloten; [de] pupillen ongevoelig; het g[e]heele ligchaam koud; ge[en] ademhaling; onwillekeuri[ge] ontlasting.

…HANDELD DOOR	BEHANDELING.	AFLOOP.	REDDERS.	BELOONING.	AANMERKINGEN.
…. H. STRONK.	Door aanhoudende wrijvingen, inblazing van lucht, prikkeling van den neus met *ammon. liq.*, wrijvingen met rum, overgieting daarmede op de borst, kunstmatige ademhaling, begieting van nek en ruggraat met heet water, bespeurde men eindelijk eene ligte beweging van de bovenlip, die weldra gevolgd werd door eene stuipachtige beweging van andere spieren en pogingen tot ademhaling. De gelaatskleur veranderde. Eene flaauwe hartklopping werd waargenomen. De ademhaling even als de polsslag begonnen zich te herstellen. Het slikvermogen keerde evenwel nog niet terug. Door het aanhoudend aanbrengen van genoemde middelen herstelde hij langzamerhand zoo ver, dat hij, hoewel met moeite en ondersteund, eenigsints kon gaan. Een toegediende teug rum had braking van eene groote hoeveelheid water ten gevolge. Te bed gebragt werd hem een bedarend en zweetdrijvend geneesmiddel toegediend. Hij scheen langzamerhand te zullen herstellen, maar kreeg spoedig koorts, gepaard met hevige hoofdpijn en beklemde ademhaling; waarop bewusteloosheid volgde en regtstijvigheid der bovenste en onderste ledematen. Hoewel het bewustzijn spoedig terugkeerde, bleven de ledematen pijnlijk en konden zich niet bewegen. Bij het afnemen der koorts verdwenen alle ziekelijke verschijnselen, en onder eene gepaste behandeling herstelde de lijder volkomen.	gunstig.	»	G. M.	»
…G. M. HANLO *M. D.* en C. SUUR. *M. D.*	Men wreef het ligchaam met brandewijn; borstelde de voetzolen; prikkelde den neus met *ammonia liq.;* bootste de ademhaling kunstmatig na; bragt tabaksdamplavementen aan. Ten gevolge van het een en ander keerde de huidwarmte, behalve aan de voeten, langzaam terug, terwijl ook de pols voelbaar en de ademhaling hersteld werd, ofschoon deze zich door een dikwijls herhaald geschreeuw openbaarde. Ook keerde de gevoeligheid der pupillen terug, en het bewustzijn herstelde zich. Een toegediend braakmiddel had de uitwerping van eene groote hoeveelheid water ten gevolge. Door gepaste middelen herstelde hij geheel.	gunstig.	»	Aan ieder eene Z. M. en *f* 11.25.	»
…. P. UDINK en H. VAN DER MEULEN.	Door middel van aanhoudend aangebragte warmte en wrijvingen, scheen, na verloop van een half uur, het leven te zullen terugkeeren, door het min of meer terugkeeren van de hartklopping; doch deze toestand niet vorderende, werd hem, door middel van een electrisch toestel, een snelle intermitterende galvanische stroom aangebragt op de nervi phrenici, de plexus brachialis en cervicalis en langs de geheele wervelkolom. Hierop ontstond er beweging in de ledematen, de longen vingen aan te werken en de pols werd voelbaar. De bewusteloosheid bleef nogtans voortduren. Ten gevolge van eene opkomende neiging tot braken, werd hem een braakpoeder ingegeven, die met moeite werd genomen, maar waarop, ook na eene gedane poging om hem eene zittende houding te geven, eene ontzinking van krachten of flaauwte volgde, die weldra door het op nieuw aangebragte galvanisme weder werd opgeheven en tot het terugkeeren van het bewustzijn aanleiding gaf. Een opkomende trismus werd eveneens spoedig door het galvanisme overwonnen. Door verdere gepaste behandeling herstelde de lijder geheel.	gunstig.	»	Aan ieder eene Z. M. en *f* 11.25.	»

INDEX.

VERVOLG

VAN DE

ALPHABETISCHE NAAMLIJST

DER

BEKROONDEN.

Albert. (F.) 616.
Aldewald. (J. H.) 586.
Aken. (P. v.) 580. 607.
Akker. (H. v. d.) 644.
Baars. (A. J.) 2632.
Baart de la Faille. (M. J.) 2628.
Bakker. (R.) 629.
Balke. (C. H.) 701.
Berghuis. (J. J.) 676.
Berkman. (J.) 629.
Beijer. (J. H.) 646.
Boer. (J. de) 690.
Boer. (N. N. de) 573.
Bogaard. (P. v. d.) 685.
Bredenhorst. (H.) 689.
Bredesteijn. (W. C.) 656.
Broekhuijsen. (J. C.) 567.
Brouwer Pz. (P.) 2628.
Brunott. (L.) 2652.
Bulsing. (D. P.) 2664.
Burgers. (H.) 588. 628.
Calergius. (D.) 593.
Celie. (L.) 614.
Couterier. (M.) 654.
Daames. (H. W.) 2651.
Dehlinger. 2639.
Deknatel. (A. K.) 617.
Dekkers. (J.) 562.
Donkervliet. (J.) 594.
Drent. (G.) 2648.
Dresscher. (A. T.) 657.
Dijk. (J. v.) 2659. 2661.
Elsacker. (D. C. v. d.) 554.
Elsen. (L. v.) 597.
Engels. (J. C.) 574.
Es. (D. v.) 2667.
Evers. (J. J.) 634.
Feith. (R. G. C.) 2658.
Fiedeldey. (A. J. C.) 678.
Finkenflügel. (A.) 2631.
Fokken. (J.) 652.
Froges. (D.) 566.
Gaarenstroom. (J.) 658.
Gajetaan. (W. P.) 595.
Geerling. (O. M.) 2650.
Genderen. (G. v.) 598.
Gerlagh. (J. S. T.) 688.
Gimbel. (L.) 577.
Gobel. (W.) 589.
Goossens. (P.) 608.
Graaf. (J. de) 692.
Grabijn. (J. C.) 635.
Greuningen. (L. v.) 557.
Groen. (J. C.) 2630.
Groot. (W. de) 649.
Groot. (C. de) 655.
Gutterwijk. (J. F.) 642.
Haksteen. (H.) 2633. 2637.
Hanlo. (J. G. M.) 2669.
Hanselman. (J. W. G.) 663.
Harmsen. (M.) 645.
Hartland. (K.) 2653.
Hartjes. (F. G.) 697.
Hatten. (C. v.) 570.
Havekost. (J. H.) 561.
Hemessen. (O. C. v.) 585.
Henderiks. (H.) 620.
Heukers. (H.) 606.
Hoet. (A. H. ten) 2629.
Hoek. (A.) 568.
Hofland. (P.) 592.
Hohle. (J.) 600.
Holk. (C. v.) 2643.
Holm. (S.) 2636.
Hornman. (A.) 615.
Huider. (J. P.) 627.
Hulsteyn. 2639.
Hutter. (J. F. E.) 668.
Huysman. (A.) 630.
Janssen. (H. C.) 619.
Jogchems. (E. G.) 622.
Jong. (J. F. de) 674.
Jurrjens. (H. R.) 693.
Jussé. (H. A.) 670.
Kaan. (P.) 2653.
Kampman. (W. F.) 601.
Keulen. (J. v.) 639. 2654.
Kinders. (M.) 555.
Klaveren. (W. G. v.) 698.
Klijs. (K.) 626.
Kluen. (J. B. J.) 682.
Kool. (M.) 672.
Koop. (J.) 666.
Koopman. (P.) 681.
Kreelekamp. (C.) 564
Kruyff. (G. P.) 2665.
Kruyfhooft. (D.) 2663.
Krijger. (M. J.) 2638.
Kuijk. (P. G. v.) 590.
Kuyper. (D.) 618.
Lamle. (A.) 636.
Lankhof. (F.) 623.
Les. (P.) 563.
Lier Ez. (M. v.) 2634.
Linde. (G. v. d.) 2661.
Mann. (C. H.) 591.
Mast. (J. v. d.) 2657.
Meer. (T. L. v. d.) 671.
Mehrer. (G. A.) 611.
Mensert. (A.) 2647.
Meijer. (J.) 583. 659.
Meulen. (W. H. v. d.) 2670.

Meyboom. (J. A.) 632.
Minnegal. (C. A.) 679.
Moot. (C. v. d.) 669. 699.
Nierop. (A. v.) 2656.
Nortier. (P. J.) 2665.
Nuijens. (J.) 2666.
Oostenrijk. (J.) 579.
Oostveen. (W. v.) 612.
Pasteuning. (J.) 603.
Peters. (H. W. A.) 2641.
Philips. (W. F.) 686.
Poll. (D. H. v. d.) 696.
Poppeldijk. (L. W.) 633.
Prins. (J.) 2640.
Pijlman. (J.) 700.
Raakman. (H. H.) 677.
Rack. (T.) 604.
Rademaker. (P.) 637.
Rappold. (J. C.) 610.
Reetraa. (H.) 624.
Regtuit. (A.) 621. 683. 684. 691.
Reuter. (J. M.) 664.
Reuter. (J. B.) 665.
Riepe. (C.) 613.
Roer. (G. de) 646.
Rombouts. (J. G. H.) 2642.
Rompelman. (J. J.) 2646.
Roosdorp. (S. J.) 582.
Ruiter. (L. J.) 662.
Rijn. (B. v.) 643.
Scharff. (H. C.) 2644.
Scheffer. (J. W.) 648.
Schmidt. (C. N.) 675.
Schoemaker. (H.) 651.
Schreuder. (J. G.) 571.
Schroeder. (J. M.) 581.
Siccama. (H.) 565.
Sleeswijk. (R.) 2649.
Sluijs. (A. v. d.) 578.
Sluijs. (N. v. d.) 2634.
Smit. (A. F.) 596.
Sneltjes. (F. D.) 2660.
Son. (P. J. v.) 694.
Sondaar. (H. L.) 599.
Spaans. (P.) 653.
Spits. (J. R.) 695.
Stayeren. (P. v.) 638.
Stefhaan. (H. M.) 625.
Stronck. (W. H.) 2668.
Stumeijer. (J.) 556.
Suur. (C.) 2669.
Sweers. (H. L.) 650.
Thomas. (H.) 559.
Thomee. (J.) 2645.
Tit. (R.) 560.
Tit. (P.) 673.
Tossijn. (C.) 660.
Udink. (J. P.) 2670.
Verhagen. (F.) 575.
Verschuur. (H.) 2661.
Verschuur. (J.) 2661.
Visser. (H.) 647.
Vos. (D.) 572.
Vrijs. (A. de) 605.
Wagevoort. (C. F.) 680.
Wal. (W. ter) 576.
Wattingen. (J. v.) 587.
Weg. (H) 631.
Welman. (F. H.) 584.
Wendt. (A.) 641.
Wessels. (J.) 687.
Westerhoff. (J.) 609.
Westrik. (H. W.) 569.
Wienkamp. (F. W.) 558. 661. 2662.
Willems. (J. C.) 2665.
Wijnstok. (P.) 618.
IJsenbout. (A.) 631.
Zigmont. (H.) 2661.
Zuiderhoek. (B.) 602.
Zwager. (A. P.) 667.

VERVOLG

VAN DE

ALPHABETISCHE NAAMLIJST

DER

DRENKELINGEN.

Abrahams. (J.)	2670.
Albrecht. (J.)	682.
Ansing. (G. F.)	611.
Assen. (H. v.)	2565.
Bakels. (A. F.)	625.
Bakker. (B.)	696.
Baumgartner. (F. K.)	673.
Becker. (A.)	2652.
Belder. (J. W.)	650.
Bennewits. (A. A.)	643.
Bentem. (L. v.)	697.
Bercum. (P. v.)	2643.
Berg. (C. v. d.)	557.
Bergman. (P. J.)	622.
Bilzendorp. (F.)	583.
Blint. (G.)	664.
Blom. (L.)	2658.
Blom. (M.)	633.
Boerlijst. (W.)	560.
Boers. (G. H.)	637.
Boers. (H.)	555.
Bol. (J. v. d.)	694.
Bom. (P.)	683.
Bonnier. (H. G.)	610.
Bosman. (J. L.)	642.
Bot. (J.)	558.
Bovenkerk. (D.)	629.
Brinkhuizen. (W.)	648.
Brinkman. (L.)	2641.
Brugmans (J.)	679.
Bruinesse. (P.)	670.
Bruns. (J.)	597.
Cihoo. (H.)	656.
Claassen. (K.)	2644.
Coert. (L.)	608.
Cornel. (P.)	584.
Coster. (J.)	649.
Croon. (W.)	681.
Dege. (G.)	2631.
Doever. (N.)	2633.
Donker. (J.)	666.
Drost. (J. M.)	659.
Duin. (S.)	2635.
Duinen. (T. v.)	618.
Dullemond. (T. K.)	2629.
Duijn. (J. v.)	2636.
Eerde. (R. N. v.)	671.
Eersman. (W.)	662.
Es. (M. v.)	596.
Estourgie. (J. H.)	687.
Euwe. (J. M.)	2637.
Faas. (A. M.)	641.
Fransman. (J.)	571.
Frengel. (D.)	2648.
Gaag. (G. v.)	686.
Gelder. (J. G. v.)	574.
Gelderen. (N. v.)	559.
Genot. (H.)	634.
Grabijn. (F. C.)	556.
Grieschreimer. (D.)	2642.
Groenstad. (M. E.)	592.
Gros. (J. K.)	590.
Hagmeester. (H.)	651.
Hansen. (N.)	561.
Hansma. (C.)	2639.
Hart. (J. v. d.)	2668.
Hartlein. (L. A. J.)	609.
Hartman. (F. D.)	688.
Hendriks. (G. A.)	645.
Hendriks. (S.)	674.
Hendriks. (M. J.)	699.
Hendriks. (T.)	588.
Henkelman. (H. T. G.)	587.
Hent. (J. A.)	564.
Hietslaar. (J.)	691.
Hofke. (J.)	700. 701.
Hooghoed. (J.)	621.
Hugts. (M. C. A.)	581.
Hijghling. (W.)	2647.
Jägert. (J.)	690.
Jansen. (E.)	599.
Jansse. (N. A.)	675.
Ingen. (M. v.)	2651.
Kaan. (D.)	619.
Kaldenberg. (H.)	2657.
Kamperdijk. (M.)	595.
Karssen. (D.)	598.
Kiel. (W. C.)	613.
Kleijn. (C.)	572.
Klokkeman. (T.)	668.
Koeleman. (W.)	602.
Koen. (S.)	665.
Koenen. (N. W.)	585.
Koers. (A. H. M.)	631.
Kok.	2667.
Koopal. (A. en T.)	644.
Koopman. (A.)	627.
Koopmans. (J.)	578.
Koster. (J.)	678.
Kreel. (H.)	2655.
Laan. (M. v. d.)	570.
Leening.	607.
Leon. (B. de)	573.
Linden. (J. v. d.)	2654.
Lingen. (v.)	586.
Lis. (S. C. v.)	698.
Loffeldt. (M. H.)	605.
Loning. (J. M. A.)	601.
Maart. (B.)	655.
Maks. (H. A.)	604.
Mast. (T.)	562.
Meerten. (C. v.)	2659.

Metz. (P. H.) 646.
Monheim. (M.) 582.
Monnik. (G.) 693.
Moolmans. (E.) 672.
Mulder. (P. A. E.) 617.
Muller. (J.) 2656.
Nassouw. (S.) 577.
Neuring. (A.) 576.
Nifman. (A.) 652.
Noordeloos. (J.) 2663.
Osted. (M. J.) 600.
Otterspoor. (D. P.) 660.
Paans. (W. J.) 620.
Pater. (H.) 628.
Peters. (A.) 579.
Petersen. (A.) 639.
Pieters. (G.) 614.
Pietersen. (M. A.) 612.
Pluim. (P. v. d.) 591.
Pockardt. (J.) 575.
Postman. (J. G. P.) 615.
Pijlman. (J.) 638.
Reen. (S. v.) 632.
Regchter. (de) 2638.
Renke. (M. C.) 630.
Rietveld. (J.) 593.
Rietvink. (N.) 2630.
Roelofs. (H.) 677.
Roos. (M.) 616.
Roos. (M.) 657.
Roosie. (J.) 2666.
Santen. (S. B. v.) 567.
Scherpenzeel. (J.) 676.
Schreuder. (C.) 667.
Sellis. (H.) 2632.
Sicking. (D. E.) 566.
Soest. (C. J. J. v.) 2646.
Solla. (B. C. de) 563.
Spoor. (D.) 2628.
Spreekmeester. (B.) 636.
Stark. (P.) 565.
Stadman. (C.) 654.
Stralen. (C. W. v.) 635.
Straten. (L. C. v.) 695.
Strobe. (T.) 2634.
Stuyvelaar. (D.) 589.
Teese. (L.) 689.
Tjerks. (P.) 626.
Tjeerks. (P.) 2649.
Ulrich. (P. W.) 617.
Veen. (J. M. v.) 624.
Veltman. (A.) 669.
Verveel. (A.) 661. 2662.
Visser. (W.) 2640.
Vleeschhakker. 594.
Vlieger. (T.) 569.
Vogel. (K.) 685.
Vos. (H.) 554.
Vries. (J. de) 680.
Waaijen. (M. J. v.) 653.
Waaijen. (A. A. v.) 653.
Wagenaar. (D) 2661.
Weber. (S. C.) 658.
Willemsen. (P.) 2645.
Willers. (J.) 2653.
Wimmers. (C.) 663.
Woltjes. (H.) 684.
Wijnhold. (J. J.) 568.
Wijnrok. (M.) 640.
Zalentijn. (A.) 603.
Zanten. (G. M. v.) 2650.
Zeeuw. (C. H. de) 580.
Zendag. (J.) 692.
Zonneveld. (J.) 647.